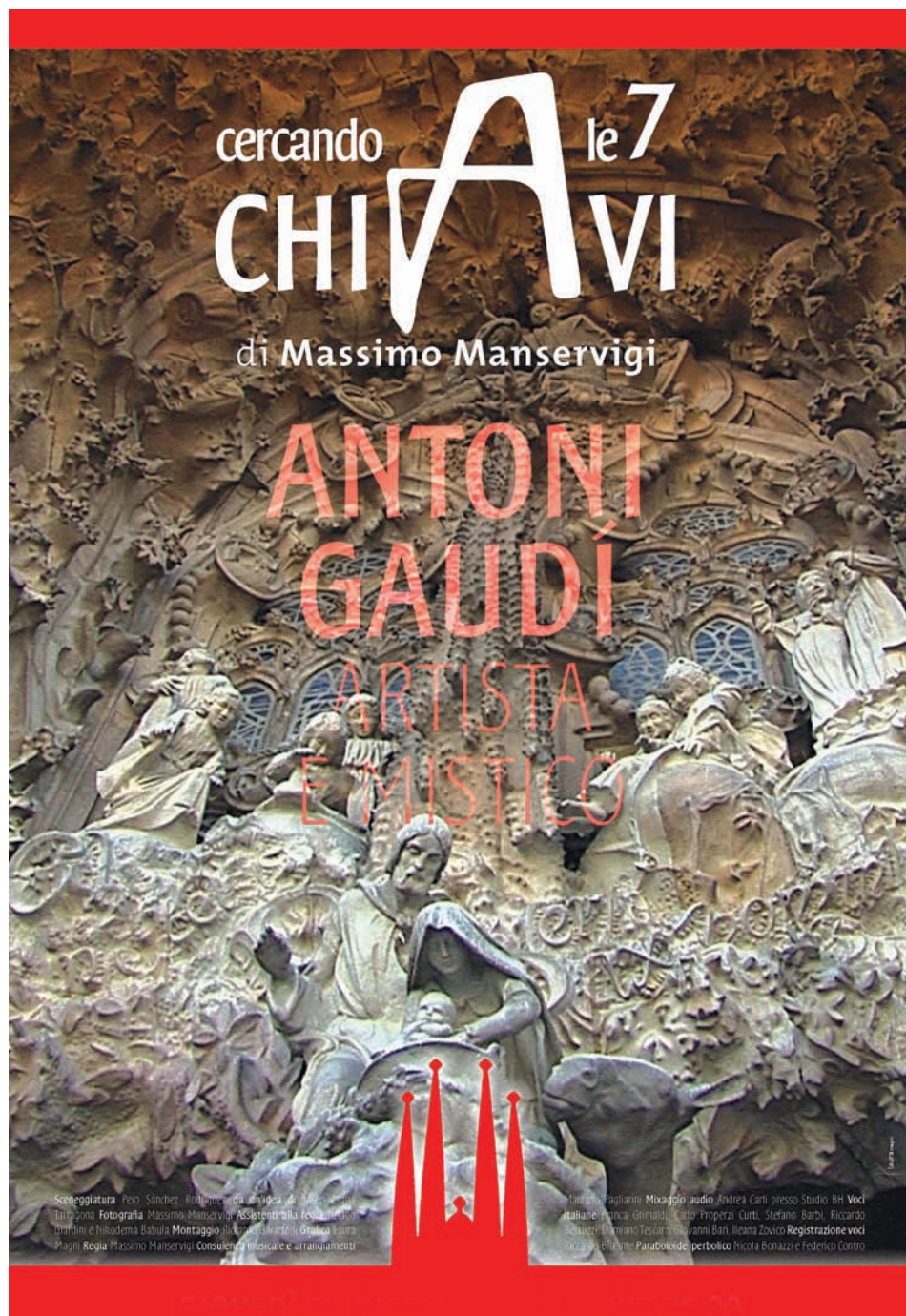

CELEBRAT A BARCELONA EL CONGRÉS INTERNACIONAL CINEMA I NOVA EVANGELITZACIÓ

La fe de Gaudí a la gran pantalla

El plat fort del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització, que es va celebrar els dies 15 i 16 de febrer a Barcelona, ha estat l'estrena mundial del documental sobre Gaudí *Cercant les 7 claus*. La pel·lícula és obra del sacerdot i cineasta italià Massimo Manservigi, i ha comptat amb el suport i estreta col·laboració de l'arquebisbat de Barcelona, amb el cardenal Lluís Martínez Sistach al capdavant.

La gran novetat del documental és la immersió que fa en l'ànima del genial arquitecte a partir sobretot de la Sagrada Família, un temple que vol ser «una síntesi de la fe cristiana». Amb recursos tècnics poc estridents, però amb un sentit exquisit de la bellesa,

Manservigi aconsegueix que l'espectador deixi de ser un simple turista per convertir-se en un pelegrí.

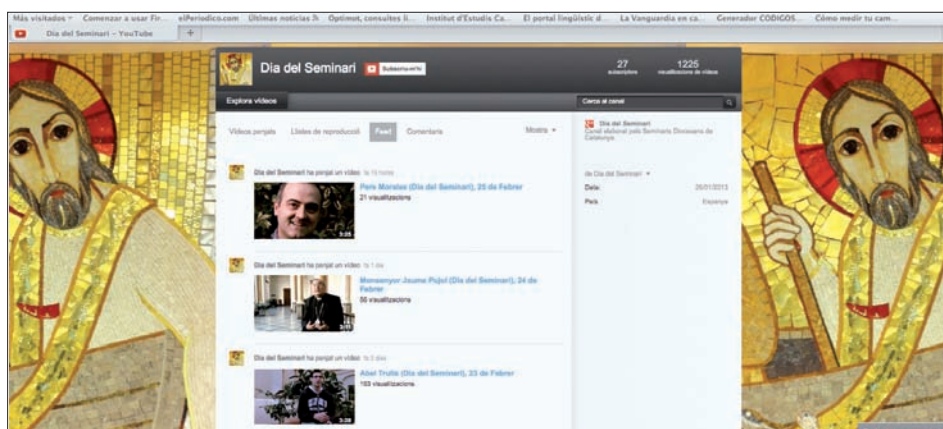
El Congrés Cinema i Nova Evangelització, organitzat conjuntament per la productora Liana Marabini, de Condor Pictures, i la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL, ha comptat també amb la presència de crítics i directors de cinema, d'estudiosos de la comunicació, i fins i tot del cardenal Velasio De Paolis, ex prefecte de la congregació vaticana per als Afers Econòmics. Després de les edicions celebrades a Roma i a Barcelona, el congrés tindrà lloc també els propers mesos a Oxford, París, Los Angeles y Rio de Janeiro.

P 3-5

Suplement especial «Reptes del nou Papa»

I-VIII

Vocacions sacerdotals a Youtube

Amb motiu del Dia del Seminari, que se celebra el 19 de març, els tres Seminaris de Catalunya van iniciar el 19 de febrer una campanya conjunta de vídeos vocacionals en un canal propi de Youtube. La iniciativa vol aprofitar l'agilitat i el dinamisme de les noves plataformes de la xarxa per oferir el testimoni vocacional de seminaristes, preveres i fins i tot alguns bisbes. Són vídeos molt personals i corpredors, petites píndoles que en poc més de tres minuts deixen entreveure el misteri de la crida. La part tècnica del projecte ha estat encomanada a l'empresa audiovisual Global3Dsolutions. Els vídeos són a l'abast de tothom a www.diadelseminari.com. P 19

CARDENAL VELASIO DE PAOLIS, delegat pontifici per als Legionaris

«La Legió de Crist pot emprendre un camí de renovació»

P 8

Sumari

P 19 Campanya del Dia del Seminari 2013

P 22 El Portal del Roser a la Sagrada Família

P 23 El filòsof Eugenio Trías, «in memoriam»

P 24 Oriol Junqueras parla d'economia

P 25 Iniciatives cristianes per a la inserció laboral

Editorial

Una lluminosa seu vacant

En el moment en què aquest exemplar de *Catalunya Cristiana* arriba als nostres lectors, la seu apostòlica restarà vacant. Després de segles no ho estarà per la mort del Pontífex sinó per la seva renúncia voluntària. Mirada amb ulls de fe, aquesta seu buida, com aquella gloriosa de Bernini a la basílica de Sant Pere, ens recorda que qui regeix l'Església és l'Esperit Sant. Ho fa certament enmig de moltes mediacions humanes, talment com la llum del sol entra en un bosc pels intersticis dels arbres, però és Ell a qui hem d'invocar.

En plena Quaresma, la imatge de la seu vacant és també un reclam per a la purificació. L'opinió pública mundial té els ulls fits en l'Església catòlica. Aquestes setmanes a moltes tertúlies televisives o radiofòniques, a pàgines web i a blogs, a les xarxes socials, l'Església és especialment notícia: es fan càbales sobre el nou successor de Pere i és normal que això sigui així. Però caldria preguntar-nos si no hem presentat als ulls del món una imatge massa piramidal de l'Església on es privilegia en excés les actuacions dels seus jerarques i s'oblida el servei abnegat de tants i tants cristians de base que quotidianament donen la vida pels seus germans. Com afirma la *Lumen gentium* 9, «la identitat d'aquest Poble és la dignitat i la llibertat dels fills de Déu en els cors dels quals hi habita l'Esperit Sant com en un temple». Aprofitem, doncs, també aquesta conjuntura històrica com una ocasió privilegiada per a l'evangelització!

El mateix dia de la renúncia del Pontífex, unes hores després, va caure un llamp sobre la cúpula de Sant Pere. Els mitjans de comunicació se'n feren ressò. Per a molts pot ser una simple coincidència, però d'altres n'han fet una lectura creient. Aquest gest del Sant Pare de renunciar voluntàriament a la seu de Pere i de retirar-se a una vida oculta, de deixar-nos en certa manera orfes per un temps, és un signe de valentia i d'humilitat, profètic, que sacseja les nostres seguretats, que ens deixa en una certa intempèrie que il·lumina la nostra nit i estimula la nostra responsabilitat com a creients.

Benet XVI, amb sentit pràctic, va manifestar la seva renúncia amb uns dies d'anticipació, amb la qual cosa, com va explicar el P. Lombardi, els cardenals ja han pogut preparar-se amb més temps per arribar a Roma i això podria agilitar el conclave. Unim-nos, doncs, a la pregària confiada a l'Esperit

Sant perquè ben aviat tinguem un nou «servent dels servents de Déu», el títol pontifici que més plaia a Joan Pau I.

El científic i poeta David Jou, col·laborador de *Catalunya Cristiana*, sintetitza magistralment aquest final de pontificat en un poema:

*Fe i raó com a centre d'una vida:
pensar i repensar, pregar, preguntar,
viure en el límit on la Paraula crepita, crea, crema,
impregnar-se de transparència i de silenci
al llindar de la immensitat del misteri.*

*Quin gust abandonar-se a aquest centre!
Amor, Creació, Salvació, Do, Gràcia,
on l'existència brilla, l'altre és germà,
la història aspira a la justícia, la fe dóna forces,
i Déu és a prop nostre.*

*Però quin cansament, la inèrcia del món,
la falta d'amor, els horitzons resclosits,
conservadorismes eixorcs, progressismes dogmàtics,
cúries àvides de poder, fidels apàtics,
jerarquies, intrigues, escàndols i febleses!*

*I Déu, que no interessa?
I Déu, que no trasbalsa?
I Déu, que no enamora?*

*Que cansat és pregar pel món des del poder,
des de la fatiga, des de l'extenuada desil·lusió
que allò tan simple, ric, essencial i lluminós
sigui tan poc escoltat, tan poc seguit,
tan poc transformat en centre de la vida!*

*Déu: tan per sobre de l'Església i tan al cor de
[l'Església,
tan al centre del món i tan desbordant sobre el món:
Deus Caritas est, Déu és Amor,
l'expressió que més escau per dir de Déu alguna
[cosa,
si alguna cosa n'hem de dir per compartir-lo i
celebrar-lo.*

*I deixar-ho tot per a entrar en la Seva mirada,
des de la lleugeresa, des de la llibertat,
des de l'enamorament de la raó,
malgrat la minva de totes les altres forces,
en una espera serena de la Seva eterna plenitud.*

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Victor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Victor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Bruno Bérchez, Ferran Blasi, Carme Borbonès, Jorge Burdman, Cinto Busquet, Lucía Caram, Lucas Cerviño, Agustí Codinach, Guillel Corra, Miriam Díez, Tica Font, Joan Guiteras, Andreu Ibarz, Dani Majà, Joan A. Mateo, M. Carme de Miguel, Victòria Molins, Josan Montull, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Perinat, Joan Piñol, Jordi Piquer, Armand Puig, Quique, Josep Rius-Camps, Josep M. Rovira Belloso, Rosa M. Sánchez, Lluís Serra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llindar

Implicats en la dinàmica de la seva entrega

Ens ho ha deixat molt clar. El papa Benet XVI no sols ens ha orientat vers la trobada amb la persona de Jesucrist, sinó que ens demana que ens impliquem en la dinàmica de la seva entrega, sempre per amor. Ha dit que «la unió amb Crist és al mateix temps unió amb tots els altres als quals ell es dóna. No puc tenir Crist només per mi; únicament puc pertànyer-li en unió amb tots els qui són seus o ho seran. Esdevenim «un cos», units en una única existència. Ara, l'amor a Déu i al proïsme estan realment units: «el Déu encarnat ens atreu a tots cap a Ell» (*Deus caritas est*, 14).

Així les coses, podríem separar la celebració eucarística del manament de l'amor? Ens dirà que «el manament de l'amor és possible només perquè no és una mera exigència: l'amor pot ser "manat" perquè

abans és donat». S'entén així millor que la «mística» del Sagrament té un caràcter social, perquè «en la comunió sacramental jo quedo unit al Senyor com tots els altres que combreguen». Més encara, podríem, els cristians, separar de Jesús i l'Evangeli tota l'activitat humana?

També això ha quedat molt clar en la doctrina social que ens deixa Benet XVI quan, referint-se al moment actual i, en concret a la crisi econòmica, ens ha dit que «el gran desafiament que tenim, plantejat per les dificultats del desenvolupament en aquest temps de globalització i agreujat per la crisi econòmico-financera actual, és mostrar, tant en l'ordre de les idees com dels comportaments, que no sols no es poden oblidar o debilitar els principis tradicionals de l'ètica social,

com la transparència, l'honestetat i la responsabilitat, sinó que en les relacions mercantils el principi de gratuïtat i la lògica del do, com a expressions de fraternitat, poden i han de tenir espai en l'activitat econòmica» (*Caritas in veritate*, 36). Amor a Crist i caritat social en la seva vessant política i econòmica, són veritats que han de confluïr en tota activitat humana.

Sempre agraïrem al Senyor la presència del qui amb la paraula i la vida ha estat testimoni de la Veritat amb la transparència de l'amor. En ell també hem conegut l'amor que Déu ens té. Seguirem units en la pregària i la comunió en Crist per una Església que cada dia s'hi assembla més. Gràcies, Sant Pare Benet XVI, gràcies!

Seguiu el seu blog

**Sebastià Taltavull
Anglada**

Bisbe auxiliar de Barcelona

El cinema, nou ministeri de predicació

Celebrat a Barcelona el Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització

Miquel Àngel Codina
Barcelona

La segona edició del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització es va celebrar els dies 15 i 16 de febrer a l'Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna-Universitat Ramon Llull. Aquest congrés, organitzat per l'arquebisbat de Barcelona, la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL, la Mostra de Cinema Espiritual i la productora cinematogràfica Condor Pictures, compta amb el patrocini dels consells pontificis de la Cultura i per a la Promoció de la Nova Evangelització.

La presentació del congrés va anar a càrrec d'Andreu Ibarz, director general de Blanquerna-Universitat Ramon Llull; Liana Marabini, directora de cinema i presidenta del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització, i Mn. Peio Sánchez, director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona i director de la Mostra de Cinema Espiritual. «Barcelona es caracteritza per ser una ciutat d'acollida, de diàleg; per ser la ciutat de la Sagrada Família, una icona de l'Església del segle XXI; per ser la seu de diferents iniciatives espirituals: el Parlament Mundial de Religions, la Missió Metròpolis, l'Atri dels Gentils, etc.», va ressaltar Andreu Ibarz en el seu discurs. També va comentar que la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL té la «gran responsabilitat de formar professionals del món de la comunicació» i que sempre posa en relleu la «dimensió humanitzadora de la informació». I va afegir que el congrés «és, per a nosaltres, una oportunitat excel·lent, no un oportunisme».

De la seva banda, Liana Marabini va recordar que Joan Pau II va parlar per primer cop de nova evangelització el 9 de juny del 1979 a la seva terra natal, concretament a Nowa Huta, barri de Cracòvia. «El Sant Pare es va referir a una nova manera de transmetre el Verb, de proclamar la fe de l'Església a través de noves vies. En aquest sentit, el cinema és un instrument extraordinari per dur a terme aquesta missió», va comentar la presidenta del congrés. I va subratllar el següent: «El cinema és el nou ministeri de predicació. Una pel·lícula amb valors profunds pot conduir l'espectador a la conversió i a la santedat. Un film ens pot ajudar a millorar la vida de les persones.»

Després d'unes breus paraules de Mn. Peio Sánchez sobre el programa del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització, el cardenal italià Velasio De Paolis va impartir la conferència *Crist, el veritable home, cor del missatge cristià en un temps de nova evangelització*. «Crist és el primogènit d'una nova humanitat. És la promesa sempre nova i sorprenent de Déu, que ha superat totes les expectatives de l'ésser humà. Crist convida els homes a la conversió. És, alhora, Déu i home», va explicar el cardenal.

Cel·luloide transcendent

Un dels actes més destacats del congrés va tenir lloc quan tres crítics de

Agustí Codinach

Juan Orellana, Ramon Ollé, Josep M. Caparrós i Mn. Peio Sánchez, durant la taula rodona.

cinema van analitzar tres seqüències cinematogràfiques significatives per a la nova evangelització. A la taula rodona, moderada per Ramon Ollé, delegat de Mitjans de Comunicació de l'arquebisbat de Barcelona, van participar Josep Maria Caparrós, professor de la Universitat de Barcelona; Juan Orellana, professor de la Universitat CEU San Pablo, i Mn. Peio Sánchez, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Josep Maria Caparrós va parlar sobre la pel·lícula *Encontrarás dragones* (2011), de Roland Joffé. El film se centra en la recerca que Robert, un periodista, fa sobre una sèrie d'esdeveniments durant la guerra civil espanyola que van tenir com a protagonistes el seu pare i un jove sacerdot, Josepmaria Escrivà de Balaguer.

A través de la metàfora del gra de cacau —«lleig i arrugat, però amb paciència, talent, amor i feina dura, es poden deslligar els sabors divins que s'hi amaguen», revela Honorio, un dels personatges secundaris, a Josepmaria, quan aquest és un nen—, «el cineasta britànic Roland Joffé, que es considera agnòstic, posa en imatges, a través d'una sensibilitat exquisida, la santificació del treball», va afirmar Caparrós.

De dioses y hombres (2010), de Xavier Beauvois, va ser el film que va estudiar Juan Orellana. El llargmetratge reflecteix la història de vuit monjos cistercencs que viuen, a mitjans dels anys noranta del segle passat, en un monestir situat a les muntanyes del Magrib en perfecta harmonia amb els seus germans musulmans. Malgrat l'onada de violència que s'apodera lentament de la regió i de les amenaces dels terroristes, els monjos decideixen quedar-se.

«Més que una pel·lícula, sembla un documental sobre la vida quotidiana

«La via de la bellesa és un camí eficaç de la nova evangelització»

d'un monjo cistercenc. I és que els actors van interioritzar els seus personatges a la perfecció», va assegurar Orellana. Sobre la seqüència que es va projectar, va posar de relleu que es tractava d'«una de les més magistrals del cinema contemporani» i que simbolitza l'últim sopar, «perquè els monjos intueixen que pot ser l'última nit que estiguin junts». El crític de cinema va plantejar moltes idees en aquest sentit: la dimensió martirial cristiana, el context de missió, la pregària comunitària i la bellesa, tant estètica, representada per la música de *El llac dels cignes*, de Txaikovski, com humana.

Finalment, Mn. Peio Sánchez va analitzar algunes escenes de *El arbre de la vida* (2011), de Terrence Malick. El film situa l'acció en els anys cinquanta als Estats Units. Jack és un nen que viu amb dos germans i els pares. Mentre la seva mare encarna l'amor i la tendresa, el pare representa la severitat. Anys més tard, Jack evoca la seva infància i mira de comprendre fins a quin punt va determinar la seva vida.

Segons Mn. Peio, «aquesta obra mestra de gran complexitat mostra una família que és un arquetip de la història de la salvació». La pel·lícula, «molt espiritual però poc emocional», convida a reflexionar sobre «com pot viure el món sense la gràcia de Déu». El perdó (entre dos dels germans i entre

el pare i Jack) i la conversió són els temes principals del film. «La cristologia és present a través de la pel·lícula i les veus en *off* són pregàries adreçades a Déu», va especificar el director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona.

Un altre dels moments clau del congrés va ser la taula rodona en la qual van intervenir Daniel Arasa, director general de Cinemanet; Joan Andreu Rocha, professor de la Universitat Abat Oliba, i Francesc Grané, professor de la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL. Així mateix, tres directors de cinema (Paco Arango, Lluís Josep Comerón i Antoni Cuadri) van explicar el vincle entre cinema i fe que han experimentat en la seva trajectòria personal.

Importants van ser també les paraules de cloenda del congrés a càrrec del Dr. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona: «El cinema ens ofereix un llenguatge nou, actual i comprensible, per anunciar Jesús i el seu evangeli. Els nous mitjans de comunicació són un camí en el qual es creuen molts interrogants i expectatives. Aquests mitjans, tan nombrosos i sofisticats, ofereixen un nou llenguatge, adreçat sobretot als joves, més oberts a les xarxes socials. Aquests mitjans són un lloc on en moltes ocasions es formen les consciències i es mostren els fets de la pròpia vida. Són una oportunitat nova per arribar al cor dels joves.»

Així mateix, el Dr. Martínez Sistach va ressaltar que «a les obres cinematogràfiques, tendeixen a donar forma a l'admiració de l'home a la bellesa i reconeixem una manera particularment significativa d'expressió de l'espiritualitat. La via de la bellesa és un camí eficaç de la nova evangelització. La Bíblia, la litúrgia i l'espiritualitat cristiana són font d'inspiració als artistes per a les seves obres a totes les branques de l'art. Un exemple excepcional n'és Antoni Gaudí».

Set claus per conèixer l'ànima d'Antoni Gaudí

Massimo Manservigi presenta a Barcelona un documental que explora la dimensió espiritual del genial arquitecte

Samuel Gutiérrez

«Aquest documental és el millor esforç que jo he vist d'entrar en l'espiritualitat d'Antoni Gaudí.» Són paraules de l'historiador Josep M. Tarragona, biògraf del genial arquitecte, després d'assistir a l'estrena a Barcelona del documental *Cercant les set claus*, del sacerdot i cineasta Massimo Manservigi. L'obra, presentada en el marc del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització, és el resultat d'un llarg procés creatiu iniciat ja fa alguns anys, el 2009, a partir de la trobada de tres persones: el documentalista Massimo Manservigi, l'historiador Josep M. Tarragona i Mn. Peio Sánchez, director de la Mostra de Cinema Espiritual de Barcelona. Les claus del documental, però, les va donar el mateix cardenal Lluís Martínez Sistach, el qual, després de visionar un primer projecte de l'obra, va aconsellar el director italià d'aprofundir en la seva dimensió espiritual. «En lloc de parlar de Gaudí només com a home d'art, hem apostat per parlar de Gaudí com a home de fe», explica el director. Heus ací la gran originalitat de *Cercant les set claus*, una pel·lícula que no compta amb grans recursos tècnics, que no recorre a les estridències visuals, però que és capaç de plasmar amb gran mestratge la concepció espiritual de l'art d'Antoni Gaudí. «La fe de Gaudí està fonamentada en l'art—sosté Manservigi—. Per a ell, l'art és una manera a través de la qual l'home col·labora amb Déu creador, no com a expressió de la pròpia capacitat, sinó com a reflex de l'activitat creativa de Déu.»

Amb aquestes premisses s'ha anat gestant una pel·lícula que trasllada per primer cop al cinema l'experiència creient de Gaudí. Per entrar a la seva ànima, Manservigi proposa també un camí ben original: fer-ho a través de les set portes del pòrtic de la glòria de la Sagrada Família. «El títol—explica Peio Sánchez—va sorgir del desig de presentar les claus de l'itinerari de fe de Gaudí. I per a això seleccionem uns trets que definien la seva fe: la vida com a vocació, la natura creada per Déu, la litúrgia feta arquitectura, el místic i l'artista, la mà de la Providència, el sentit expiatori i la bellesa com a resplendor de Déu.» Guiats per les paraules del mateix arquitecte, que esdevenen el fil conductor de l'obra,

l'espectador és convidat a entrar a la Sagrada Família sota una altra mirada, més contemplativa, que li fa entendre més profundament l'essència d'aquesta catequesi sublim esculpida sobre pedra. «Partiem que la vida i l'obra de Gaudí portava a confluïr a la Sagrada Família—afirma Sánchez—, la seva arquitectura portava a la seva obra mestra, la seva vida s'anava concentrant en aquest projecte on els plànols i les maquetes transparentaven la seva experiència espiritual.» I afegeix el director de la Mostra de Cinema Espiritual: «Queda per fer la façana de la Glòria, amb les set portes dedicades als set sagraments, i així imaginem les set claus que obririen aquelles portes i que, en definitiva, ens ajudaran a comprendre el Gaudí creient.»

L'acollida del documental presentat el 15 de febrer passat a Barcelona, a l'Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna, ha estat molt positiva. «El resultat ha superat les nostres expectatives—assegura Peio Sánchez—. L'obra ha tingut tres anys de maduració purificadora i el resultat és una confluència excel·lent de paraula i imatge, de música i silenci, d'art i pregària.» El director de la Mostra afirma que el documental «manté la seva agilitat i la seva intriga perquè el fil conductor

«Aquest documental ofereix una confluència excel·lent de paraula i imatge, de música i silenci, d'art i pregària»

es basa en la vida i l'itinerari de fe de Gaudí, des del naixement fins a la seva mort però explicat com a camí espiritual». La pel·lícula alterna les entrevistes dels millors especialistes—l'historiador Josep M. Tarragona, l'arquitecte Jordi Faulí, l'escultor Etsuro Sotoo o el sacerdot Josep M. Bonet, entre altres—amb imatges de les seves obres més importants presentades didàcticament, les mateixes paraules d'Antoni Gaudí introduïdes com a veu en off i una selecció de música catalana: «A l'harmonia acurada de les imatges s'uneix la paraula poètica que anima a tenir una mirada contemplativa.»

Per a Massimo Manservigi, la presentació a Barcelona de *Cercant les set claus* ha estat com dur-lo al seu lloc natural. Per això agraeix a Liana Marabini, presidenta del Congrés, aquesta possibilitat. El documental

ja va ser premiat aquest estiu amb el Premi Festival de Cinema Catòlic. «En aquesta obra em reconec molt—confessa el director—. De com sóc avui i de la meua pròpia fe personal. I crec haver descobert alguna cosa important: que tant per fer un documental com per fer un film, més que preocupar-se de les qüestions tècniques, cal preocupar-se de les persones.» Manservigi ha viscut el llarg procés creatiu de l'obra com una experiència de vida. Una de les coses que més valora del film és que és el mateix Gaudí qui parla, amb les seves paraules i amb les seves obres, mentre que els experts comenten el que ell ha dit. «És una feina modesta—acaba dient—, sense grans recursos econòmics ni ostentacions tècniques, feta amb la càmera a les espatlles, però feta amb gran amor, perquè la figura de Gaudí encara ha d'expressar moltíssim de la seva potencialitat espiritual.»

El gran repte ara del documental és donar-lo a conèixer. Per això comença a treballar ja en el doblatge a diferents llengües i en la seva distribució. «*Cercant les set claus* pot ser una gran contribució a la missió avui de convertir la realitat gaudiniana en lloc d'evangelització, a més de posar imatges molt valuoses al seu procés de beatificació», acaba apuntant Mn. Peio Sánchez.

«En temps de crisi cal fomentar pel·lícules amb valors morals i models positius»

Liana Marabini, presidenta del Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització

S.G.

La directora i productora italiana Liana Marabini va iniciar el 2010 a Roma el Festival de Cinema Catòlic Mirabile Dictu, que aquest estiu va celebrar la tercera edició. En el marc de l'Any de la Fe Marabini també promou durant tot el 2013 el Congrés Internacional Cinema i Nova Evangelització. El 15 i 16 de febrer es va celebrar a la Ciutat Comtal, en estreta col·laboració amb l'arquebisbat de Barcelona i sota l'auspici dels pontificis consells de la cultura i de la nova evangelització.

Les paraules i l'interès de Benet XVI per la nova evangelització han estat un dels motius principals de la creació d'aquest congrés internacional. Com els afecta la seva renúncia històrica?

El gest del Sant Pare neix del seu amor per l'Església. I això ens ha d'empènyer a estimar encara més l'Església. La nova evangelització és una cosa que va iniciar Joan Pau II i que Benet XVI ha reforçat moltíssim. Ell ha transmès als laics la voluntat d'evangelitzar, perquè segons ha afirmat recentment, aquest és l'acte suprem de caritat. Nosaltres estem en aquesta línia de pensament.

La seva és una aposta per la nova evangelització a través de la cultura i específicament del cinema.

La gran força d'un mitjà com el cinema és que és accessible a tot-hom. L'evangelització a través d'una pel·lícula té un abast més gran i més capil·lar que a través d'una predicació reservada a 20 persones.

Creu que el cinema és un instrument gairebé imprescindible per a la nova evangelització?

Absolutament. I encara no ens hem adonat de la seva importància! Precisament aquest congrés el que pretén és subratllar aquesta rellevància i convidar productors, directors, actors i distribuïdors a fer pel·lícules amb valors morals i models positius.

Com ha respost la indústria cinematogràfica a la invitació que vostè ha llançat?

La indústria del cinema està formada per persones que tenen imaginació i creativitat. Estimen la novetat, les coses que no es troben en la via ja trçada. Han respost positivament. El festival de cinema catòlic ha comptat amb la sol·licitud de molts directors i productors que han volgut presentar les seves pel·lícules. Això ja és un acte de conversió extraordinari. I el resultat d'un acte d'evangelització.

De vegades, però, fa la sensació que el món del cinema està perdent els valors... És una sensació real?

Sí que ho és, però no hem de defallir. La nostra missió és millorar aquesta situació. Hem d'ajudar directors, productors, actors i distribuïdors a descobrir el que és bell i bo en la vida.

Després de Roma i Barcelona, resten encara grans cites per a

Agustí Codinach

«Barcelona és una ciutat ideal per tractar el tema de la nova evangelització a través de la cultura»

aquest congrés internacional, inclòs Hollywood.

L'edició de Los Angeles serà molt important perquè comptarà amb actors i directors de Hollywood. Però també tenim grans expectatives amb les edicions de París, Oxford i Rio de Janeiro, on esperem ser aquest estiu, durant la Jornada Mundial de la Joventut. Al llarg de tot el 2013 aquest congrés vol ser la nostra aportació modesta a l'Any de la Fe.

Per què han volgut ser també a Barcelona?

Perquè és una ciutat de cultura extraordinària. Vaig ser aquí amb motiu de la celebració de l'Atri dels Gentils, promogut pel cardenal Ravasi, i em va sorprendre la cultura enorme de la qual està impregnada aquesta ciutat. Per tractar el tema de la nova evangelització a través de la cultura Barcelona és una ciutat ideal.

Hem parlat de la relació entre cinema i nova evangelització. No obstant això, hi ha qui prefereix subratllar del cinema la seva tasca preevangelitzadora...

És també un bonic punt de vista. No són categories incompatibles. És veritat que jo em concentro molt en

el cinema catòlic perquè penso que té una potencialitat real. Jo sóc catòlica i cineasta i aquesta relació em surt ben natural. Entenc, però, que el cinema espiritual abasta un ventall més ampli i ho valoro molt positivament.

Una pel·lícula per a la nova evangelització?

Espero que no s'escaudalitz... *Barry Lyndon* (1975), de Stanley Kubric. És una pel·lícula que parla al cor de l'home i mostra el que hauria de ser a través del que no és. El més perillós avui, al nostre segle, és la vanitat. La vanitat és el que condueix a la perdició de l'home. Aquesta pel·lícula mostra, com cap altra, com un home és un ser vanitos. La pel·lícula és una lliçó per fugir de la vanitat. El considero un film extraordinari i a mi m'inspira moltíssim.

Vostè també és productora i directora de cinema...

Jo, originàriament, sóc editora de llibres, però he descobert que un film toca moltes més persones que un llibre. Aquesta és la raó que em va fer iniciar, fa alguns anys, la producció i direcció de pel·lícules. Un film és un mitjà més potent.

Aviat estrenarà una pel·lícula so-

bre el beat John Henry Newman.

Hem acabat la primera part, dedicada a Newman ancià, que compta amb la interpretació de l'oscaritzat Murray Abraham, i ara ens queda la segona, sobre el Newman jove. He escollit aquest personatge perquè és una gran figura de conversió. Penso que la conversió subratlla la valentia d'una persona i en fa algú més donat a afrontar les dificultats de la seva època. Newman és un gran exemple de conversió i no una conversió qualsevol, sinó una conversió a la fe catòlica. Era un home intel·lectual, preparat, que entén quina és la fe que completa l'home i el sacerdot. Jo estimo molt també el sacerdot de Newman. Penso que és una figura digna de ser presentada al màxim de persones i que pot ser de gran inspiració.

Li interessien especialment les històries de persones que poden ser models de vida?

És molt important avui presentar éssers humans que siguin veritablement inspiradors i que ens ajudin a millorar. En el meu cas, a més, m'interessien especialment els models sacerdotals, perquè crec que avui el sacerdot ha perdut en gran part el seu sentit de sacralitat.

Benet XVI podria ser una bona figura fílmica?

Absolutament, perquè és un sacerdot extraordinari.

Com creu que afecta la crisi que vivim a aquest cinema tan poc comercial que mira d'anar al profund?

Quan les persones ens trobem en dificultats, hi ha la temptació de tancar-se sobre un mateix, de recloure's... Per això és el moment òptim per desenvolupar aquest tipus de cinema. En temps de crisi cal fomentar pel·lícules amb valors morals i models positius. Quan l'home està més sol i vulnerable, és quan té més necessitat de valors sòlids. I quin valor més sòlid que Déu? Ell és la resposta a la nostra vulnerabilitat. Per això és tan important avui aquest tipus d'indústria. Hem de transmetre el Verb a través de l'art. D'aquí les diferents iniciatives que impulsem a l'Església, entre elles aquest congrés, o el festival de cinema catòlic, o la mateixa Mostra de Cinema Espiritual de Barcelona.

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent

24 hores

Ens desplaçem a domicili

TRAMITACIÓ D'ENTERRAMENTS

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqueu al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors, parròquies i comunitats religioses

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

✓ Del 20 al 27 de maig

✓ Del 14 al 21 d'agost

- Seguirem les petjades i els viatges de JESÚS; contemplarem el llac de Tiberíades, la terra i els paisatges de la Galilea on ell va viure la Jerusalem de la Passió i molt més.
- Escoltarem les seves paraules en la realitat geogràfica i en el context humà on van ser dites.
- En el nostre interior, podrem captar el ressò de la seva veu... Sentir el que va dir i com ho va dir.

AMB EL SUPORT DEL PREVERE QUE ENS
ACOMPANYARÀ DES DE BARCELONA HO
ACTUALITZAREM, ENS HI IMPLICAREM, HO CELEBRAREM

Expedicions culturals

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

LÍBAN

La vall cristiana d'Orient

Del 2 al 7 d'abril

IRLANDA I L'ULSTER

L'illa de Sant Patrici

Del 15 al 23 de maig

XIPRE

La Mediterrània oriental

Del 22 al 29 de juny

ÍNDIA CRISTIANA

Goa i Kerala

Del 3 al 15 de juliol

ESLOVÈNIA

Patrimoni natural
dels Balcans

Del 16 al 23 de juliol

ARMÈNIA

País de fe

Del 23 de setembre
al 3 d'octubre

SUD-ÀFRICA

El gresol multiracial
més austral

Del 19 al 30 de setembre

BERLÍN I POLÒNIA BÀLTICA

Del 7 al 14 d'octubre

VIETNAM

Esplendor d'Indoxina

Del 5 al 15 de novembre

L'Església confia en els joves i necessita el seu entusiasme per realitzar la seva missió

Audiència papal als participants en la plenària del Pontifici Consell per a la Cultura

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

«L'Església té confiança en els joves, espera en ells i en les seves energies, necessita la seva vitalitat per viure amb un entusiasme renovat la missió confiada per Crist.» Així ho va subratllar recentment el papa Benet XVI durant l'audiència als participants de l'assemblea plenària del Pontifici Consell per a la Cultura, que es va portar a terme a Roma a inicis d'aquest mes de febrer amb el tema *Les cultures juvenils emergents*.

A més, el Papa va manifestar el desig que els treballs d'aquesta assemblea fossin fructífers perquè contribueixin «a l'acció de l'Església en la realitat juvenil; una realitat complexa i articulada que ja no es pot entendre dins d'una base cultural homogènia, sinó dins d'un horitzó determinat per una pluralitat de punts de vista, de perspectives i estratègies».

En aquesta línia, el Pontífex va subratllar «el clima difús d'inestabilitat que afecta els sectors culturals, polítics i econòmics», i va destacar la dificultat dels joves per trobar feina, la qual cosa repercuteix en l'àmbit psicològic i relacional. Sobre això, el Sant Pare va indicar que «la incertesa i la fragilitat que caracteritzen tants joves, sovint els empenyen als marges, els fan gairebé invisibles i absents en els processos culturals i històrics de les societats», i va afegir que «l'esfera afectiva i emocional es veu fortament afectada per aquest clima que dona origen a fenòmens aparentment contradictoris, com l'espectacularització de la vida privada i l'autosuficiència narcisista».

Amb tot, Benet XVI va assenyalar que hi ha molts aspectes positius de la joventut actual, com el voluntariat, «les experiències de fe sincera i profunda, els esforços per construir, en moltes parts del món, societats que repectin la llibertat i la dignitat de tots, començant pels més petits i més febles». «Tot això —va afegir— ens consola i ens ajuda a traçar un quadre més precís i objectiu de les cultures juvenils. No podem, per tant, conformar-nos amb desxifrar els fenòmens culturals juvenils seguint paradigmes consolidats, que s'han convertit en clixés, o analitzar-los amb mètodes que ja no són útils, partint de categories culturals superades i inadequades. Estem, en definitiva, davant d'una realitat summament complexa però fascinant, que ha de ser compresa

El cardenal Ravasi amb el grup de rock The Sun.

a fons i estimada amb un gran esperit d'empatia, una realitat en què cal prestar summa atenció a les línies de fons i el devenir.»

Joves del Tercer Món

El Papa va recordar els joves de molts països del Tercer Món, que representen amb les seves cultures i les seves necessitats «un desafiament a la societat de consum globalitzat i als privilegis de la cultura establerta, dels quals es beneficia un petit grup de la població del món occidental». En conseqüència, «les cultures juvenils, també són "emergents" perquè demostren una profunda necessitat, una petició d'ajuda o fins i tot una "provocació", que no pot ser ignorada ni descuidada, tant per la societat civil com per la comunitat eclesial».

Benet XVI va subratllar la seva preocupació per l'esmentada «emergència educativa», a la qual acompanyen altres emergències que afecten les diferents dimensions de la persona i les seves relacions fonamentals «com les dificultats creixents en el camp de treball o l'esforç per ser fidel, en el temps, en les responsabilitats assumides. D'això es desprèn, per al futur del món i de tota la humanitat, un empobriment no només econòmic i social, sinó també humà i espiritual. Si els joves ja no esperessin ni progressessin; si no s'inserissin en la dinàmica històrica la seva energia, la seva vitalitat, la seva capacitat d'anti-

vidar a fer un examen de consciència als pares, als mestres, als sacerdots i a la classe dirigent per la «insuportable complexitat social, política i religiosa que han creat els adults», i va afegir que els adults en cert sentit exclouen els joves per la «corrupció i incoherència, la precarietat, l'atur, la marginació».

A més, el cardenal Ravasi va convidar —com el Papa— a veure la «diversitat» dels joves, no només com a negativa, sinó veure que conté llavors sorprenents de fertilitat i d'autenticitat, per exemple, «en la seva passió per la música, per l'esport, per l'amistat, que és una manera de dir que l'home no viu només de pa», i va afegir que «la seva espiritualitat tan original, en la seva sinceritat, en la llibertat, oculta sota un mantell d'aparent indiferència».

En aquesta línia, el document preparatori del Pontifici Consell per a la Cultura proposa crear una nova cultura en la qual les esglésies afrontin aquest gran desafiament per comprendre la llengua nova i el nou model comunicatiu de la joventut.

Entre les recomanacions, el document suggereix: construir una gramàtica elemental de l'existència que aconseguixi transformar els vagabunds perduts en pelegrins tant en el nivell afectiu, cultural, espiritual o religiós; oferir formació per ordenar l'enorme quantitat i diversitat d'informacions, per crear punts de referència i superar la por del futur així com oferir continguts que permetin comparar, compartir i decidir.

D'altra banda, el Pontifici Consell per a la Cultura proposa: caminar amb els joves, compartint alegries i inquietuds, creant xarxes de grup que puguin recollir afinitats en una socialització forta i comprendre el desig de vida comunitària de la joventut per crear espais de vida d'amor pur, altruista, atents a la promoció del bé comú. I enfront de la cultura de massa, oferir proximitat com a educadors que saben mirar les noves generacions no com un món opac i misteriós, sinó reconeixent la fragilitat i la sensibilitat dels joves. Als que senten la necessitat de models, oferir propostes de paternitat i maternitat competents i exigents davant la situació d'orfanat, a causa de l'absència o de l'excés de pares, i davant la forta competència de les xarxes electives d'amics.

«Benet XVI va assenyalar que hi ha molts aspectes positius de la joventut actual, com el voluntariat»

cipar el futur, ens trobaríem amb una humanitat replegada en ella mateixa, i mancada de confiança i d'actitud positiva cap al futur».

«Encara que som conscients de les múltiples situacions problemàtiques, que també toquen els àmbits de la fe i la pertinença a l'Església, renovem la nostra fe en els joves i reafirmem que l'Església mira la seva condició i les seves cultures, com a punt de referència essencial i ineludible per al seu treball pastoral», va indicar el Papa.

En finalitzar el seu discurs, Benet XVI va desitjar que aquest Any de la Fe sigui també per a les joves generacions «una gran oportunitat per redescobrir i enfortir l'amistat amb Crist, de la qual brollarà l'alegria i l'entusiasme per transformar profundament les cultures i la societat».

Per la seva part, el president del Pontifici Consell de la Cultura, el cardenal Gianfranco Ravasi va qualificar els joves com «el present (i no només el futur) de la humanitat». En aquesta línia, va con-

L'informe sobre «Vatileaks», reservat per al nou Papa

Redacció / Ciutat del Vaticà

El P. Federico Lombardi, portaveu vaticà, va confirmar que Benet XVI ha decidit reservar exclusivament per al proper Papa l'informe de la comissió cardenalícia que ha investigat el robatori i la filtració de documents secrets del Vaticà, conegut com a *Vatileaks*. Segons Lombardi, «el Papa ha decidit que la informació dels resultats d'aquest informe el contingut del qual només coneix Sa Santetat restin exclusivament a disposició del nou Pontífex».

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

«Els cardenals votarem sabent que haurem de retre'n comptes davant Déu»

Cardenal Velasio De Paolis, delegat pontifici per a la Legió de Crist

Samuel Gutiérrez

Tot i que va entrar tard a la Cúria vaticana, després de molts anys de docència, el cardenal Velasio De Paolis ha ocupat diversos llocs de responsabilitat als dicasteris romans. Ha estat secretari de la Signatura Apostòlica, president de la prefectura d'Afers Econòmics, i des del 2010, ja jubilat, exerceix com a delegat pontifici per a la Legió de Crist. De Paolis, que és membre de la congregació de Sant Carles Scalabrini, va visitar recentment Barcelona per participar en el Congrés Internacional de Cinema i Nova Evangelització.

La renúncia del Sant Pare el va trobar a vostè a Budapest.

Sí, i em va deixar atònit, gairebé incrèdul. El dia abans de marxar, el 10 de febrer, li vaig preguntar al cardenal Angelo Sodano, degà del Col·legi Cardenalici, si podia absentar-me i no participar en el Consistori convocat per a l'endemà. Em va dir que no m'hi amoïnés perquè el consistori no tenia res d'especial. La sorpresa va ser majúscula quan vaig rebre la notícia a la nunciatura de Budapest.

Quina lectura fa d'aquest gest tan inesperat?

Es tracta d'un acte de fe del Papa. És un acte extraordinari, especialíssim, un gest que ens ha sorprès, però és important mirar la persona que ha fet aquest gest. No és un Papa que es precipiti, és un home molt ponderat, ple de saviesa, un Papa que és un gran teòleg i que ha mostrat sempre la seriositat al servei de l'Església. Als seus 85 anys és una persona que s'ha donat fins al sacrifici. La decisió que ha pres l'ha realitzada després d'una maduració davant la seva consciència, davant la seva intel·ligència, davant Déu... per al bé de l'Església. Per això podem dir que ha estat un gest bonic, que ha posat en evidència, d'una banda, la humilitat del Papa, perquè renunciar és sempre reconèixer la pròpia incapacitat d'afrontar les situacions; i alhora ha estat un gest fort, perquè no podia el Papa no pensar en el xoc que provocaria.

Vostè, que és un home de Cúria, què opina de les informacions que asseguruen que la Cúria ha desgastat molt Benet XVI?

És molt difícil parlar de la Cúria en general. La Cúria són oficines de servei al Papa. Hi trobem persones habilitíssimes, bravíssimes, conscients... i altres que no ho són tant. N'hi ha que pensen a treballar de valent mentre que altres, a fer carrera. Però en general la Cúria romana mereix un judici positiu, tot i que tampoc no pretenc santificar-la.

La gent tendeix també a comparar la decisió de Joan Pau II, portant la creu fins al final, amb la de Benet XVI.

Tots dos han portat la seva creu fins al final. Però si he de conduir un cotxe i no em trobo bé, m'he d'aturar i deixar la conducció a una altra persona. No és

Agustí Codinach

bo absolutitzar aquests temes. Aprecio el papa Joan Pau II, que va voler romandre fins al final, donant la vida; però no aprecio menys el papa Ratzinger, que amb un gest humil i valent, ha sabut oblidar-se de si mateix perquè ell ha valorat que el bé de l'Església així ho exigia. Tots dos són grans! Perquè tots dos han fet el do de la seva persona: un morint, l'altre retirant-se.

Com afronta la responsabilitat de participar en el seu primer conclave?

Amb una certa llibertat interior. En el fons es tracta de donar un vot. Si l'hagués de donar avui, no sabia a qui votar. Però crec que tindrà la possibilitat de pensar-hi, de confrontar-me, d'escollir i després de donar-lo en consciència per al bé de l'Església, davant de Déu. Això no és un drama! Es pot fer amb una certa serenitat. Llegint la constitució apostòlica *Universi Dominici Gregis*, el Papa diu que cal conservar la prescripció de celebrar el conclave a la Capella Sixtina, on es pot contemplar el Judici Final de Miquel Àngel. El motiu és perquè es tracta d'un ambient religiós i només en l'ambient religiós es pot obtenir la pregària, i amb la pregària aconseguir una capacitat més gran de discerniment. Així, donem el vot sabent que l'endemà haurem de retre comptes davant de Déu de l'elecció que fem.

Amb la renúncia del Papa i la convocatòria del conclave, s'inici

«El Papa ha cregut que en la Legió de Crist es pot emprendre un camí de renovació»

el temps de les travesses i la rumorologia vaticana.

Tenint en compte que el Papa s'ha retirat perquè se sentia inadequat per l'edat, crec que el normal seria un Papa amb major vigor.

Creu que l'Església necessita avui un Papa jove?

Sí, crec que avui es necessita un Papa més o menys jove. Calculant que la nostra esperança de vida està al voltant dels 80 anys, seixanta o seixanta-cinc anys pot ser una bona edat. Amb prou maduresa i també prou vigor.

També té tan clars els reptes que haurà d'afrontar el nou Papa?

No és fàcil assumir en certs moments històrics quines són les coses emergents per al bé de l'Església. Però en aquest cas penso que és força fàcil, perquè es tracta de coses encara vigents de les quals el papa Ratzinger ha tingut cura:

L'Any de la Fe i la nova evangelització. Són dues realitats positives, però que pressuposen realitats negatives. La nova evangelització pressuposa la necessitat d'evangelització en un món en què hi ha molts batejats que no tenen pràctica religiosa. Al mateix temps el poble cristià té una fe que vacil·la. Per què? Hem treballat les causes però hem de prosseguir en el camí traçat per la nova evangelització i la renovació del Papa. A l'hora d'elegir un Papa, crec que aquests han de ser, modestament, els criteris més importants.

Ha finalitzat ja el guix de la seva tasca al si de la Congregació dels Legionaris de Crist?

Fa gairebé tres anys, el juliol del 2010, els meus consellers i jo vam iniciar aquest treball que se'ns havia encarregat després que s'hagués resolt el cas Marcial Maciel i després que s'hagués dut a terme una visita canònica a la Legió. El Papa ja havia arribat a les seves conclusions i en nomenar-me a mi, ell ja havia fet un primer judici. En la seva carta parlava d'una veritable sorpresa, però també assenyalava que la Legió compta encara amb moltes persones disposades a treballar. És veritat que un fundador d'aquest mena no pot no haver influït en la mateixa estructura de la Legió. Per això cal reprendre el camí, un camí de purificació... Però el Papa ja ha emès un judici positiu, i per tant ell no ha volgut dissoldre-la. Nomenant un delegat, ell ha pensat que es pot dur a terme un camí de renovació. I de fet, estem en aquest camí, amb vistes a verificar les noves constitucions i després fer un capítol en què s'aprovin les constitucions i es nomenin superiors. La previsió és que per a finals del 2013 estarem preparats per cridar a capítol, que se celebraria a principis del 2014, i després li lliurarem al Papa els resultats, el qual decidirà què es fa.

Hi ha qui parla d'un camí lent, silenciós, però eficaç.

No pretenc defensar-me, però no crec que la feina hagi estat lenta. Hem treballat de valent des del principi i puc assegurar que ha estat un motiu de gran cansament. Hi ha qui hauria volgut que m'hagués posat amb mà dura al capdavant de la Legió apartant les persones que hi havia al govern. Jo he preferit que caminéssim plegats. Les decisions es prenen a través meu i amb mi, però les prenem junts i la responsabilitat és de tothom. I perquè això sigui així ha calgut una mica de temps. Ha estat temps perdut? No ho crec. Hem hagut de resoldre problemes externs i interns. Ara estem força tranquils. Crec que el més important és que hem descobert que no hem de fixar-nos només en la Legió, ja que al seu voltant gira una altra realitat eclesial, grandiosa, formada per 60.000 o 70.000 persones de Regnum Christi. Són persones disposades a anunciar l'Evangeli i avançar el Regne de Déu. Això és una cosa bonica que no hem d'oblidar, malgrat la figura trista i dolorosa de Maciel.

Sant Sebastià

Els bisbes de les diòcesis basques i navarresa proposen actualitzar el camí d'Emmaús

Presenten una carta pastoral conjunta

Redacció
Sant Sebastià

La carta pastoral per a la Quaresma-Pasqua dels bisbes de Pamplona i Tudela, Bilbao, Sant Sebastià i Vitòria proposa actualitzar el camí d'Emmaús. Sota el títol *¿No s'abusava el nostre cor? (Lc 24,32). L'alegria de caminar amb Jesucrist*, i recolzant-se en el text bíblic, conviden a «buscar, descobrir, aprofundir i donar testimoni de la fe».

L'anterior, escrita fa dos anys, feia referència a l'economia al servei de les persones. En aquesta ocasió, els bisbes han emmarcat el text en l'Any de la Fe convocat pel Papa per commemorar els 50 anys del Concili Vaticà II i els 20 anys de la promulgació del Catecisme de l'Església catòlica. Els bisbes conviden a aprofundir, testimoniar i proposar la fe, «per donar un nou impuls a la missió evangelitzadora».

El relat dels deixebles d'Emmaús serveix de marc i guia per aquesta carta pastoral. Els prelats conviden a «caminar acompanyats per Jesús» i aprofundir en l'experiència creient «escoltant la Paraula, acompanyant el qui pateix, celebrant l'eucaristia o adherint-se a la comunitat».

Després de cada apartat de la carta pastoral, els bisbes ofereixen un espai complementari amb cites del Nou Testament, una cita conciliar i qüestions

«Els prelats conviden a aprofundir en l'experiència creient «escoltant la Paraula, acompanyant el qui pateix, celebrant l'eucaristia o adherint-se a la comunitat»

per a la reflexió i el diàleg. Els prelats distingeixen diferents destinataris de la carta com són els que formen part de la comunitat cristiana i «les persones que se sentin decebudes pels disgustos de la vida o els qui passen especial necessitat i carreguen amb el pes del patiment».

Els bisbes recuperen algunes reflexions de la carta pastoral de fa dos anys, per remarcar que «grans valors molt propis del nostre temps es veuen, sovint, amenaçats». A més dels reptes que afecten la societat, els prelats esmenten els específics de l'Església com són «la fragilitat i feblesa de la nostra fe personal i comunitària». De la mateixa manera afegeixen l'evidència d'«alguns problemes de comunió entre nosaltres». Per aquest motiu sol·liciten l'«enfortiment de la comunió eclesial».

En un altre ordre de coses, els bisbes es refereixen al creixement del coneixement dels llibres sagrats en les comunitats «gràcies als grups bíblics, els equips de revisió de vida, els catecumenats, la catequesi», entre d'altres. Arran d'aquesta constatació, subratllen la importància de l'homilia, «per a molts, l'única ocasió de rebre una catequesi bíblica».

La carta fa referència al sagrament de la Reconciliació, que requereix «una seriosa reflexió i una renovada proposta sobre la manera de revitalitzar-lo, oferir-lo i exercir-lo», en la vida personal i comunitària. Els bisbes es refereixen a la família com a «Església domèstica», on es van «configurant valors i actituds determinants en la nostra vida».

Els bisbes finalitzen el relat del camí d'Emmaús recordant la importància que l'Església faci un «esforç evangelitzador important d'encarnació i d'inculturació», per tal que «el nostre testimoni personal i comunitari resulti accessible i creïble per al temps present».

La carta fa referència al sagrament de la Reconciliació.

Vitòria

Ha mort Mons. Jesús Ramón Martínez de Ezquerecocha

OMPRESS / Vitoria

El 16 de febrer ha mort Mons. Jesús Ramón Martínez de Ezquerecocha, als 77 anys. Bisbe emèrit de Babahoyo, a Los Ríos (Equador), era molt estimat a totes les diòcesis basques per la seva proximitat i senzillesa, i pels molts anys que va lliurar a les Missions Diocesanes Basques. Alavès, natural de Junguitu, va ser ordenat capellà el 1959. El 1963 va partir a l'Equador i, entre 1980 i 1982, va exercir com a administrador apostòlic a la diòcesi de Machala, El

Oro. El 1984 va ser nomenat prelat de Los Ríos, i hi va succeir el bisbe Víctor Garaigordóbil. El 22 d'agost del 1994 es van publicar els decrets de creació de la diòcesi i del seu nomenament com a bisbe de Babahoyo, el primer, en tractar-se d'una nova diòcesi. Ordenat bisbe el 1994 va exercir el càrrec fins al 2008, quan va deixar la diòcesi de Babahoyo a petició pròpia. Des del 2008, ja a Espanya, va continuar prestant serveis pastorals col·laborant a la parròquia de la Mare de Déu dels Desemparats de Vitòria.

**cerers
des de
1862**

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T.93 442 93 28

Madrid

La crisi disminueix els ingressos de l'Església a la campanya de la renda

El 2012 els declarants que van assignar al seu favor van ser 9,1 milions

Rosa María Jané Chueca
Madrid

El 18 de febrer es va celebrar a la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) una roda de premsa per presentar les dades d'assignacions a favor de l'Església en la darrera campanya de la declaració de la renda 2012, corresponent a l'IRPF del 2011. Hi van intervenir Mons. Juan Antonio Martínez Camino, secretari general de la CEE, i Fernando Giménez Barriocanal, vicesecretari per a Afers Econòmics de la CEE.

Segons les dades presentades, a la campanya anterior al voltant de 9,1 milions de declarants van marcar la

casella a favor de l'Església, un milió més que l'any 2007. En total, la quantitat recaptada suposa 247,1 milions d'euros. Això no obstant, reconeixia Mons. Martínez Camino, «el nombre total de declaracions a favor de l'Església ha disminuït en 97.786, encara que es manté per damunt de l'any 2009 en gairebé 100.000. La quantitat total assignada baixa 1,2 milions d'euros, xifra que, tenint en compte la conjuntura econòmica, es pot definir com a satisfactòria».

Tot i el descens, el secretari general de la CEE va insistir a subratllar que la valoració «és moderadament positiva, es pot considerar una bona dada en

aquests moments de greu crisi econòmica». Per això, Mons. Martínez Camino va assenyalar que la CEE té la intenció de «continuar treballant per informar sobre la tasca de l'Església i per animar que cada vegada siguin més els que marquin la X en la seva declaració a favor de l'Església». I una vegada més va recordar: «Marcar la casella no costa gens i, en canvi, rendeix molt».

Les xifres indiquen que des de l'any 2007 hi ha hagut un augment de gairebé 900.000 declaracions a favor de l'Església. Tot i així, des de l'any passat, encara que creix el nombre de declarants, «ha baixat la quantitat total recaptada, com a conseqüència de la situació de crisi».

Fernando Giménez Barriocanal va llançar la reflexió següent per explicar aquest descens: «Hi ha persones que no han fet la declaració de la renda, a diferència d'anys anteriors, perquè no arriben al mínim. També creiem que hi ha persones que han fet la declaració de la renda per un import molt baix. En cinc anys hi ha hagut una tendència creixent. Enguany hi ha hagut un descens lleu del percentatge de les declaracions, però així i tot continua sent una dada històrica».

En nom de la Conferència Episcopal Espanyola, el seu secretari general va agrair la col·laboració de tots els contribuents que han mostrat el seu suport a l'Església i va recordar que «les altres formes de col·laboració al sosteniment de l'Església, com són per exemple les col·lectes o les subscripcions, continuen sent absolutament indispensables». La CEE també assegura «el compromís de garantir i mantenir el sosteniment de les activitats bàsiques de l'Església a nivells d'eficàcia i austeritat semblants als que han estat habituals fins ara».

Mons. Juan Antonio Martínez Camino va ressaltar que es poden marcar les dues caselles: la de l'Església catòlica i la d'«Altres finalitats socials». «Cap de les dues opcions significa que el contribuent hagi de pagar més ni que li hagin de tornar menys».

Fernando Giménez Barriocanal va fer parar l'atenció sobre el fet que «mantenir més de nou milions de persones que donen suport a l'Església em continua semblant molt positiu». Això no exclou que «encara hi ha moltes persones que no marquen la casella i

Marca la casella de l'Església en la Declaració de la Renda

Ajudes l'Església. Hi guanyem tots

a les quals s'ha de seguir insistint sobre la necessitat de poder contribuir a l'enorme bé que fa l'Església en la seva totalitat. Amb menys diners hem de fer moltes més coses».

El secretari general de la CEE va posar en relleu la tasca religiosa i espiritual de l'Església, que implica altres funcions socials: ensenyament, atenció integral a nens i gent gran o discapacitats; acollida a immigrants; ajut a les persones que pateixen la crisi; la feina dels missioners... «Amb pocs diners, i gràcies a la generositat de milions de persones arreu del món, l'Església continua fent molt per tantes persones que encara necessiten tant.»

L'actual sistema d'assignació tributària està vigent des de l'1 de gener del 2007. Amb aquest sistema va augmentar el coeficient al 0,7% i l'Església va renunciar a l'exempció de l'IVA vigent en algunes operacions. Com va explicar Mons. Martínez Camino, això significa «una despesa afegida d'uns 30 milions d'euros. Amb el nou sistema l'Estat ja no garanteix cap mínim per al sosteniment bàsic de l'Església. Ha deixat d'existir l'anomenat "complement pressupostari" de manera que l'Església, per al seu sosteniment, només rep el que resulta de l'assignació voluntària dels contribuents i res dels pressupostos generals de l'Estat».

«La quantitat total assignada baixa 1,2 milions d'euros, xifra que, tenint en compte la conjuntura econòmica, es pot definir com a satisfactòria.»

CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 125€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

□ □ □ □

□ □ □ □

□ □

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions))
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Punt de vista

Rosa M. Sànchez i Cornadó

Directora del Secretariat de Laics amb Missió Pastoral de l'arquebisbat de Tarragona

Reptes de l'Església

L'Església té, fa temps, dos reptes referits a l'acompanyament i confiança en el laïcat: un, al laïcat de compromís de cara enfora i un altre, al laïcat compromès de cara endins.

—Acompanyament dels laics compromesos en la vida social en un món secularitzat.

La implicació dels laics en la societat exercint responsabilitats cíviques, ciutadanes o polítiques i que volgudament ho fan posant la seva empremta cristiana. Qui els fa costat? Què, com o qui dóna suport o fa un acompanyament en les situacions i vivències d'aquests cristians compromesos en les institucions més variades? Cert que en el si eclesial hi ha moviments especialitzats que hi fan una bona aportació, però a ningú no se li escapa que no tots pertanyen a aquests grups. Penso que és un tema que en el nostre món secularitzat cal plantejar per assajar possibles respostes que evitin la sensació de desamparament i la dolorosa experiència de cremar-se.

—Acompanyament en el compromís eclesial i corresponsabilitat parroquial.

És en aquest repte on m'estendré més perquè senzillament és el que visc més a primera línia. Es tracta del compromís assumit a la parròquia per un laic, en l'organització i funcionament treballant al costat del rector.

La parròquia és sobretot comunitat de creients cridats a viure un nivell de fraternitat, i això no sorgeix de manera espontània, cal treballar-ho. El nivell de fraternitat que s'obté repercuteix en la vivèn-

cia personal de la fe i en el testimoni que estem cridats a donar.

El Concili Vaticà II obre una porta a la participació dels laics en el si de l'Església. El treball a les parròquies té una inèrcia de quan totes eren habitades per un prevere, o més; però tot això ha canviat molt. Hem anat perdent la proximitat del testimoni de la vida del prevere, i la seva necessària proximitat en allò que la gent viu, cada vegada és més escassa. La fesomia parroquial ha canviat, i la vivència religiosa es va empobrint.

Se'ns demana evangelitzar. En aquest context, qui farà un testimoni creïble, que porti respostes d'esperança cristiana a les necessitats, sensibilitats i reptes d'avui? Necessitem laics que cuidin la seva vida interior i, per tant, necessitem parròquies que mantinguin una dinàmica per no perdre més convocatòries i mantenir espais de pregària i vivència. Si volem una presència durant la setmana i no volem preveres «funcionaris», la comunitat i el rector necessiten laics que s'impliquin a fons. Per què costa tant que les parròquies siguin conduïdes corresponsablement?

La corresponsabilitat eclesial que havia de néixer del Concili Vaticà II ha començat a esdevenir un recurs per l'escassetat de preveres, i ara ens agafa a tots de sorpresa. Cada diòcesi assaja respostes a les necessitats concretes. Les unitats pastorals o agrupacions de parròquies són encertades però del tot insuficients, la recepta, no la trobarem en els nostres organigrames sinó en una Església sempre a la recerca de la fraternitat.

que tenen poca paciència—, sinó que ha de ser també propietat dels joves. És necessària per fer el camí de l'existència. Amb un paper molt clar: «Impedir el procés d'envelliment» al qual està abocat l'itinerari de la vida.

La paciència és rebel, obstinada i forta. No és una estratègia per confortar els ancians. O una forma de dir que «no hi ha res a fer». És, fonamentalment, la virtut dels joves. Almenys de qui intenta restar jove. «No es resigna a estar en els llavis dels vells ni dels que han perdut la il·lusió i que han deixat apagar els ideals agosarats, perduts els projectes més arriscats, que pretenen substituir-los amb la «santa paciència», que es convertiria així en la consoladora dels... vidus, dels que han celebrat el funeral de l'esperança.»

La paciència permet resistir, malgrat les dificultats. No permet abandonar gemegant ni fer-se la víctima ni abandonar per un petit obstacle. Podria ser imaginada com una vella arrugada, gemegadora i asmàtica... L'autor escriu que cal «recuperar la imatge d'una dona jove, valenta, emprenedora, obstinada i, alhora, delicada i molt vulnerable. Potser no és atractiva, però sí dotada d'una energia insospitada, que no es resigna a quedar al marge».

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Benet XVI

S'han escrit moltes coses sobre la seva renúncia! Pretendre ser original és impossible. Tampoc no val la pena. Però el meu silenci es podria interpretar com una devaluació del seu gest.

Un dels primers records de la meva infantesa és aquest. El meu pare va interrompre la seva feina i va dir: «Carmen, ja tenim Papa.» La meva mare: «Qui és?» Ell va contestar: «El seu secretari.» Es tractava de Pius XII, el que es va atrevir a sortir del Vaticà i endinsar-se a Roma. Va tenir uns quants gestos que, en aquell temps, eren ben atrevits. Després va arribar Joan XXIII que, al principi, va sorprendre. La seva figura mancava d'atractiu. Les seves primeres iniciatives van ser un Concili i un Sinode romà. El segon va ser un fracàs total. Encara avui l'admirarem. Pau VI va tenir la gosadia d'anar a l'ONU i a Terra Santa. El papa Joan Pau I no vam tenir temps d'apreciar-lo. Joan Pau II, un terratrèmol. Benet XVI va ser rebut amb suspicàcia.

Sempre he recordat la frase del meu pare: «Tenim Papa.» Una cosa que ens concernia, sí.

Moltes vegades he repetit que no m'interessa gens veure el Papa. Vaig anar a València, i en vaig tornar a les quatre de la matinada. Un dissabte a les 17 h vaig anar a Madrid i el diumenge a les 11 ja celebrava missa a casa. A la Sagrada Família vaig concelebrar, també en les JMJ, amb credencials de sacerdot i de premsa, i tampoc no el vaig veure.

Des de Pius XII he admirat el successor de Pere, que presideix l'Església, esposa estimada del Senyor. Sembla que no li podem atribuir el qualificatiu de Vicari de Crist. El meu desig és sentir-lo i pregar amb ell, per això viatjo. Santa Teresa de Lisieux, en una carta, diu: «Que bé quan aviat estaràs al Carmel, la nostra pregària multiplicarà el seu valor.» Cada nit, al Sagrari, prego per J. Ratzinger, l'home que «està a dins» i que ha de complir en l'Església una gran responsabilitat.

Moltes vegades penso, és una metàfora, si ara parlés amb ell l'hauria de tractar de «santedat», però un dia ens trobarem a l'Eternitat i jo li recordaré quantes ocasions hem resat les vespres o hem concelebrat. En la trobada de Ratisbona, el vaig veure parlant entusiasmat amb una dona que devia ser companya de docència i vaig tenir enveja. També em vaig fixar com escoltava la coral que cantava gospel i la cara de satisfacció que va fer quan era polifonia clàssica. Li explicaré que m'interessaven molt aquests gestos que aquell dia rebia a través de dos satèl·lits a internet. Estic segur que allà, recordeu que és una metàfora, amb mi, parlarà amb la mateixa satisfacció que amb tants joves a la terra. Sants a l'Eternitat, al costat de Déu. Perquè això sigui possible, continuo pregant, i demano que no li manqui mai coratge. Estic tip de tanta intriga. Aviat em trobaré relats vaticans fins a la sopa.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.e.telefonica.net

La paciència no és viuda

Alessandro Pronzato va escriure un llibre, publicat per les edicions Sígueme, amb el següent titular: *En busca de las virtudes perdidas*. L'autor no és pas un nostàlgic dels temps passats. La seva mirada, acompanyada per una senyoria irònica i un estil periodístic molt àgil, és encertada. No sempre és fàcil que els escriptors siguin enduts per aquesta pedagògica manera de dir tan realista.

Les pàgines de l'obra comencen amb una reflexió sobre la virtut de la paciència. Virtut necessària per a la vida humana i per acceptar la lentitud interior a les coses del món. I a la de les persones. La paciència és la virtut dels forts. No és pas només patrimoni dels ancians —n'hi ha

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Seu vacant

Ciutat del Vaticà, 28 de febrer, 8 del vespre. La seu de sant Pere està vacant. El Papa no ha mort. Ha renunciat. A partir d'aquest moment, els mecanismes successors s'han posat en marxa. No cal preparar cap funeral ni concentrar a l'espai interior que tanca la columnata de Bernini caps d'Estat i representants polítics d'alt nivell per assistir als ritus funeraris. Benet XVI es fa fonedís, se'n va dos mesos a Castelgandolfo fins que s'acabi la remodelació del monestir a l'interior del Vaticà que l'acollirà fins a la seva mort. Soledat davant Déu, anonimat davant dels homes. Bisbe emèrit de Roma. Aquesta és la seva elecció. No ha volgut apurar l'acompliment del seu càrrec fins al final. Confia que l'Esperit il·luminarà el seu successor. Temps de governar. Temps de renunciar. Saviesa de l'Eclesiastès encarnada en la seva vida.

Ara és responsabilitat dels cardenals electors diagnosticar la situació actual de l'Església, traçar el perfil del nou candidat, prioritzar l'opció pel Regne davant dels interessos de grup, discernir espiritualment el seu vot i confiar en l'impuls de l'Esperit. Tant de bo ressoni a l'interior de cadascun dels cardenals la frase que es repeteix sovint a la Bíblia: «No tingueu por.» Els cristians no ens podem deixar arrossegar per la desesperança ni per les pressions mediàtiques que bufaran cap a una banda o l'altra. És necessari relativitzar la figura del Papa, com acaba de fer Benet XVI, per centrar-se en Jesucrist. Es tracta de buscar la cohe-

«El conclave no ha de realitzar els meus somnis ni els seus propis, sinó portar a terme els somnis de Déu»

rencia personal de la fe de cada u sense perdre's contínuament en intrigues de palau, en crítiques sistemàtiques a la jerarquia, en divisions de tendències. Aquí i ara, com puc viure en comunitat eclesial la meua fe en Jesucrist? S'espera del nou Papa la mateixa llibertat d'esperit que ha manifestat Benet XVI. El nou Papa, sabent que el seu antecessor viu i que alguns el voldran utilitzar per als seus interessos, està cridat a decidir sense pors ni censures. Els problemes pendents no s'han d'eternitzar, sinó que s'han d'afrontar amb intel·ligència i valentia. Canviar aspectes importants de la cúria vaticana no és un tema menor, però és molt més important comprometre's seriosament a l'anunci de la Bona Notícia i en la proclamació del Regne de Déu. Des d'aquesta òptica, les reformes en determinats punts són imprescindibles. La renúncia de Benet XVI és la primera renúncia d'un Papa en l'era global. Abans, es reduïa a uns pocs països. Ara, es compleix més que mai el mandat de Jesús: «Vosaltres, quan l'Esperit Sant vindrà damunt vostre, rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot Judea, a Samaria i fins a l'extrem de la terra» (Act. 1,8). En el nucli i en la perifèria. El conclave no ha de realitzar els meus somnis ni els seus propis, sinó portar a terme els somnis de Déu.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Perdona't també tu

Acabava de sentir la notícia del dia, la renúncia del Papa, tan sorprenent com admirada, i rumiava en un esdeveniment tan important, en la llibertat d'esperit que demostrava el Sant Pare, en la seva humil decisió, en el futur de l'Església... De vegades els grans esdeveniments fan perdre de vista aquells fets petits que ens envolten. Amb el temps he après que cada persona és important només pel fet de ser-ho i mereix la mateixa atenció, ocupi el lloc que ocupi.

I és que així que vaig arribar a la presó, se'm va acostar un amic meu, aliè a la gran notícia, amb la seva càrrega de dolor i d'impotència. Amb els

«De vegades els grans esdeveniments fan perdre de vista aquells fets petits que ens envolten»

ulls plens de llàgrimes em va dir que estava esperant tota la setmana aquest moment de veure'm. Estranyada, li vaig preguntar què li passava: «Estic molt trist i molt sol.» És l'única cosa que em va dir de moment i aquell homenet gran i d'aspecte fort i poderós es va posar a plorar. Em vaig asseure al seu

costat impressionada pel seu dolor, li vaig passar el braç per les espatlles i li vaig preguntar per la seva angoixa.

Repetia una vegada i una altra la mateixa frase: «Estic trist.» A poc a poc va anant sortint tot el que li ennuvolava l'ànima i el seu esperit. Ja feia temps que la seva parella l'havia deixat, però ara, quan ell tractava d'oblidar-la, li havia escrit una carta recriminant-li el seu passat. Prou que estava penedit perquè li tornés a recordar la seva addicció i tot el mal que la droga li havia provocat! Deia que sovint els remordiments l'angoixaven de tal manera que voldria tornar enrere i començar una vida nova. Aleshores es va treure de la motxilla dos fulletons que un pastor evangèlic li havia donat. Un era de Moisès, l'altre, de Jesús. Ell és musulmà, però els venera a tots dos com a profetes. De cop i volta s'eixuga les llàgrimes i somriu. «Aquest llibre em torna a la vida —em diu tot assenyalant-me el de Jesús, que no és un altre que l'Evangeli de Mateu—, però la carta de la meua excompanya m'ha fet mal.»

Vaig aprofitar aquell moment i li vaig dir que podíem obrir el llibre a veure què ens deia. Així ho vam fer i va sortir: «Aleshores va pujar en una barca, passà a l'altra riba i anà al seu poble. I li presentaren un paralític ajagut en una llitera. Veient Jesús la fe d'ells, digué al paralític: Confiança, fill; et són perdonats els pecats» (Mt 9,1-2).

«Oblida't de la carta —li vaig dir— i gaudeix d'aquestes paraules de Jesús. I ara, ja que Déu et perdona, perdona't també tu.» Amb un somriure d'orella a orella em va tornar a abraçar.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon:

934 092 810

Fax: 934 092 775 -

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

e-mail:

publicitat@catalunyacristiana.cat

Zoom

El debat sobre l'estat de la nació que va tenir lloc la setmana passada al Congrés dels Diputats no ha fet canviar res d'essencial en la política espanyola. Els retrats mutus entre els líders dels dos grans partits estatals denoten molt poc nivell de responsabilitat, i les propostes del president del govern per reduir l'atur, a aquestes alçades de la crisi, no han convençut l'opinió pública.

Eduard Brufau

Des del monestir

La folla llibertat de l'Esperit

A tots ens va agafar per sorpresa la renúncia de Benet XVI. Una decisió pregada, meditada i madurada durant molt temps. Un gest de coherència interior, d'honradesa i de gran lucidesa. Això no obstant, més enllà de la primera sorpresa, és veritat que el Papa ja havia «avisat» que això podria passar quan l'any 2010 va escriure al llibre-entrevista *Llum del món* que si li faltaven les forces físiques, psicològiques i espirituals, podria retirar-se.

La mitificació que el Papa ha d'aguantar fins al final, també de la frase «que Jesús no va baixar de la creu» per justificar que el Papa ha de posar fi als seus dies a la càtedra de Pere, va aconseguir esvanir-se entre aquells que no poques vegades s'obliden que el Papa és un home com

qualsevol altre, i que les seves forces, com les de tots els mortals, tenen un límit.

Sens dubte l'Esperit actua en ell de forma innegable i ho fa, no per complaure els defensors que només és vàlid «el que sempre es va fer» i de l'immobilisme a ultrança, sinó per garantir que el projecte del Déu de la vida es compleixi en la humanitat. La força de l'Esperit és la que el sosté en aquesta decisió valenta d'haver-se sabut retirar a temps.

Després de l'anunci de la renúncia, els seus missatges són un llegat espiritual, un avís per a navegants que convé que il·lumini els cardenals que es reuniran en conclave i tots els fidels. El Papa parla d'humilitat, de servei, de donar la vida, de renunciar a les aparences i de cercar la

veritat. Tot un programa de vida per a qui el succeeixi a la seu.

Mentrestant, i després, hem de viure tots l'Evangeli, que al cap i a la fi és l'única cosa important, més enllà de les estructures i ministeris personals; auscultar amb fidelitat el cor de Déu, ser fidels al que Ell ens demana sabent que és més important obeir Déu que els homes.

Que l'Esperit que fa noves totes les coses, amb la seva folla creativitat, continuï bufant amb força, obri definitivament les finestres de l'Església i de les comunitats perquè el vent impetuós de la Pentecosta arrasi tots els afegitons i el Regne de Déu despunti amb nova vitalitat en la nostra història.

Lucía Caram

Religiosa dominica de Manresa

La sal de la terra

Seu vacant i Quaresma

La renúncia recent del Sant Pare a continuar exercint el seu ministeri ha estat enormement comentada. El fet s'ha analitzat des de multiplicitat de perspectives, totes elles complementàries. En efecte, una munió d'aportacions des de diferents sabers com el dret canònic, la teologia, la història, etc., han emplenat pàgines i pàgines dels mitjans de comunicació. I també han estat plurals els accents de l'anàlisi feta. Alguns s'han interessat per les causes i altres per les conseqüències. En qualsevol cas, estem davant un fet personal de caràcter excepcional que la majoria de catòlics i també molts agnòstics i no creients han vist com un gest de modernitat, intel·ligència, humilitat i de respecte. A aquests valors seculars i ben compartits cal afegir-hi la interpretació del gest com el resultat d'una profunda espiritualitat, en definitiva, un acte de fe de magnitud poc habitual perquè Benet XVI

ha manifestat una confiança plena en Déu i en l'Església.

Però confiar en Déu i, alhora, en l'Església catòlica pot semblar un binomi de risc perquè malgrat que parlem de l'«Església de Crist» i «creiem eclesialment» es tracta d'una realitat complexa en la qual estan units l'element diví i humà tal com afirma la *Lumen gentium* 7. El mateix Papa ha posat en relleu i ha denunciat molts aspectes de la limitada humanitat d'alguns dels membres de l'Església. Semblaria, doncs, que per als ulls de molts homes i dones aquesta confiança resultaria contradictòria. O tal vegada, restaria justificada una certa inquietud.

Personalment, crec que la clau de volta està en el temps litúrgic escollit per realitzar el discerniment sobre qui ocuparà la seu pontificia. Des

d'aquesta perspectiva la importància no la té tant la data precisa de la notificació de la renúncia sinó el «temps de la seu vacant». Som a la Quaresma. Per a Benet XVI això no és un element secundari i aquest fet ha de ser llegit com un element fonamental de la seva decisió. El «converteix-te i creu en l'Evangeli» que es proclama en la imposició del Dimecres de Cendra i el to de «canvi i de renúncia» propi de la Quaresma ha de suscitar no només una reflexió sobre la intencionalitat del Papa sinó, especialment, un plantejament radical sobre l'actitud amb la qual s'haurà de desenvolupar el conclave i, especialment, el després.

Benet XVI ha pres una decisió plenament coherent i d'un simbolisme extraordinari en l'Any de la Fe que ha de produir una conversió sincera i una creativitat totalment nova. La Quaresma és una crida per a tots. L'aprofitarem?

Andreu Ibarz

Director general de
Blanquerna-URL i
professor de la Facultat
de Ciències de l'Educa-
ció Blanquerna-URL

Mirada al món

Vers una Església més «catòlica»

Benet XVI, el Papa de ment clarividant i de profunda paraula, de cor ample i d'afable esguard, humilment s'ha fet enrere per deixar pas a un nou Successor de Pere, que amb noves energies pugui afrontar els grans reptes que l'Església de Crist té al davant en aquest tombant de la història.

Parlant el 14 de febrer al clergat de Roma, Benet XVI recordava la seva participació com a teòleg al Concili Vaticà II explicant que, en un moment en què sentien que «l'Església no anava endavant, es reduïa» i que «semblava més aviat una realitat del passat que no pas una portadora de futur», van anar al Concili amb l'esperança que «l'Església pogués ésser de nou força del demà i força de l'avui» per a la humanitat sencera. També avui, a les portes d'un nou papat, som molts els qui desitgem que l'Església, en un món globalitzat en constant progrés, trobi camins i

llenguatges adequats per estimular i il·luminar amb l'Evangeli de Crist, més eficaçment i amb una major incidència, dones i homes de totes les latituds.

L'envelliment de l'Església a Europa contrasta amb la vitalitat creativa que expressa en moltes Esglésies locals més joves d'altres continents. No només en els països llatinoamericans on el catolicisme és majoritari, sinó també en contextos asiàtics i africans on no ho és, l'Església manifesta un dinamisme evangelitzador que és molt esperançador. El nou Papa, vingui d'on vingui, exercirà el seu ministeri des de Roma, però ho haurà de fer tenint molt en compte la gran varietat de situacions i sensibilitats de les diferents comunitats cristianes d'arreu del món.

La forta influència italiana en el govern universal

de l'Església durant segles ha anat minvant en les darreres dècades, però probablement encara són massa eurocèntriques la gestió i la visió vaticanes en el seu conjunt. La «catolicitat» de l'Església, que abraça tots els pobles i llengües, és sens dubte un seu element constitutiu que pot donar un nou vigor a l'evangelització, també en el context europeu. És per això important que la internacionalització de la Santa Seu reflecteixi la seva vocació de posar en diàleg respectuós i fructífer els diversos àmbits culturals i espirituals. En aquest nostre segle XXI en què cultures i religions estretament conviuen i contínuament interaccionen, l'Església podrà interpel·lar el món i ser-ne un far lluminós precisament des de la seva «catolicitat», entesa no com a afirmació defensiva d'una identitat autoreferencial sinó com a obertura sincera a la multiplicitat i com a experiència de veritable comunió en la diversitat.

Cinto Busquet

Capellà i teòleg

Llengua mare

L'èxit de la periodista Giovanna Chirri, a banda del seu coneixement sòlid del llatí, consisteix a haver-se assabentat del que sentia. Entre els qui escoltaven el Pontífex, hi hauria milers de coneixedors a fons de la llengua mare, però només ella va saber assabentar-se del sentit de les seves paraules. Paraules que reflecteixen la humilitat profunda del Papa, a qui no li van pujar les glòries humanes al cap i sempre ha sabut fer el que calia quan calia. Bellíssim exemple a seguir per a tothom, catòlics o no, éssers humans tots, germans de sang. La de Crist.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

Intel·ligència i humilitat

Com sempre, la nostra llibertat d'expressió es posa en marxa. Les llengües, amb criteris o sense, no deixen de parlar. Hi ha una cosa, però, que malgrat tota la negativitat que transmet certa part de la societat, hem d'admirar: la intel·ligència que Benet XVI ha demostrat en la seva vida papal i la humilitat en les seves decisions. Respectem els valors humans creguem o no creguem en l'Església.

A. VILLALONGA
Barcelona

El futur Papa

S'està parlant molt, i el que es parlarà encara, sobre Benet XVI i sobre qui en pot ser el successor. A tots ens ha agafat per sorpresa la decisió que el pontificat de Joseph Ratzinger no acabi quan es produïxi la seva mort, sinó en una data determinada prèviament decidida per ell. És una cosa que no havia

Tres visites inoblidables

Encara impactats per un sentiment d'orfanat inevitable i molt humà, com ha assenyalat el president de la CEE, Benet XVI ha estat un regal de Déu per a l'Església, en particular per a l'Església que peregrina a Espanya, a la qual ha honorat amb tres visites inoblidables. La història ens permetrà veure amb més perspectiva la figura d'aquest Papa, que en la lucidesa de l'ancianitat ha sabut confrontar davant Déu quina era en aquest moment crucial de la història la millor decisió per al bé de l'Església. Ara, quan tants records passen per la nostra memòria, s'obre un temps per continuar degustant el seu magisteri immens i també un temps de pregària perquè el procés d'elecció del proper Papa sigui guiat i il·luminat per la força de l'Esperit Sant. Tot en la confiança certa que el Senyor és a prop i sempre serà amb la seva Església.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

passat en molts segles i que només ha passat tres cops més en la història. Pel que fa al futur Papa, què és el que penso que els cristians han d'esperar d'ell? Només una cosa: que sigui una persona capaç d'apropar les persones a Déu, denunciant els errors d'aquest món, alertant dels perills i mostrant amb claredat el camí que porta a trobar aquest Déu. Si el nou Papa ho aconsegueix, complirà la seva missió.

PELAYO ROMAY
Barcelona

Gràcies, Sant Pare

La notícia de la renúncia del Papa m'ha commogut profundament. Suposo que és el sentiment natural d'un fill quan sap que el seu pare es retira i ja només el tindrà en la distància. Vull expressar la meua admiració per aquest home senzill, que ha servit i serveix l'Església amb lliurament total, i deixa una estela de saviesa i bondat en tot el que ha fet i escrit. Benet XVI és un home d'una gran talla intel·lectual,

un home honest, un home de pau, ple d'amor a Déu i amor als homes, senzill en les seves formes, tendre en el seu somriure. Gràcies, Sant Pare, per ser «un treballador humil de la vinya del Senyor».

M. LUISA GARCÍA OCAÑA
Torre del Mar (Màlaga)

Gest de fortalesa

Resulta desoladora la incapacitat d'alguns mitjans de comunicació per analitzar qualsevol qüestió que tingui a veure amb l'Església sense reduir-la a simples categories polítiques. És una mostra ben eloqüent del problema que amb tanta claredat ha diagnosticat Benet XVI quan es refereix a l'oblit de Déu. El Papa ha posat davant els ulls del món la seva gegantina talla humana i cristiana. Penso que la seva renúncia, precisament en el Dia del Malalt, no és un gest de feblesa sinó d'una fortaleza aclaparadora.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Revelacions

Quina consideració li mereixen les revelacions particulars? És obligatori fer-ne cas? Tinc coneguts que estan gairebé obsessionats per aquestes coses, organitzen pelegrinatges en llocs on no s'ha pronunciat l'Església, et conviden a sessions on diuen que s'apareixerà la Verge i coses per l'estil.

Un cristià ha de regir la seva vida per la fe en Jesucrist amb tot el que això comporta. Ell és la suprema revelació de Déu, com deia sant Joan de la Creu, en Ell Déu ens ha dit tot el que ens havia de dir. Aquesta gran revelació s'expressa en la Paraula transmesa i escrita com ens ensenyà el Vaticà II. El Magisteri de l'Església té la responsabilitat d'interpretar autènticament la Revelació. Això no obsta l'existència de revelacions particulars que Déu pot fer a alguna persona pel seu bé espiritual i pel bé de l'Església en la mesura que recorda o actualitza en situacions concretes l'única revelació pública. Trobem molts sants en la història del cristianisme que han estat agraciats amb aquestes revelacions. També cal dir que, mentre l'autoritat de l'Església no es pronuncia sobre l'autenticitat d'unes manifestacions, aquestes només són suposades revelacions. Són útils en la mesura que ens esperonen a portar una vida més autènticament cristiana, una vida de fe, esperança i caritat. Aquí és molt vàlid el criteri evangèlic «pels seus fruits els coneixereu». De fet, pensant en algunes revelacions que l'Església ha acceptat com a autèntiques com pot ser Lourdes o Fàtima, veiem que el missatge que porten és plenament evangèlic: encoratgen a pregar, a posar a Déu en el centre de la vida, a conduir-se amb criteris de fe, a viure seriosament la caritat envers els més pobres i desvalguts, en definitiva a una contínua conversió cristiana. Cal, doncs, examinar-ho tot i discernir amb aquests criteris.

És veritat que hi ha persones amb poca formació que es guien excessivament per suposades revelacions. Les hem d'ajudar a discernir i madurar en la fe. Jo mateix tinc un servei de consulta doctrinal en una web llatinoamericana prolífica a difondre molta informació sobre el tema i on rebo tantes consultes sobre aquestes suposades revelacions, tant que a vegades em meravella de tanta suposada activitat sobrenatural. Crec que faig un servei ajudant aquestes persones a formar-se seriosament en la fe i a no distreure's per aspectes secundaris i, sovint, dubtosos. I, pel que fa als pelegrinatges s'ha de tenir bon criteri. En principi s'han d'evitar els llocs expressament prohibits per l'autoritat de l'Església i fomentar indrets de reconeguda trajectòria. En tenim i donen molts bons fruits de vida cristiana. I mai anticipar-se al judici de l'Església que en aquests casos actua amb saviesa i prudència.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Amb bon humor...

L'última lliçó de Benet XVI

Dr. Pere Montagut Piquet

Director de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

Inesperada però certament anunciada. Després de l'elecció de Joseph Ratzinger com a Bisbe de Roma i, per tant, com a Papa, teníem fonaments suficients per intuir que donada la seva personalitat humana i la seva trajectòria eclesiàstica les novetats respecte del pontificat del seu immediat predecessor, Joan Pau II, serien notòries. El fet de romandre com a fidel col·laborador de Karol Wojtyła i, fins i tot, pertànyer als que no van dubtar d'enaltir la seva consumació final en el ministeri petrí, no ha estat cap obstacle per causar en l'Església una profunda commoció després de la seva renúncia a la seu de Pere feta pública l'11 de febrer del 2013. Potser és el moment d'exposar algunes consideracions que, a manera d'una *lectio divina* vital, puguin aportar una actitud receptiva i reflexiva del que Déu ens diu en aquest moment tan crucial de la història de l'Església.

Sigui com sigui, uns Papes tan units com Joan Pau II i Benet XVI, quan es posen en relació, donen la llum suficient per tal que el signe de la Providència divina sigui detectat sense gaires complicacions. Però les impressions humanes, inevitables, són també necessàries per observar de prop de quina manera l'acció de Déu, en les seves mediacions, no camina sempre amb els raonaments propis de la nostra ingenuïtat aferrada al carnal. Categories com la timidesa, el saber tractar les masses, el comunicador o el savi, l'intel·lectual o el pastoral, el professor i el missioner, han estat, al llarg d'aquests anys, termes molt recurrents per definir els «estats de vida» des dels quals gairebé preveure, en l'un i en l'altre, tots els seus moviments a l'estil de la premsa del cor. Però la decisió de Benet XVI, si bé ha trencat motlles, ha agradat per la seva modernitat... A primer cop d'ull sembla corroborar aquell mite de la joventut com a «diví tresor» al qual recórrer com a condició bàsica per exercir amb competència les exigències acord amb les grans responsabilitats del nostre món. Però... sortim de la superficialitat.

Si tornem al nostre propòsit, tenim el dret a retenir com dues impressions fonamentals a través de les quals poder «veure» alguna cosa més després d'haver cregut en el disseny de Déu. I no són altres que la llibertat i la maduresa. Reproduir els misteris de Crist és assignatura obligatòria especialment en aquells que exerceixen, d'alguna manera, el ministeri de la seva visibilitat. Dos Papes, doncs, que s'han mostrat sobretot lliures: «La llibertat ateny la seva perfecció quan s'ordena a Déu, la nostra benaurança» (CIC 1731). És l'Esperit Sant qui condueix amb la seva gràcia a la llibertat espiritual, per tal de fer-nos col·laboradors lliures seus en l'Església i en el món (Cfr. CIC 1742).

El segell diví

Recordem el que veiérem la nit del 2 d'abril del 2005. La mort de Joan Pau II va ser el respir de propis i estranys que sospiraven per un papat no apte per a gent gran. No pocs denunciaven, dia si dia també, l'inconcebible d'una situació de govern eclesial en la qual la paràlisi i la decrepitud s'afegien a la valoració negativa d'una institució tan menystinguda com l'Església catòlica. Al costat d'això, no van faltar benintencionats arguments per esgrimir que un pare de família no es canvia, per ressaltar el valor redemptor del seu sofriment o per recalcar que l'Església és de Crist i que l'Esperit Sant la condueix sàviament també a través d'un Papa minusvàlid.

Però més enllà de conjectures, el pontificat de Joan Pau II fou segellat divinament per la llibertat i la maduresa. Lliure per reconèixer l'oportunitat i profunditat mística de la seva providencial visió del papat. Madur per exposar, primer, una força irresistible sense por del populisme per més tard exposar públicament les seves malalties exemptes de l'humà

ra, com si de la seva mort es tractés, per desaparèixer de l'escena pública i consumir la resta dels seus dies en silenci i pregària. A recer d'un claustre contemplatiu, disposarà de l'espai vital en el qual entendre i viure plenament la vida amagada en el secret del Pare. Allà romandrà segur del seu amor i recompensa. Un cop presa la decisió, ràpidament prenen posició les possibles interpretacions: els murs insalvables, els problemes aclaparadors, la malaltia que replega, massa pes per l'edat, la tristesa dels escàndols, les traïcions dels propers, la rebel·lió dels col·laboradors, en definitiva, superat per la conjuntura.

Llibertat i maduresa

Però anem al més nostre. També el pontificat de Benet XVI ha estat segellat divinament per la llibertat i la maduresa. Lliure per discernir entre l'essencial i el prescindible, per tornar el que com a instrument mai no ha posseït. Madur a l'hora de mesurar les seves forces i acceptar amb realisme cristià les seves mateixes conviccions: no intentar ésser un altre. El que es pot

rebuig en qui les pateix. La mística sacrificial va ser ràpidament compresa pel poble fidel: es va veure en ella una identificació amb Crist crucificat, el risc de l'activisme va quedar mitgat pel sofriment que Déu permet en el qui més estima, i el silenci eloqüent d'un Papa predicador va ser la paraula suprema d'una fe indestructible en fidelitat perpètua al que Déu li va confiar. Veíem l'heroisme de la fe, una vida lliurada i exposada a ulls de tots al costat de la consciència serena que l'Església rebria, de la seva mà, un bé immens. En un itinerari papal com el seu encaixen bé les paraules de renúncia de Benet XVI quan assegura que aquest ministeri es pot dur a terme no només «en obres i paraules», sinó també «patint i resant».

Recordem ara els fets de l'11 de febrer del 2013. Benet XVI renuncia al ministeri de Bisbe de Roma, Successor de sant Pere. I estableix un dia i ho-

donar es dona i el que no es pot donar no intentar donar-ho. El drama rau quan volem ésser alguna cosa que no som. Arribar a «estar», senzillament, en el que podem, en això consisteix viure en la veritat. Potser mai no hauríem pensat que la seva passió teològica per la Veritat seria un dia la llum que il·luminaria definitivament l'orientació vital del seu lliurament. El poble fidel ha captat de nou la seva profunditat mística quan el Vicari de Crist ha recordat un altre pulmó: aquell que, al costat de la dimensió sacrificial, informa també la sistole i la diàstole de l'espiritualitat catòlica, és a dir, la via del desprendiment, del despullament del que essent nostre segueix essent de Déu. Abans de desaparèixer dels nostres ulls l'hem vist tranquil, serè i fins amb una espurna d'elegància espiritual que no té res a veure amb el passotisme del qui es

treu un pes de sobre.

A una primera hora de tristesa, sensació de buit o pertorbació, n'ha succeït una altra de lloança i agraïment. La Providència ha tingut cura de col·locar al costat de la grandesa expansiva de Joan Pau II la grandesa recollida de Benet XVI que, després d'emprar gairebé vuit anys a ascendir a les altures d'un servei tan exigent no ha volgut rebaixar-lo a la seva situació personal per controlada que estigués. No tindrem ja accés personal o als mitjans dels anys més decisius de la seva vida viscuts a través de la vellesa, la malaltia i la mort. No ha atès tampoc a raons de conveniència o d'imatge per clausurar l'Any de la Fe per ell proclamat o lliurar a l'Església una nova encíclica potser ja embastada. Ha actuat la radicalitat de la pura fe, de la fe nua que només respon a Déu sense cercar l'aprovació dels homes. En aquest Any ens hem trobat de cop i volta amb dos moments no programats en què es posa a prova i es manifesta amb excel·lència la fe de l'Església: una renúncia papal i la convocatòria d'un conclave per elegir el nou Papa. Una barreja de consternació i agilitat al costat de la promesa divina que mai no falla. Amb estil paulí, Benet XVI s'ha posat a si mateix com a model de fe heroica sabent que qui acull la seva causa és el seu únic Jutge i Senyor.

Mentre alguns vaticinen els habituals canvis accelerats o el retorn als immobilismes de sempre, apuntem finalment una conseqüència ben pràctica. El discurs utilitzat per valorar les millors disposicions espirituals, a nivell personal i a diversos nivells d'actuació, ha rebut un camí complementari i una correcció essencial. La capacitat il·limitada de sacrifici personal provinent de l'amor a la Creu, la imploració constant dels auxilis divins davant d'un encàrrec o responsabilitat eclesial que ens supera o la seguretat que mai no mancaran les forces necessàries... serà sempre l'únic argument i la millor solució? Al costat d'això, i amb la mateixa capacitat de conrear el lliurament personal sostingut per l'amor diví, s'ha vist elevada la categoria d'un camí que ja existia però que sovint era retingut sota sospita. Davant de l'al·legació de «no tenir forces per tal o tal altra empresa» hi havia el risc de rebre l'amagada acusació de «falta de fe», «debilitat espiritual» o «refugi de les pròpies fugides».

Des d'ara, i descartant el cas patològic del qui sempre es troba amb les forces necessàries per no estar mai disponible, la certesa de tenir les forces minvades, comprovar la disminució del vigor tant del cos com de l'ànima o el reconeixement d'una incapacitat personal tenen també estatus propi de camí de santificació acceptant en coherència totes les conseqüències derivades d'un examen reiterat davant de Déu de la pròpia consciència. Potser era sabut, però haver-ho gairebé palpat en Benet XVI estalviarà moltes llàgrimes. És una primera onada, però en vénen més. La *vita abscondita cum Christo in Deo* de Benet XVI serà, sens dubte, el recordatori d'una fe en el seu servei que només Déu coneix.

Paraula i vida

A l'espera de la fumata blanca

El nostre estimat Sant Pare Benet XVI ha renunciat al seu ministeri de Bisbe de Roma i Successor de Sant Pere. Des del 28 de febrer a les vuit del vespre, l'Església de Jesucrist no té Papa, hi ha el que em diem seu vacant. L'Església de Roma no té Bisbe. Aquesta seu està vacant i cal elegir un nou Bisbe de Roma que és també el Successor de Sant Pere.

Feia gairebé sis cents anys que els Papes no renunciaven, i la seu de Roma quedava vacant per la mort del Sant Pare. Benet XVI ha trencat aquesta llarga tradició a la qual estàvem força acostumats i ha renunciat. Per a tots fou una sorpresa, quelcom per a nosaltres inèdit.

El papa Benet XVI va donar aquesta important notícia l'11 de febrer, festivitat de la Mare de Déu de Lourdes. Ho va fer amb un escrit breu, però perfecte i en llatí. Va començar dient que ho havia

reflexionat repetidament en la seva consciència davant Déu. No fou una decisió poc pensada. Home intel·lectual, lúcida i de profunda espiritualitat, no podria prendre d'altra manera aquesta important decisió per a l'Església.

El papa Benet XVI ens ha explicat les raons per les quals ha renunciat al seu ministeri. Les menciona dues vegades en la seva curta intervenció. Ha arribat a la certesa que, per l'edat avançada, ja no té les forces per exercir de manera adequada el ministeri petri. I ens diu també que per governar la barca de Sant Pere i anunciar l'Evangeli avui en el nostre món, es necessita el vigor tant del cos com de l'esperit que en els darrers mesos constata que ha disminuït i reconeix la seva incapacitat per

exercir bé el ministeri que li va ser encomanat. Aquestes raons posen en relleu clarament la profunda espiritualitat del Sant Pare i també el seu gran amor a l'Església a la qual ha volgut servir sempre bé i de manera adequada. Aquest amor a l'Església l'ha portat a veure que si no podia continuar servint-la bé i adequadament, com ja havia anunciat d'alguna manera l'any 2010, calia que renunciés i que es pogués elegir un altre Sant Pare. Benet XVI no ha volgut mai servir-se de l'Església, sinó servir l'Església. És tot un testimoniatge per a tota l'Església i pel món.

La seva renúncia manifesta també la humilitat del Sant Pare que reconeix —com ens ha dit— la seva incapacitat per exercir bé el seu ministeri. Humiliat que és el reconeixement de la veritat. Un cop més ens cal agrair a Benet XVI aquest nou exemple que ens ha donat.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe
de Barcelona

Als quatre vents

A l'espera del nou Papa

Quan l'arquebisbe de Munic Josep Ratzinger es va traslladar a Roma, l'any 1982, cridat per Joan Pau II per ser prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, va portar al seu pis de la capital italiana una taula de noguera que era herència familiar, un piano i 2.000 llibres de la seva biblioteca. És possible que tot o part d'aquest material li continuï prestant servei ara a les seves noves i reservades estances. La pregària, però, serà la seva activitat primordial, com sempre, però sense estar sotmesa a tantes urgències. I amb seguretat, com ell mateix ha dit, pregarà preferentment pel nou Papa.

Això mateix m'he proposat fer jo en aquests dies de seu vacant, i és el que convido a fer a tots: pregar perquè els electors del nou Pontífex, il·luminats per l'Esperit Sant, escullin el millor conductor per als nous temps de l'Església.

La premsa ha divulgat el procediment d'elecció, que va ser actualitzat en alguns aspectes per Joan Pau II en la seva constitució apostòlica *Universi Do-*

mini gregis. El papa Wojtyla, per més que era conscient de la valoració de teòlegs i canonistes que el Col·legi Cardenalici no és una institució necessària per naturalesa per a la designació del Papa, va reafirmar aquest procediment que respon a una tradició mil·lenària i que ha donat tan bons fruits. Segons això, els cardenals, en nombre no superior a 120, procedents dels cinc continents, es reuniran a la Capella Sixtina per procedir a les votacions. Joan Pau II va disposar que durant les jornades electives s'allotgin al Vaticà per poder-se aplicar millor a meditar i pregar pel sentit del seu vot, sense distraccions ni pressions exteriors. Hi ha tradicions que, naturalment, podrien canviar-se en nom de la modernitat, com la de la *fumata* que segueix a les votacions, i que s'ha mantingut com un homenatge al costum; el que no canvia és que l'elecció es fa a consciència, amb vot secret i

tenint en compte, per damunt de qualsevol nacionalitat o aspecte cultural, el servei que pugui prestar l'elegit a l'Església de Déu.

Parlar, com es fa en els mitjans informatius i en les converses informals de candidats, de pugnes pel poder i de travetes és una transposició a l'Església del que passa en la vida política, quan en l'Església no hi ha, per definició, campanyes electorals ni partits eclesials, ni promeses de legislatura, ni un govern i una oposició. Al marge, doncs, de participar en el joc inevitable de les endevinalles sobre qui serà elegit pel col·legi de cardenals, el que ens correspon és pregar pel nou Papa, a qui ja estímem sense encara conèixer-lo.

I en aquesta ocasió, sense precedents en els últims set segles, també hem de pregar per qui ha estat Benet XVI i donar gràcies a Déu pel riquíssim llegat espiritual i cultural que ens ha deixat. El seu exemple de llibertat i humilitat, i els seus llibres i encícliques són i seran una font d'inspiració inesgotable.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Reptes del nou Papa

Nova evangelització

Mn. Bruno Bérchez Cagigal
Delegat de Joventut de la diòcesi de Barcelona

El fet que un dels primers documents que haurà d'escriure el nou Papa sigui a partir de les conclusions del XIII Sínode de bisbes sobre la Nova Evangelització, ja evidencia que aquest no serà un punt més, sinó una declaració d'intencions del nou pontificat.

El primer desafiament està relacionat amb l'Església. Sobre la nova evangelització ja s'ha escrit molt i molt bé. El repte que li pertoca al nou Papa potser ja no és afegir més paraules, sinó passar a l'acció. Joan Pau II i Benet XVI han tornat a desvetllar la importància de la dimensió missionera en l'Església, i han nodrit, amb arguments adequats per a la nostra època, els motius pels quals l'Església no pot deixar d'evangelitzar. S'ha creat un nou dicasteri i s'ha organitzat un sínode de bisbes. Però de quina forma es concreta la nova evangelització en la vida i pastoral ordinària de les comunitats?

D'una banda, les nostres esglésies occidentals tenen una estructura (i en molts casos mentalitat) de cristiandat, de quan tothom era catòlic i només calia tocar la campana perquè la gent vingués a l'església. Avui ja no és així i tots som conscients que ens cal sortir a fora. Però les nostres estructures eclesials, i sovint mentals, encara no s'han adaptat als nous temps, i no estan preparades per a la missió. Si volem una Església missionera, no caldria una organització més similar a les esglésies dels primers temps apostòlics? Serà el nou Papa capaç de promoure aquesta no fàcil conversió estructural, mental i organitzativa de les antigues esglésies, per adequar-les a la nova evangelització?

El nou Papa haurà de ser valent, i ajudar-nos a plantejar si allò que fa l'Església evangelitza o no. A les parròquies es fan moltes activitats per als «de casa», però poques per anunciar la fe als allunyats. S'ha de centrar la pastoral a preparar per als sagraments, quan la majoria dels que vénen no tenen experiència de fe? «Nou ardor, nous mètodes, noves expressions», va profetitzar Joan Pau II. Si volem tenir una pastoral realment missionera, cal canviar les activitats i esforços pastorals. En les darreres dècades han anat sorgint, tant en el món catòlic com protestant, diversos mètodes de primer anunci. El nou Papa haurà de discernir si de tots aquests nous mètodes, alguns molt estesos, n'hi ha que poden ser adoptats de forma oficial per l'Església, i per tant instituïts ordinàriament a les parròquies i moviments.

Un altre gran repte és el de la transmissió de la fe a la joventut. Els joves occidentals avui ja neixen sense cap arrel cristiana, i la seva vida moral en

«El nou Papa té el repte de presentar als joves una fe que sigui realment bona notícia»

molts àmbits (no en tots) s'allunya cada vegada més del que l'Església predica. Però paradoxalment aquesta joventut tan allunyada de la fe té molts menys prejudicis a l'hora d'apropar-se a l'Església i preguntar, discutir o dialogar-hi, que generacions passades. Com aprofitar aquesta oportunitat?

Per a molts joves l'Església és un lloc de prohibicions i avorrit. El nou Papa té el repte de presentar als joves, amb els seus discursos, una fe que sigui realment bona notícia, i no una mala o un «rotllo» de notícia. Benet XVI amb els seus discursos a la JMJ Madrid ja va assenyalar que el camí de la nova evangelització no és tant dir què s'ha de fer o no s'ha de fer, sinó més aviat anunciar una bona notícia que et pot transformar la vida.

L'altre gran repte respecte la joventut és el que els seus predecessors ja van

intuir i han potenciat amb les Jornades Mundials de la Joventut: els autèntics evangelitzadors dels joves són els mateixos joves. L'Església té el repte de com despertar i fer adonar als joves catòlics que són ells els protagonistes de l'evangelització dels seus germans. El darrer missatge de Benet XVI als joves, amb motiu de la JMJ Rio, va totalment en aquesta línia missionera. Saber liderar les noves generacions cristianes vers l'evangelització serà un dels grans reptes de futur del nou Papa.

El nou Papa, com tota l'Església del segle XXI, s'enfronta a l'oportunitat increïble que suposen les xarxes socials d'arribar en línia a milions de persones del món, i per tant ser un canal d'evangelització impressionant. Però alhora haurà d'estar disposat a escoltar el que no ens agrada, respondre a preguntes descarades, i acceptar la creu del missioner, que és el refús. Això és l'atri del gentils, al qual l'Església amb el seu pastor, si vol evangelitzar, haurà de baixar, sabent els riscos que això comporta.

Una evangelització mundial

Les xifres parlen que l'Església catòlica creix en nombre de batejats arreu del món, menys a Europa. L'evangelització de la vella Europa ha estat fins ara el gran repte dels darrers papes. Però en ple segle XXI, té sentit aquest

eurocentrisme de l'Església, quan econòmicament, tecnològicament i culturalment Europa ja no és el motor del món? Continuarà sent l'evangelització d'Europa una de les prioritats pastorals de l'Església? Una cosa és clara; tot i la globalització, no és el mateix la nova evangelització d'una Àfrica i d'un Pròxim Orient musulmans, que el d'una Amèrica Llatina plena de sectes, que el d'una Àsia amb una tradició espiritual mil·lenària o que el d'una Europa descreguda. L'Església que hereta el nou Papa és una Església molt més global i catòlica (universal), cosa que permet un major intercanvi d'iniciatives pastorals sorgides a esglésies molt allunyades entre si.

Finalment el nou Papa no podrà obviar els problemes socials a l'hora de parlar de nova evangelització. Com llençar-se a l'evangelització sense oblidar els problemes del món i la situació de crisi econòmica? Quan la gent passa gana, es mata per les drogues, és desnonada... què és més urgent: anunciar Jesús o fer-hi alguna cosa? El repte serà mostrar que els dos manaments, tant el de la caritat com el d'evangelitzar, no estan contraposats sinó que són complementaris i necessaris. La caritat és evangelitzadora, i evangelitzar és també exercir la caritat, ja que «no només de pa viu l'home». Una Església que no es preocupa pel necessitat no és una bona notícia per al món.

NÚRIA LAVILLA

Catequista i membre del Consell Pastoral de Sant Ferran de Barcelona

Els cristians estem colpits per l'anunci inesperat de la renúncia del Sant Pare Benet XVI, una actitud per part seva de valentia, humilitat i amor a l'Església. Ara ens enfrontem a una situació que ens fa somiar en un nou caire dins l'Església. Com la voldríem avui, en el segle XXI? Jo confio encara en l'actuació de l'Esperit Sant, per això ens cal pregar amb fe i insistència a Déu perquè ens enviï el Pastor que l'Església necessita en els moments i les circumstàncies actuals. Jo somnio amb una Església Santa, humil, sense divisions, unida i compromesa sobretot amb els més pobres. Que doni al món el testimoni autèntic de la Bona Nova de Jesús, una Església en la qual càpiga tothom, que faci front a la vida d'avui, però sense renunciar als seus dogmes.

Diàleg

Armand Puig i Tàrrach

Degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya

Des de l'encíclica *Ecclesiam Suam* del papa Pau VI (1964), el terme «diàleg» i la noció de diàleg han irromput amb força en la doctrina i la praxi de l'Església. De fet, el primer fruit de la nova consciència d'una Església que mira el món amb simpatia va ser indubtablement la constitució *Gaudium et spes* del Concili Vaticà II (1965). El nou Papa serà, doncs, un fill del Concili que reprendrà una de les seves intuïcions fonamentals, la que s'adreça al món en el seu conjunt. L'Església del Concili ha procurat seguir fil per randa —i així ho ha fet Benet XVI— aquell text de l'Evangeli segons Joan que explica l'actitud del Pare en relació amb la humanitat: «Déu no ha enviat el seu Fill al món perquè el món fos condemnat, sinó per salvar-lo per mitjà d'ell» (3,17). Si substituïm l'expressió «el seu Fill» per «la seva Església», entendrem que el diàleg no és una opció derivada d'una mena de tàctica eclesial en un temps de dificultats sinó que és una necessitat fonamentada en l'Evangeli, que l'Església s'esforça per viure i practicar. Com va remarcar el beat Joan Pau II, després de dos mil anys estem tot just començant a aplicar l'Evangeli de Jesús!

Els papes del Postconcili han fet del diàleg un dels seus estandards més preuats. Pau VI fou el Papa del diàleg ecumènic, tal com mostra la seva històrica entrevista amb el patriarca Atenàgors (Jerusalem, 1964). Joan Pau II hi afegí el diàleg interreligiós, iniciat amb la trobada profètica d'Assís, que inicià l'anomenat «esperit d'Assís», el gran pacte per la pau dels líders religiosos del món (1986). Vingueren també el diàleg amb la ciència: el Papa envià diverses cartes a la Pontifícia Acadèmia de les ciències sobre, entre altres temes, el cas Galileu i la teoria de l'evolució. Pel que fa als artistes, cal rememorar la carta que el Papa els adreçà (1999). Benet XVI ha insistit en el diàleg amb la cultura i el pensament social i polític, arran de la iniciativa coneguda com a Atri dels Gentils (2009) i arran dels seus discursos al Col·legi dels Bernardins a París (2008) i al Westminster Hall britànic (2010). Els papes del Vaticà II han cultivat el diàleg amb el món i no han oblidat el repte de la modernitat. Tota l'Església s'ha beneficiat d'aquesta posició intel·lectual i pastoral que ha donat fruits esplèndids i que ha presentat un cristianisme que surt a les àgones del món, als areòpags actuals que recorden aquell d'Atenes on Pau va parlar (vegeu Fets dels Apòstols 17,16-34).

El nou Papa, encarregat de guiar l'Església en les aigües remogudes del segle XXI, ha de ser un home que llegeixi, com un signe del temps, el canvi cultural que comporta la globalització. El papa Benet XVI, home europeu i profundament preocupat per Europa, en fou plenament conscient i va posar, com

un dels mots d'ordre del seu pontificat, el tema de la primacia de Déu. La qüestió és si la globalització comportarà el triomf del déu-mercat, si la dictadura del materialisme aconseguirà imposar els seus paràmetres, si l'individualisme extrem d'un ésser humà que no sent la passió per l'altre farà d'aquest món un arxipèlag i no un continent. O si, al contrari, la globalització es formularà de manera espiritual i aleshores es podran fer els grans pactes que el món necessita: un pacte per la pau que afebleixi els conflictes entre els països i dins dels mateixos països, un pacte per la justícia que apropi les persones i els grups socials en nom de la solidaritat i l'atenció als pobres i als sofrents, un pacte per la cultura que garanteixi la multiplicitat de cultures a l'interior del procés irreversible de formació d'una cultura global. La modernitat, d'arrel il·lustrada i secularista, haurà de passar comptes amb la globalització, fenomen de potencial enorme en el qual tots es trobaran immersos i contra el qual no valdran gaires barreres de protecció. I, alhora, cada cultura, cada religió, cada filosofia deixarà de ser autosuficient i entrarà en un intercanvi porós i desconegut fins ara.

Davant d'això l'Església, i particularment el nou Papa, haurà d'innovar, amb saviesa creativa, allò que és la se-

«Retornem als primers segles de cristianisme, quan la proposta cristiana treia el cap per la finestra d'un món global —aleshores, l'Imperi romà— i procurava donar respostes que s'adequaven a la realitat pròpia»

va identitat arrelada en l'Evangeli de Jesús i transmesa per una Tradició que ha configurat una manera de ser i de viure en el món. D'una certa manera, retornem als primers segles de cristianisme, quan la proposta cristiana treia el cap per la finestra d'un món global —aleshores, l'Imperi romà— i procurava donar respostes que s'adequaven a la realitat pròpia. L'Evangeli és una cultura, un desplegament de conviccions i de mirades que promouen un model antropològic, el qual consisteix fonamentalment en l'afirmació de la

dimensió espiritual de la vida i l'afirmació de la dignitat innegociable de la persona humana. La cultura cristiana és la que sorgeix de l'Evangeli de Jesús i, per tant, passa per la compassió, pel perdó i per la integració: res no s'ha de perdre, cap ble fumejant no s'ha d'apagar, ningú no pot quedar exclòs de la beatitud de Déu.

Practicar el diàleg significa buscar i trobar companys de viatge que, des dels mons de les altres religions i des del món laic (no religiós), coincideixen a pensar el món i l'ésser humà en termes iguals o semblants als que es troben en l'Evangeli. D'altra banda, practicar el diàleg significa trobar horitzons comuns, com ara la ciència o l'art, en els quals la passió per la veritat i per la bellesa, passats i presents, uneixi el cor d'homes i pobles i promogui un nou humanisme. L'Església, experta en humanitat, mare de pobles i cultures, n'ha de ser la portaveu, i el Papa té una tasca no solament en relació amb els membres de l'Església catòlica sinó en relació amb tots els homes i dones de bona voluntat. En el segle XIX el papat abastava els catòlics, en el segle XX ha abastat els cristians, en el segle XXI, el primer segle global, la humanitat sencera espera una paraula de l'home que ocupi la Seu de Pere. És una gran responsabilitat però alhora un servei necessari que molts esperen.

MONTSERRAT VIÑAS

Abadessa del monestir de Sant Benet de Montserrat

En aquest moment de la nostra Església, en la qual ens sentim una mica com si ens faltés sentir l'alè de l'Esperit, admiro i valoro moltíssim el fet de la renúncia de Benet XVI. Ens ha desvetllat i permès de tornar a somniar l'Església que voldríem.

Jo somnio una Església més compromesa amb els pobres, més solidària amb tanta gent que pateix, que revisi a fons, i des de l'Evangeli, els temes de la moral sexual que tant de sofriment porten a moltes persones. Que revisi el paper dels laics i de la dona a l'Església. Que torni a la senzillesa de les primeres comunitats cristianes i que sigui per als joves un signe engrescador i d'esperança.

Ecumenisme

Guillem Correa
Secretari general
del Consell Evangèlic
de Catalunya

Tot canvi el podem viure com una oportunitat o com una amenaça. Des de la meua perspectiva el millor que podem fer per a nosaltres mateixos en aquests casos és encarar-lo com una oportunitat.

És per aquesta raó que considero encertada la renúncia de Benet XVI i és per aquesta raó que crec que és una oportunitat que l'Església catòlica s'ha donat a ella mateixa per encarar el seu futur.

Valoro com un encert la renúncia de Benet XVI perquè ha fet teologia amb un gest, amb una decisió, volent, segurament, influir, sense ser-hi present, en les decisions futures. És, probablement, una d'aquelles ocasions en què la teologia del gest té una importantíssima repercussió històrica.

Quin és el missatge que hi ha darrere de la renúncia? Moltes poden ser les respostes, i les persones més properes a Benet XVI ens en donaran moltes de més encertades que la meua, però per a mi el que ens ha volgut mostrar el Papa amb la seva decisió és que les coses ja no es poden continuar fent tal com s'han fet fins ara.

Aquesta decisió marca una fita de modernitat que hauria de, o podria, ser l'inici de tota una nova manera de

fer les coses, de dir les coses i d'encarnar els valors del Regne de Déu dins de l'Església catòlica. La novetat no és bona per si mateixa però quan ens mostrem oberts a la novetat és perquè aspirem a una realitat millor que l'actual. És realment aquest futur, encara no concretat, una nova oportunitat per al diàleg ecumènic? Tant de bo. La resposta ens la donarà el decurs del temps.

El que podem dir, del que hem viscut fins ara, és que, des del meu punt de vista, el diàleg ecumènic va arribar a la seva màxima expressió a finals del segle XX. Alguns experts més agosarats diríem que el model actual s'ha esgotat. Jo preferiria pensar que cal trobar noves expressions per al diàleg ecumènic, i hi afegiria: per al diàleg interreligiós, del qual ja tenim algunes anticipacions a casa nostra.

Fins ara aquest diàleg ha fet possible un millor coneixement mutu i ha mostrat i demostrat, a qui ho ha

«Els teòlegs de les diverses Esglésies cristianes s'han llegit mútuament, han acostat posicions i han documentat acords»

volgut veure al voltant nostre, que els cristians podem discrepar sobre qüestions bíbliques i teològiques sense que aquest fet signifiqui que estem enfrontats. Els teòlegs de les diverses Esglésies cristianes s'han llegit mútuament, han acostat posicions i han documentat acords. Els pastors de les comunitats locals

s'han conegut personalment, s'han valorat mútuament i han descobert que estaven més pròxims els uns als altres del que es pensaven. Tot aquest camí, amb llums i ombres, ha estat un encert.

I ara? Resultaria agosarat per la meua part pretendre donar resposta a la pregunta. La resposta l'hem de trobar i l'hem de continuar cercant plegats. Però també és cert que a casa nostra hem començat a construir una part d'aquesta resposta.

La part del camí que hem fet fins ara en el GTER (Grup de Treball Estable de Religions) és la d'aplegar-nos representants oficials de les confessions no per acostar posicions doctrinals, sinó per ocupar-nos del bé comú, per atendre el que hem identificat com el «dolor de la ciutat» i per engegar accions que tinguin en elles mateixes un component pedagògic. Podria ser aquest model part de la reflexió que hem de fer en el diàleg ecumènic? Els fonaments ja s'han posat.

VIRGÍNIA FERNÁNDEZ

Voluntària de Mans Unides

Hi ha moments en què la història ens mostra uns senyals i no els donem importància. Aquesta vegada el senyal ha estat prou visible per adonar-nos que hi ha algú que ens diu que hem de canviar algunes coses: els camins del Senyor són inescrutables (Rm 11,33-34). Podem somniar? Ens agradaria que l'Església aprofités aquests moments per apropiarse als homes i donar signes de canvi adaptats a la nostra època perquè el missatge de Jesús arribi a tothom. Que fos més transparent, més humil i generosa. Hauria d'escoltar més i no condemnar tant. Donar missatges positius i senzills tal com ens els ha fet arribar Jesús per poder així seguir fàcilment el camí. Com a dona, m'agradaria que l'Església fos menys discriminatòria envers aquest col·lectiu que dedica moltes hores al seu servei. Demano que l'Esperit Sant transmeti el missatge renovador i obri les orelles a tots aquells que estan designats per escollir el qui ens ha de guiar. «No tingueu por», Jesús ens ho diu moltes vegades. Siguem valents i ajudem a la renovació de la nostra Església en aquesta nova etapa que ens brinda la història.

Diàleg interreligiós

«Quan Benet XVI va ser designat Summe Pontífex es va reunir l'endemà amb el rabí principal de Roma, i aquesta va constituir la primera o una de les primeres entrevistes concedides per la Santa Seu»

«Cal que aquest diàleg interreligiós aconseguir creixi i es converteixi en convivència, i bregar pel compromès missatge profètic d'amor al proïsme»

Jorge Burdman
Comunitat israelita de Barcelona

Al segle passat es va produir un miracle que va transformar vint segles de desacords i d'intoleràncies en un camí de fraternitat i pau, la càlida llum de la qual brilla intensament en els temps actuals. Això va passar aquell cèlebre dia del 28 d'octubre del 1965 quan, el sempre ben recordat papa Pau VI, invoca la *Nostra aetate*, que més que un document llegit, va esdevenir una pregària de reconciliació, unitat i pau. Continuadora del Concili Vaticà II, inspiració de Joan XXI-II, un ésser profundament espiritual i compromès, la bondat del qual va revolucionar tota una generació. El segle XX, abraçat als braços de la interreligiositat, avançava i deixava èpoques d'endarreriment i d'atrocitats. I així va ser que, casualment i no per casualitat, a la ciutat d'Assís, lloc de naixement de dos germans que van agermanar tota la humanitat, el papa Joan Pau II, convoca els representants de totes les religions a la primera Jornada Mundial de Pregària per la Pau. I des d'aquell històric 27 d'octubre del 1986, l'esperit d'Assís convoca cada any una trobada emotiva el moment important de la qual s'expressa en el final de la marxa silenciosa, quan multitud de públic es confon en abraçades, somriures i llàgrimes de felicitat.

El desig inicial de mantenir un diàleg permanent entre les diferents religions es va possibilitar en el segle actual. Avui dia, el diàleg interreligiós

és una realitat tangible i desitjable per la majoria de les comunitats religioses. Avui, dialogar resulta un fet quotidià i, potser per això, ha deixat de ser notícia en diferents mitjans de premsa. Prova d'això és que quan Benet XVI va ser designat Summe Pontífex es va reunir l'endemà amb el rabí principal de Roma, aquesta va constituir la primera o una de les primeres entrevistes concedides per la Santa Seu. Trobades que es van mantenir contínuament durant el seu mandat i, amb tot, per a la premsa ja no era notícia per difondre. Per tant, i sumant aquest preludi de successos històrics, ara sí que caldria respondre a la pregunta «sobre els reptes que afrontarà l'Església després de Benet XVI».

És probable que la resposta es trobi en el fet de contemplar la mateixa realitat que ens envolta. Ja que, al món actual, la ciència i la tecnologia han aconseguit un desenvolupament notable el benestar del qual no ha arribat a la majoria de la població.

La manca de valors espirituals al món d'avui, valors que són la base del diàleg entre les religions, ha generat una societat desigual, i ha reemplaçat el llenguatge fraternal pel de l'«èxit individual». El consum d'uns pocs privilegiats ha consumit l'esperança de la majoria dels habitants de la terra.

Cal que aquest diàleg interreligiós aconseguir creixi i es converteixi en convivència, i bregar pel compromès missatge profètic d'amor al proïsme. Si no, és probable que el diàleg es transformi en una anècdota folklòrica d'agenda anual.

A Catalunya, des de l'adveniment dels temps democràtics, el diàleg interreligiós ha aconseguit ser una manera autèntica de convivència. Avui som un model a imitar per altres països i regions. Aquí el diàleg és de tu a tu, ens coneixem els uns als altres. Junts treballem pel bé social, i junts significa: cristians, musulmans, jueus, budistes, poble gitano, *bahai*, *sikhs*, religions hinduistes (incorrectament

així anomenades), etc.

En tots els temps hi ha una voluntat permanent des de les institucions oficials (més enllà de la seva identitat partidària) de promoure i garantir la llibertat ciutadana d'expressió religiosa, comproment les comunitats religioses en treballs de mediació, assistència, etc. Als col·legis de Catalunya l'èxit de la integració és el resultat d'un projecte de visites anuals programades als centres de culte.

En aquest camí es trobarà la resposta. L'Església catòlica a Catalunya ha aconseguit agermanar-se amb tot l'àmbit religiós. Senzillament perquè les seves religions i religiosos s'aproximen en l'àmbit personal, i possibiliten que la «formalitat» inicial doni lloc a l'amistat sincera; l'encaixada de mans a l'abraçada quotidiana, i així s'aconsegueix entendre i abraçar la tasca de Càritas. Càritas és de tots i tots hem d'estar amb Càritas per transformar la caritat en justícia i la justícia en amor, el seu significat veritable.

JORDI ALBERT GARROFÉ

Diaca permanent

Moltes de les coses de l'Església que somio ja són realitat. Potser caldria posar-hi accents i focus en alguns aspectes. Que celebri la seva fe amb alegria pasqual i sigui llum per als homes i els apropi a Déu. Que sigui una font d'aigua viva on tots els homes i dones de bona voluntat puguin sadollar la seva set d'eternitat. Que doni respostes a les preguntes i interrogants dels homes d'avui, fonamentades en la Tradició i el Magisteri, però alhora atent als nous entorns i canvis socials, culturals i antropològics. Un difícil equilibri que cal assolir per ser coherent amb ella mateixa i, alhora, per portar la Bona Nova als homes d'avui. Una Església carismàtica, a l'escolta de l'Esperit, que reconegui i potenciï els diferents carismes, serveis i ministeris, ordenats (bisbes, preveres i diaques) o laïcs. Que tingui l'evangelització com a centre de tota la seva tasca i que permeti una vida de pregària i celebració (litúrgica) festiva i mistagògica. Que s'obri a les veus dels joves i a les seves inquietuds vitals. Que la caritat vers els més desfavorits de la nostra societat, especialment en aquest temps de crisi, sigui el pal de paller de l'acció pastoral. Una Església que, seguint el seu esperit fundacional i la seva història, no tingui por d'afrontar els grans reptes interns i externs que té plantejats.

Valors ètics

Tica Font
Voluntària de
Justícia i Pau

Avui ens enfrontem a una crisi econòmica, política, cultural i social a escala mundial; a molts problemes mundials sense resoldre, la pobresa, la fam, la mort per malalties curables, la manca de feina, les diferents violències, tensions provocades per l'exclusió i marginació de grans majories. La corrupció política i econòmica, la conflictivitat social amb tons racistes i xenòfobs, un suport més gran a formes de govern no democràtiques; l'amenaça ambiental del canvi climàtic i desastres naturals com inundacions o sequeres.

Els greus problemes que patim no es poden resoldre només amb programes polítics. Cal una visió esperançadora, una utopia de l'esperança. Les religions, i en concret el Papa, poden ajudar a generar aquestes esperances, a generar ideals i criteris que perdurin, arrelin i formin part de les nostres vides.

Les religions per ells soles tampoc no poden resoldre els problemes ecològics, econòmics, polítics i socials que pateix la humanitat i el planeta; però liderats pel Papa, els creients poden ajudar al canvi interior de la persona, un canvi en la mentalitat, és a dir, poden ajudar mitjançant la conversió a la transformació del cor. Ens cal una transformació social, econòmica, política, ecològica; però també una transformació i renovació espiritual que ens proporcioni un horitzó vital. Per a això cal que es dilueixin les tensions entre religions, que les religions es despreguin de corrupcions, arrogàncies i desconfiances, que no s'enfrontin entre elles per tenir més quota de poder. Necessitem que els líders religiosos treballin conjuntament impulsant valors essencials:

La dignitat humana. En el món milions de persones reben un tracte inhumà, se'ls priva de les llibertats, se'ls trepitgen els drets o se'n menysprea la dignitat. Davant d'això, les nostres conviccions ètiques i religioses ens han de moure a rebel·lar-nos i a defensar que tots els éssers humans han de rebre un tracte humà.

La persona sempre ha de ser el subjecte de dret, sempre ha de ser finalista; les persones no han de ser el mitjà. Les persones no han de treballar perquè vagi bé l'economia, l'economia ha de posar-se al servei de millorar la vida de les persones. L'eix i motor de transformació social ha de ser la dignitat de l'ésser humà.

El respecte a la vida. Les tradicions religioses ens han transmès l'antic precepte «no mataràs», el que significa el dret a la vida, a la integritat corporal, al desenvolupament de la personalitat, etc., dret que s'ha de gaudir sense perjudicar el dret d'altres persones.

Ningú no té dret a maltractar un altre ésser humà físicament o psicològicament, lesionar-lo, discriminar-lo, depurar-lo, matar-lo... Però la realitat ens mostra un món amb molta violència. Violència directa (física o psicològica): assetjaments, agressions, assassinats,

Mans Unides

tortura, maltractaments, mutilacions, etc. Violència estructural: violència que forma part de les estructures de la societat, aquella que impedeix cobrir les necessitats bàsiques com atur, malnutrició, mort prematura, manca d'educació, marginalitat... sovint aquesta violència estructural és percebuda com una simple desgràcia. Violència cultural: socialment construïm i transmetem uns valors que normalitzen, justifiquen i legitimen relacions violentes entre persones i entre persones i la creació; aquest culte a la violència ha penetrat tan profundament que no provoca rebel·lió ni indignació davant dels abusos.

Hem de protegir la vida de les persones, igual com cal protegir la vida de les plantes i els animals, també ells mereixen ser salvaguardats i preservats per a les generacions futures.

Una justícia global. Vivim en un món on milions de persones no tenen feina, són pobres, tenen fam, no tenen accés a les medicines, etc., on les diferències entre rics i pobres són abismals. Allà on regna la pobresa extrema neix la desesperació. Allà on s'acumula riquesa i poder sorgeixen sentiments d'enveja, actituds de ressentiment i fins i tot d'odi entre els desfavorits. En definitiva l'afany de lucre i la rapinya d'uns pocs causen estralls en una majoria.

Les causes de tots aquests mals po-

«Ens cal una transformació social, econòmica, política, ecològica; però també una transformació i renovació espiritual que ens proporcioni un horitzó vital»

dem trobar-los en l'individu, en el seu egoisme; però també en unes estructures socials injustes i en uns valors culturals que han impregnat la nostra ment de tal manera que fa que aquestes situacions injustes siguin percebudes com a normals.

La corrupció en el terreny polític socava la democràcia, en el terreny econòmic produeix un increment de costos, en el terreny judicial enfonsa l'estat de dret i en el terreny social destrueix valors ètics i espirituals com el de la solidaritat i justícia. Sembla que el nou Papa també haurà de netejar les diferents corrupcions internes del Vaticà.

En aquest context les tradicions religioses més antigues ens han transmès el mandat de no robaràs, que en positiu podem traduir-lo com «actua

amb justícia».

Veritat i honradesa. Vivim una greu crisi financera, creada per l'avarícia i afany de lucre de directius d'organismes financers. En tots els països els polítics, els homes de negoci i els centres d'influència ens enganyen, no ens diuen la veritat.

Però la gent ens hem acostumat a considerar les mentides com a petites corrupcions morals, tot i que comportin un gran mal a la societat. Molta gent considera normal que els polítics, financers, mitjans de comunicació i científics decideixin la informació que la població ha de saber i la informació que és millor que no se sàpiga, tractant-nos com a nens ignorants i irresponsables.

Apliquem el manament que ens han transmès les tradicions religioses: «No mentiràs.»

Igualtat de gènere. Vivim en un món on predominen formes patriarcales, on un sexe, el masculí, domina sobre l'altre, el femení. Un món on es continua abusant sexualment de dones i nenes, hi continua havent comerç de dones, prostitució imposada i violació com a instrument de guerra. Les relacions home dona no es poden regir per cànons de tutela o explotació sinó pel cànon de l'amor i la confiança.

En aquest escenari mundial necessitem un papat que il·lumini els creients a comprometre's en la transformació.

SERGI ÒLIBA I BERNADÓ

Coordinador diocesà de Vida Creixent de l'arquebisbat de Barcelona

Quin és el meu somni per a l'Església? Aquesta pregunta em fa reflexionar sobre l'origen, el passat, el present i el futur de la nostra estimada Església. Crec que la realitat ens demostra que hem de tornar al fonament de la nostra fe, Jesús el Senyor. Ell ens va ensenyar el camí de la Veritat i la Vida, el que va dir, el que va fer i el per què ho va fer. El que Déu proposa i espera de nosaltres. La crisi que vivim, la desconfiança en les institucions, la indignació que causa la corrupció, la inoperància del sistema polític per controlar el poder econòmic, demanen una Església compromesa amb els necessitats. Que sigui capaç de transmetre solidaritat i esperança, treballant per un món més just i generadora d'un nou humanisme.

Comunicació

Miriam Díez
Directora
Observatori
Blanquerna de
Comunicació,
Religió i Cultura

Un regal enverinat. El nou pontífex es trobarà sobre la taula uns quants dossiers de difícil digestió. El més espinosos són els escàndols de pedofília que taquen els Estats Units, Irlanda, Bèlgica i altres zones, inclosa alguna part d'Itàlia. També hi trobarà carpetes amb els tradicionalistes i altres assumptes, però el que realment fa mal per dins és el de la pederàstia, perquè és el més escandalós i paradoxal de tots.

Al Vaticà, a part de les normes i disposicions escrites, rituals i constitucions, hi impera el sentit comú, la diplomàcia i el món analògic. El que no està escrit hi és implícit. Es fa el que s'ha fet sempre, encara que no ho demani ningú.

Però ara cal emprendre canvis dràstics. La pederàstia, com la corrupció, no són problemes de comunicació de l'Església. Són problemes de l'Església. Que a més, no s'han comunicat bé, però essencialment no són ni un atac dels mitjans externs a la institució ni una gestió maldestra dels caps d'informació.

A l'Església catòlica la comunicació li ha semblat durant molt de temps un fardell, quan no una frivolitat. L'important era fer, no comunicar el que es feia. I això no és perquè sí, sinó que té arrels ben fondes a l'Evangelí: «Tu, quan preguis, entra a la cambra més retirada, tanca-t'hi amb pany i clau i prega al teu Pare, present en els llocs més amagats, i el teu Pare, que veu el que és amagat, t'ho recompensarà.» Això, traslladat a la política comunicativa eclesial, equivaldria a «fes bé les coses i no cal que les comuniquis, que el teu Pare, que veu el que és amagat, t'ho recompensarà».

El problema rau que vivim en un món de vidre. Les noves tecnologies han tret els vels dels temples, i hi ha una demanda de transparència enorme. És més: es mesura la reputació d'una institució segons la seva capacitat de ser creïble i transparent. Per això els polítics s'afanyen a fer públics els números, els comptes... i l'Església, per allò que és la institució més sòlida i antiga de les que ens queden, ha trigat una mica més.

La comunicació vaticana ha millorat sensiblement en els darrers temps. El portal agregador www.news.va s'esforça a tenir actualitzades les principals novetats, tot i penjar-se en moments clau com durant l'anunci de la renúncia papal, cosa d'altra banda comprensible. Allí hi ha tota la informació vaticana unida, i en diverses llengües. La presència a Twitter no només institucional (amb la novetat de Secretaria d'Estat, que hi ha entrat aquests dies amb @TerzaLoggia), sinó també del mateix Papa. Ara caldrà veure què fa el nou pontífex, si vol potenciar les xarxes socials o si vol prendre's un temps prudencial per si-

Agustí Codinach

tuar-se. També dependrà de si el nou Successor de Pere ja és un home avesat a les noves tecnologies, com la desena de cardenals, inclosos el de Barcelona, que estan de manera activa en aquests nous canals. Canals que no són ja canals i prou, sinó autèntics espais per a la nova evangelització.

El mateix *Osservatore Romano*, el diari de la Santa Seu (encara que als canonistes els agrada precisar que no és de la Santa Seu sinó que només seria l'Acta Apostolicae Sedis el butlletí oficial), amb el seu director Giovanni Maria Vian està donant un rostre de modernització i professionalitat molt alt al rotatiu. També Ràdio Vaticana, amb el pare Federico Lombardi al capdavant, incrementa la seva funció informativa i s'ha tornat multimèdia. La figura de l'assessor en comunicació a la Secretaria d'Estat, el nord-americà Greg Burke, ha suposat sens dubte oli a l'engranatge i està ajudant des de dins.

La política comunicativa del nou papat haurà de ser neta, ràpida, poc ambigua. El Papa és un líder mundial que ha de tenir una maquinària comunicativa actual. El fax, tan present encara a les instàncies vaticanes, hauria de deixar pas al correu electrònic,

«El Papa és un líder mundial que ha de tenir una maquinària comunicativa actual»

diuen molts oficials des de dins. Però la prudència és un valor en alça en els murs *oltretevere*, i un correu electrònic es pot expandir, reenviar, enviar per equivocació... i un fax encara manté aquell àmbit de privacitat —o ho sembla— que convenç molts dicasteris, que continuen pensant que és preferible.

La comunicació és difícil de controlar, i el mateix Benet XVI s'ha vist traït pel majordom. La privacitat, la intimitat, el món personal... han quedat totalment desfigurats per les filtracions.

Davant d'això es pot optar per més seguretat o per més transparència, o pel que farà la Santa Seu: més seguretat en la transparència. Es tindrà més

vigilància en afers delicats, urgents i confidencials, però també es faran saber decisions que ara potser quedaven més secretes sense motiu. Als periodistes se'ns ha dit molts cops que si no tenim material per escriure, ens inventem les coses. Doncs per evitar que passi aquesta desgràcia, la Santa Seu sap, i el nou Papa en serà conscient, que cal donar aliment als periodistes. Fornir-los de material, deixar-los entrar a veure dependències «secretes», en fi, ajudar-los en la seva feina, que no és altra que fer un servei públic d'informar i portar la veritat dels fets a la llum.

El nou Papa serà un home que no podrà prescindir no ja dels mitjans de comunicació sinó de les xarxes socials. El nou Papa haurà de fer seu un missatge que no ha escrit ell, precisament sobre les xarxes socials, redactat per Benet XVI i que servirà per il·lustrar la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, al maig. Així doncs, encara que no ho vulgui —però voldrà, previsiblement—, tindrem un nou Papa mediàtic i mediatitzat, conscient que té problemes que no es poden amagar amb secretismes i que té, al Vaticà, moltes i imponents finestres per anar obrint.

FRANCESC BALCELLS I TEIXIDÓ

Educador

Somio una xarxa de comunitats ben plenes de vida, un conglomerat de fraternitats autèntiques, que comparteixen, celebren, preguen, creixen seguint Jesús de Natzaret. Somio que a l'entorn de l'altar no hi ha diferències de cap mena ni es discrimina ningú. Somio una Església que comparteix el pa i la roba i el sostre si cal; i que brinda amb vi, perquè els cristians estan convençuts que val la pena viure i viure a fons. Una Església de davantal, esporgada d'altiveses jeràrquiques, sense fumaroles mediàtiques. Somio que els qui fan camí amb l'Evangelí com a brúixola vital tenen vocació d'acollida, d'escolta, d'acompanyament i de transformació social. Somio una Església pobra i limitada, que, arrelada i compromesa en el present, miri endavant sense pretensions de grandeses. Una Església amb accent més pasqual que quaresmal, rica en la diversitat, amb llenguatges i litúrgies planeres, sensible, que no jutgi, ni bandegi, ni arraconi, ni silenciï. Una Església que, pel Regne, arrisca i neda contra corrent. I sempre en comunió amb altres confessions, sense superioritats. Senzillament, somio una Església que estimi.

Comunió

Lucas Cerviño
Teòleg laic del
Moviment
dels Focolars

Passades unes quantes setmanes de la renúncia de Benet XVI, resulta important indagar sobre la reconfiguració de l'horitzó eclesial a partir d'aquest acte històric. Per aprofundir en els reptes del proper pontificat és imprescindible focalitzar les motivacions de la renúncia del Papa, ja que projecten una llum important. En el seu pronunciament de renúncia el Papa afirma que «en el món d'avui, subjecte a ràpides transformacions i sacsejat per qüestions de gran relleu per a la vida de la fe, per governar la barca de Sant Pere i anunciar l'Evangeli, també cal el vigor tant del cos com de l'esperit, vigor que, en els últims mesos, ha disminuït en mi de tal manera que he de reconèixer la meua incapacitat per exercir bé el ministeri que em va ser encomanat».

Aquestes paraules, que són el nucli motivacional de la renúncia, manifesten que la situació del món és una de les causes principals de la dimissió papal. Sobre això, el darrer editorial de la revista *Civiltà Cattolica* expressa que «el Papa renuncia al ministeri petrí no perquè se sent feble, sinó perquè adverteix que hi ha en joc desafiaments crucials que requereixen energies fresques». Per tant «en renunciar al pontificat, Benet XVI diu alguna cosa a l'Església d'avui: la convida a no témer, a dedicar les seves forces per obrir-se als reptes i a no témer la rapidesa ni el pes dels canvis».

Un d'aquests reptes crucials, que els canvis ràpids del món presenten a l'Església, és el de la comunió: el repte d'una revitalitzada comunió intraeclesial que sigui capaç de «fer de l'Església la casa i l'escola de comunió» (*Novo millennio ineunte*, 43), com va expressar Joan Pau II a l'inici del tercer mil·lenni; però també la d'una renovada i autèntica comunió amb el món actual, sent capaços de fer ressò als nostres cors a tot el que és veritablement humà (cf. *Gaudium et spes*, 1).

Un estil de vida

La comunió és, sobretot, un estil de vida que per al cristià té la seva font en la vida donada per la mateixa comunió trinitària de Déu Pare, Fill i Esperit Sant. Estil de vida que hauria de caracteritzar i identificar la vida de cada cristià membre del Poble de Déu, des de cada batejat fins al Papa. Comunió que anhela tant el món d'avui, però de la qual sembla que n'estarem mancats per sempre. Per això Joan Pau II va afirmar l'any 2001 que la comunió «és el gran repte que tenim davant nostre en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al dissenyi de Déu i respondre també a les profundes esperances del món» (*NMI* 43). Per respondre a aquest repte de la comunió, Joan Pau II va fer una crida a promoure l'«espiritualitat de la comunió», ànima dels instruments i estructures de comunió, com a «principi educatiu» per a tot el poble de Déu.

«És possible llegir en la renúncia de Benet XVI la necessitat, ja iniciada amb el Concili Vaticà II, que tota l'Església catòlica es revitalitzi en l'espiritualitat de comunió»

Aleshores, és possible llegir en la renúncia de Benet XVI la necessitat, ja iniciada amb el Concili Vaticà II, que tota l'Església catòlica es revitalitzi en l'espiritualitat de comunió. Revitalització no només per a la renovació personal i de les comunitats cristianes sinó també per reformar la institucionalitat eclesial, perquè la comunió és una realitat vital de l'Església que s'ha de reflectir en la mateixa institució.

Per tant, un repte primordial del proper pontificat és revitalitzar l'espiritualitat de comunió per aprofundir en una reforma institucional que faci de l'Església una expressió de comunió, de manera que sigui capaç de respondre

creativament a les mutacions profundes del món d'avui. Perquè, com va dir Joan Pau II referint-se a l'exercici del papat, de la col·legialitat episcopal, de la Cúria romana, del funcionament dels sínodes i conferències episcopals, «queda certament encara molt per fer per expressar de la millor manera les potencialitats d'aquests instruments de la comunió» (*NMI* 44).

Però aquesta revitalització no és només una tasca del proper Papa i dels seus col·laboradors, des dels cardenals a bisbes i sacerdots, que sens dubte tindran un paper protagonista en aquest repte de la comunió intraeclesial. També tots els batejats que no fan part de la jerarquia estan cridats a enfortir un estil de vida de comunió juntament amb gestar i promoure estructures de comunió: a les seves comunitats parroquials, a l'empresa, en el seu moviment eclesial, en família, a l'escola, etc.

Unitat de Crist

Aquesta revitalitzada vida de comunió, juntament amb una institucionalitat de comunió renovada, seria una gran aportació de l'Església catòlica al conjunt de la humanitat. D'una banda, com un exemple humil de viure la diversitat des de la comunió, fent-ne una riquesa i goig en comptes d'una lluita d'interessos egocèntrics (siguin perso-

nals o grupals, religiosos o geogràfics); de l'altra, com a possibilitat que el Poble de Déu s'involucri encara més en aquesta comunió planetària que és el món d'avui ja que «l'Església, perquè disposa d'una estructura social visible, senyal de la seva unitat en Crist, pot enriquir-se, i de fet s'enriqueix també, amb l'evolució de la vida social» (*GS* 44).

Des d'aquesta actitud eclesial, que es distancia d'una identitat cristiana autoreferencial cap a una que madura en el diàleg amb la pluralitat religiosa i cultural actual, el pontificat podria ser un gran actor per a «la humanitat que avui es mostra molt més interactiva que abans» però on, afirma Benet XVI, «aquest major veïnatge s'ha de transformar en veritable comunió» (*Caritas in veritate*, 53).

Una Església que enforteix el teixit social mundial i que promou comunió des d'autèntics espais de diàleg interreligiós però també intercultural. Està clar que per a tot això, com ha afirmat el cardenal Vingt-Trois, arquebisbe de París, el proper Papa «ha de tenir, sobretot, la capacitat d'acollir i comprendre les diferents cultures» perquè, segons ell, «vivim una paradoxa: la globalització es desenvolupa però justament per això sorgeixen amb força les particularitats locals. Cal algú de gran obertura d'esperit per ocupar-se d'aquesta contradicció».

P. JORGE NARANJO

Missioner combonià al Sudan

Vivint i treballant al Sudan, és a dir, a la frontera entre el món àrab i l'Àfrica negra, somio amb una Església capaç de bastir ponts amb l'islam per expressar el seu amor al divers al mateix temps que es manté fidel a la seva identitat. Somio també amb una Església que es deixa enriquir pels colors tan variats que l'Evangeli ha adquirit en la seva trobada amb altres cultures en llocs tan distants de Roma com aquell on em trobo. I somio amb una Església que es qüestiona, sobretot, la seva fidelitat a la Paraula i als més pobres.

20 qüestions sobre el conclave (I)

Per Jordi Piquer
Capellà i periodista

1 Quins són els preparatius?

Es pot definir el conclave com aquell treball de discerniment que fan els cardenals que no han arribat encara als 80 anys per elegir la persona que ha de ser el bisbe de Roma i el successor de sant Pere.

Els darrers Sants Pares han sentit la responsabilitat de donar unes normes per al bon desenvolupament del conclave. Pau VI va publicar la constitució apostòlica *Romani Pontifici eligendo* (1-10-1975) i Joan Pau II, una altra constitució apostòlica sobre el mateix tema titulada *Universi Dominici gregis* (22-02-1996). I Benet XVI amb un document de l'11 de juny del 2007 —titulat *Constitutione apostolica*— va determinar que per elegir el nou Papa cal sempre que el candidat obtingui les dues terceres parts dels sufragis dels cardenals electors. Es busca sempre un Papa elegit per un ampli consens del conclave, consens expressat per mitjà d'una «majoria qualificada» dels sufragis dels cardenals electors.

Aquests documents han estat publicats en català a *Documents d'Església* i en castellà a *Ecclesia*, i per descomptat a internet. Quant a la preparació del conclave, cal dir que el nombre de cardenals electors no ha de passar de 120 —en l'actual conclave es diu que seran 117— i que abans els cardenals —també, en aquest cas, els de més de 80 anys— preparen l'elecció amb unes reunions prèvies, les anomenades «congregacions generals», que són com una anàlisi de l'estat de l'Església en tot el món, per tal de veure quina persona pot ser la més adient per assumir la funció del Successor de sant Pere.

2 Com s'inaugura?

Amb una missa al matí del dia primer del conclave, concelebrada pels cardenals a la basílica de Sant Pere. És la missa *pro eligendo Papa*. A la tarda, des de la Capella Paulina del Palau Apostòlic, on es reuneixen, es dirigeixen a la Capella Sixtina, lloc i seu del desenvolupament de l'elecció. Hi van en processó invocant amb el cant del *Veni Creator* l'assistència de l'Esperit Sant. Arribats a la Sixtina, el mestre de cerimònies pontifici pronuncia l'ordre *Extra omnes*. Aleshores, en surten les persones alienes al conclave, i només es queden els cardenals tancats amb clau —aquest terme ens dona l'etimologia de la paraula *conclave*— i aïllats del món a fi de garantir el secret de les seves votacions. Els cardenals electors, mentre duren les eleccions, no poden rebre premsa ni escoltar programes radiofònics i televisius i no poden portar estris de reproducció d'escrits, d'imatges o de so. El personal auxiliar, si trenca el secret, incorreria en pena d'excomunió reservada a la Seu Apostòlica.

3 Què passa en un conclave?

El que ha de passar és que els cardenals, en llibertat, elegeixin un Papa. En plena llibertat i responsabilitat. Hi

ha pena d'excomunió per als cardenals electors si accepten per exemple portar al conclave un veto a un determinat candidat a ser Papa. Un cas emblemàtic, en aquest sentit, fou el veto al cardenal Mariano Rampolla del Tindaro (1843-Roma 1913). Fou primer conseller i després nunci a la Nunciatura de Madrid (Sicília 1882-1887). Fou secretari d'Estat de Lleó XIII (1887-1903). Cercà la independència de la Santa Seu mitjançant un inseriment en la comunitat internacional; afavorí l'adhesió dels catòlics francesos a la república i la dels espanyols a la monarquia restaurada i la dels italians al nou sistema, política que li comportà el veto d'Àustria en el conclave de 1903, on sembla que anava a ser elegit. Això és un exemple del que no ha de passar en un conclave.

Arribat el moment de votar un Papa, dins la Capella Sixtina, hi ha un conjunt d'homes que creuen en Déu i que han

«Els cardenals electors no poden rebre premsa ni escoltar programes radiofònics i televisius i no poden portar estris de reproducció d'escrits, d'imatges o de so»

consagrat la seva vida a Crist i a l'Església. Sense idealitzar-los, vull pensar que volen fer un bon discerniment per elegir la persona que millor pugui servir l'Església i el món en les actuals

circumstàncies. Es fan acudits i bromes sobre l'assistència de l'Esperit Sant en aquesta assemblea electiva. L'Esperit —així ho creiem— és capaç de conduir l'Església per mitjà també de les mediacions humanes, a vegades fins i tot massa humanes. Per al creient el conclave és l'hora de la pregària confiada. Els darrers conclaves ens han donat uns grans Papes. Cal donar gràcies a Déu especialment pels pontífexs romans que hem conegut.

4 Quant de temps pot durar?

La història parla de conclaves molt llargs, perquè les diverses tendències dels cardenals no es posaven d'acord, sovint per influències dels poders polítics. Avui l'Església, gràcies a Déu, gaudeix de llibertat i no està sotmesa a aquestes influències com en alguns segles passats. Actualment la duració dels conclaves és de dos o tres dies.

5 Per què no és públic?

Per discreció i per garantir la plena llibertat dels electors. L'elegit ha de ser el pastor de tots els membres de l'Església. La discreció sobre els detalls de la seva elecció ajuda que pugui ser acollit com el pastor i el servidor dels servidors de Déu (*servus servorum Dei*, que és dels títols més bonics del Papa). La discreció i el secret estan al servei de la llibertat del conclave, que és el bé a preservar. La lliçó de la Història és clara en aquest punt.

6 Quin va ser el conclave més llarg?

Es diu que el conclave que va elegir Gregori X (Teobald Visconti) va durar dos anys i que els ciutadans de Viterbo —on es va celebrar—, aïrats, van deixar els cardenals sense sostre (van aixecar la teulada) i només a pa i aigua... Fou un cas límit. Avui això no és previsible, gràcies a Déu.

7 Per què se celebra a la Capella Sixtina?

Perquè —com escriu Joan Pau II— «tot contribueix a fer més viva la presència de Déu, davant el qual cadascú haurà de presentar-se un dia per tal de ser jutjat». Les pintures de Miquel Àngel —en especial el famós Judici Final— són un bon recordatori per als electors sobre la transcendència de les seves decisions.

8 On s'allotgen els cardenals?

Abans s'allotjaven —com podien— en les estances del Palau Apostòlic del Vaticà. Encara recordo les incomoditats d'aquells allotjaments improvisats, segons que em va explicar el cardenal Narcís Jubany en el primer conclave de 1978, en la calor del *ferragosto* romà... Actualment, els cardenals s'allotgen a la Residència Santa Marta, situada dins de la Ciutat del Vaticà i propera a la Capella Sixtina, on van per a les votacions i els actes religiosos del conclave.

ROSA MARIA CARBALLAL MINISTRAL

Catequista de Moia (bisbat de Vic)

El meu somni per a l'Església és que continuï sent fidel a la seva missió. Crec que d'aquí sorgeix la necessitat d'evangelitzar, l'atenció als que més sofreixen pel motiu que sigui... en fi: que tots sentim que l'Església és de veritat la nostra mare i que, en el seu si, anem avançant cap al Pare. Formarem l'autèntic Poble de Déu. És l'Esperit Sant el qui ha guiat, guia i guiarà l'Església. Si els pastors li són fidels i el poble és fidel als pastors, tot anirà pel bon camí.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC C; FERAL 1) **TEMPS DE QUARESMA**
(SALTERI: SETMANA 3)

MARÇ

- 3. DIUMENGE**
Diumenge III de Quaresma, Morat.
Lectures: Èxode 3,1-8a.13-15 / Salm 102 / 1 Corintis 10,1-6.10-12 / Lluc 13,1-9
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Medir, mr.; Ermenter i Celdoni, mr.; Santes, Màrcia, vg. i mr.
- 4. DILLUNS**
Fèria, Morat. Lectures: 2 Reis 5,1-15a / Salm 41 / Lluc 4,24-30. O bé: *Sant Casimir (ML), Blanc.*
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Lluci I, p. i mr.; Néstor, Eteri, Arcadi i Capitó, b. i mr.
- 5. DIMARTS**
Fèria, Morat. Lectures: Daniel 3,25.34-43 / Salm 24 / Mateu 18,21-35
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Santes, Olívia, vg. i mr.

- 6. DIMECRES**
Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 4,1.5-9 / Salm 147 / Mateu 5,17-19
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Oleguer, b.; Virgili, b.; Santes, Coleta Boylet, rel.
- 7. DIJOUS**
Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 7,23-28 / Salm 94 / Lluc 11,14-23
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Teòfil, b.; Santes, Perpètua i Felicitat, mr.
- 8. DIVENDRES**
Fèria, Morat. Lectures: Osees 14,2-10 / Salm 80 / Marc 12,28b-34
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan de Déu, rel. i fund.; Veremon d'Irache, ab.; Santes, Aurèlia de Niça, mr.
- 9. DISSABTE**
Fèria, Morat. Lectures: Osees 6,1-6 / Salm 50 / Lluc 18,9-14
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pacià, b.; Dagobert, laic; Santes, Francesca Romana, rel. i fund.

Lectures bíbliques

Diumenge III de Quaresma

Lectura primera Ex 3,1-8a.10.13-15
Jo sóc m'envia a vosaltres

Lectura del llibre de l'Èxode:
En aquells dies, Moisès pasturava el ramat del seu sogre Jetró, sacerdot madianita. Tot guiant el seu ramat desert enllà, arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu. L'àngel del Senyor se li aparegué en una flama enmig de la bardissa. Va mirar, i s'adonà que la bardissa cremava però no es consumia. Moisès es va dir: «Deixa'm anar a veure aquesta visió extraordinària: què ho fa que no es cremi la bardissa.» El Senyor veié que s'acostava per mirar. Llavors Déu el cridà de la bardissa estant: «Moisès, Moisès.» Ell respongué: «Aquí em teniu.» Déu li digué: «No t'acostis aquí. Descalça't, que el lloc on ets és terra sagrada.» I afegí: «Jo sóc el Déu del teu pare, Déu d'Abraham, Déu d'Isaac, Déu de Jacob.» Moisès es cobrí la cara, perquè no gosava mirar Déu.
Llavors el Senyor li digué: «He vist les penes del meu poble al país d'Egipte i he sentit el clam que li arrenquen els seus explotadors. Conec els seus sofriments. Baixaré, doncs, a alliberar-lo del poder dels egipcis i a fer-lo pujar d'aquell país cap a un país bo i espaiós, un país que regalima llet i mel.»
Moisès digué a Déu: «Quan aniré a trobar els israelites i els diré: "El Déu dels vostres pares m'envia a vosaltres", si ells em pregunten quin és el seu nom, què he de respondre?» Déu li contestà: «Jo sóc el qui sóc.» I afegí: «Respon així als israelites: "Jo sóc m'envia a vosaltres".» Déu digué encara a Moisès: «Digues això als israelites: "Jahvé (el qui és), el Déu dels vostres pares, Déu d'Abraham, Déu d'Isaac, Déu de Jacob, m'envia a vosaltres."»
»Aquest serà el meu nom per sempre, amb aquest nom em tindran present totes les generacions.»

Salm responsorial 102
Beneeix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneeix el seu sant nom.
Beneeix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.
R. El Senyor és compassiu i benigne.
Ell et perdona les culpes
i et guareix de tota malaltia,
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. **R.**
El Senyor fa justícia als oprimits,
sentència a favor d'ells.
Ha revelat a Moisès els seus camins,
el seu estil d'obrar, als fills d'Israel. **R.**
«El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.»
El seu amor als fidels és tan immens
com la distància del cel a la terra. **R.**

Lectura segona 1Co 10,1-6.10-12
*La via del poble amb Moisès al desert
va ser escrita per advertir-nos a nosaltres*
Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:
Germans, no vull que us passi per alt una lliçó de la història. Els nostres pares estaven tots emparats per aquell núvol, tots passaren el mar Roig i tots, en el núvol i en el mar, van rebre com un baptisme que els unia a Moisès. Tots es van alimentar amb el mateix

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista

Per què la figuera ha d'ocupar en va la terra?

Jesús il·lustra amb una paràbola dos fets que feren gran impacte en la societat israelita: una represàlia dels romans contra uns galileus insurrectes i la caiguda de la torre de Siloè que matà 18 persones a Jerusalem. Petits detalls conservats pel còdex Beza modifiquen el sentit de la paràbola de la figuera, figura d'Israel, conferint-li un abast universal: «Una figuera tenia un home plantada a la seva vinya, anà a buscar fruit d'ella, però, en no trobar-ne, digué al vinyater: "Mira, fa tres anys, d'ençà que vinc a buscar fruit en aquesta figuera i no n'hi trobo. ¡Porta la destal, talla-la! ¿Per què ha d'ocupar en va la terra?" Ell en resposta li diu: "Senyor, deixa-la encara aquesta anyada; entretant jo cavaré al seu voltant i hi tiraré un sac de fems, per si de cas donés fruit..., però si no, en el futur, la tallaràs."» El vinyater optava per tallar de soca-rel la figuera estèril emprant la duríssima imatge que definia el rigorisme de Joan Baptista: «La destal està tocant la soca dels arbres; tot arbre, doncs, que no dóna bons fruits és tallat i llençat al foc» (Lc 3,9). La proposta de Jesús substitueix la rigidesa del Baptista per una mostra de l'amor misericordiós de Déu recalcant, d'una banda, la cura extrema que té per la vinya, «hi tiraré un sac de fems», i, de l'altra, l'ajornament *sine die* de l'acció de tallar-la. Segons el text ordinari, en canvi, amb un lleuger canvi de l'ordre dels mots, gairebé no hi ha esperança que es produeixi un canvi radical en la societat: «...per si de cas donés fruit en el futur. Si no, la tallaràs.» Jesús no es deixa impressionar per l'anunci, no sense segones intencions, del cas d'uns galileus revoltats la sang dels quals Pilat va barrejar amb els sacrificis que ofrenaven ni tampoc per una gran catàstrofe ocorreguda a Jerusalem. Però n'extreu una lliçó: la necessitat imperiosa d'un canvi radical de la societat en temps de crisi: «Si de cas no us penedíssiu, tots morireu semblantment.»

menjar espiritual, tots van beure la mateixa beguda espiritual, ja que bevien d'una roca espiritual que els acompanyava, i aquesta roca significava el Crist. Malgrat tot, la gran majoria no foren agradables a Déu, ja que quedaren estesos pel desert. Tot això era un exemple per a nosaltres, perquè no desitgem allò que no és bo, com ells ho feren. No murmureu, com ho feren alguns d'ells, que van morir a mans de l'Exterminador. Tot això que els succeïa era un exemple, i va ser escrit per advertir-nos a nosaltres, ja que els segles passats s'encaminaven cap als temps que vivim. Per tant, els qui creuen estar fermes, que mirin de no caure.

Vers abans de l'evangelí Mt 4,17
*Convertiu-vos, diu el Senyor,
que el Regne del cel és a prop.*
Evangelí Lc 13,1-9
Si no us convertiu, tots acabareu malament

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:
Per aquell temps, alguns dels qui eren presents contaren a Jesús el cas d'uns galileus, com Pilat havia barrejat la sang d'ells amb la de les víctimes que oferien en sacrifici. Jesús els respongué: «Us penseu que aquells galileus van ser malmenats perquè havien estat més pecadors que tots els altres galileus? Us asseguro que no: si no us convertiu, tots acabareu igual. I aquells divuit homes que van morir quan els caigué a sobre la torre de Siloè, us penseu que eren més culpables que tots els altres habitants de Jerusalem? Us asseguro que no: si no us convertiu, tots acabareu igual.»
I els digué aquesta paràbola: «Un home que tenia una figuera a la vinya, anà a cercar-hi fruit i no n'hi trobà. En veure això, digué al vinyater: "Mira, fa tres anys que vinc a cercar fruit a aquesta figuera i no n'hi trobo. Talla-la d'una vegada. Per què la tinc, si no fa més que ocupar-me la terra?" Ell li contestà: "Senyor, deixeu-la encara aquest any. Cavaré la terra i la femaré, a veure si fa fruit d'ara endavant; si no, ja la podreu tallar".»

El lloc del Papa a l'Església

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit
de Barcelona

Una oportunitat per a la reflexió

La decisió presa pel papa Benet XVI ha esdevingut ja, a hores d'ara, una realitat que marca la història: un Papa deixa d'exercir el ministeri petrí de bisbe de Roma, no perquè mor, sinó perquè lliurement dóna pas a un altre que sigui elegit per exercir-lo. A tots els nivells hem pogut comprovar, en aquestes darreres setmanes, l'interès que el fet ha suscitat, i la diversitat de reaccions que s'han produït, algunes vegades a partir d'una pre-comprensió negativa, o d'un prejudici, però en la majoria dels casos amb una reacció entre la simpatia, l'admiració, l'estupor, i, sens dubte, el respecte. Ara, mentre l'Església espera que sigui elegit un nou Bisbe de Roma, és bo que tornem a situar-nos en allò que és i significa el Papa, i el lloc que el seu ministeri ocupa en l'Església.

El Concili Vaticà I i el Concili Vaticà II han estat moments importants de resposta a les preguntes ara mateix insinuades. El Concili Vaticà I va formular una doctrina sobre el Papa, recollida de la tradició continua de l'Església, testimoniada en l'Escriptura. El Concili Vaticà II va completar aquesta doctrina amb la doctrina sobre l'episcopat, recollida també de la tradició, de l'Escriptura i de la Litúrgia.

Com es defineix el Papa

L'Anuari Pontifici, que recull cada any l'estadística de les institucions de l'Església, té, com a

primera pàgina, la presentació del Papa. En la seva senzillesa aparentment burocràtica, els títols que dóna al Papa són una bona presentació de la seva identitat i missió. El primer és «bisbe de Roma». Aquesta és la base sacramental: el Papa és un bisbe, i com a tal membre del col·legi episcopal, del qual és el Cap, amb plena potestat sobre tots els pastors i els fidels. Això li correspon com a successor del Príncep dels Apòstols, sant Pere. A Pere li va confiar el Senyor el ministeri de la unitat i de la comunió en la fe, i, juntament amb els altres apòstols, la missió d'evangelitzar el món, i reunir l'Església d'entre tots els pobles. Allò que Crist confià a Pere, ho exerceix el seu successor, el Papa. Per això parlem de «ministeri petrí», i alguns Pares de l'Església anomenaven el Papa *vicarius Petri*; Pau VI ho va expressar en un moment dramàtic: «El meu nom és Pere!» El títol de Vicari de Crist que es dóna al Papa significa la missió de pastor de tots els fidels que ell té en favor de l'Església. És la icona de la unitat dels fidels. El Papa no substitueix Jesucrist, no fa la «seva» Església, perquè l'Església és sempre Església de Déu, de Crist. El Papa és, assistit per l'Esperit Sant, el garant de la professió de la fe en Crist sobre la qual s'edifica l'Església; i vetlla per confirmar els germans en la fe. Però no és només el Papa que es pot dir «vicari de Crist». El Concili Vaticà II ha dit que els bisbes «regeixen com a vicaris i delegats de Crist les Esglésies particulars» (*Lumen gentium*, n. 27). És una fórmula

que indica, una vegada més, que l'autoritat o potestat del Papa i la dels bisbes és sempre «vicaria», perquè és en veritat la de Crist gloriós exercida, per voluntat d'Ell, pels seus enviats. Podríem afegir que, en aquest sentit, tot ministre dels sacraments és «vicari de Crist», ja que Crist és l'autèntic autor de l'encontre vivificant amb Déu que són els sacraments.

Sense el Papa i els bisbes, no hi ha comunió catòlica

La presència de l'episcopat i del Papa en l'Església no és una invenció humana, de la qual l'Església pogués prescindir algun dia. Són realitats volgudes per Crist, que constitueixen la identitat de l'Església una i única en l'aspecte visible i orgànic. Per això diem que pertanyen a l'Església universal, això és, a la definició de l'Església en si mateixa, com hi pertanyen els sacraments i l'Escriptura; són la mediació humana a través de la qual Déu realitza la seva obra de santificació per l'Esperit. Qualsevol Església particular ha d'estar en comunió amb el Papa i l'episcopat per ser reconeguda com a veritable Església de Crist. D'aquí la referència al Papa i al Bisbe en la celebració eucarística. Un dels progressos més notables del diàleg ecumènic és el reconeixement, per part de les tradicions cristianes no catòliques, de la necessitat d'una instància suprema que tingui l'autoritat que correspon per assegurar la unitat dels creients.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Maró

- ✓ Nascut cap a l'any 350 a Síria
- ✓ Ermità de vida exemplarment ascètica
- ✓ Tenia el do del consell i de la guarició
- ✓ Va morir l'any 410

Al segle IV el monaquisme i l'eremitisme van viure una gran florida a tota l'Església, especialment a Orient. D'entre tots els cristians que en aquells primers segles van sentir la crida a una vida retirada i consagrada a Déu un dels més coneguts és sant Maró. De jove va deixar totes les riqueses personals i se'n va anar viure com a ermità en un lloc poc poblat. Menant una vida solitària i de pobresa es va poder dedicar plenament a la pregària i al dejuni, i amb el temps va créixer espiritualment fins a convertir-se en un home de Déu. Va rebre el do de guiar les ànimes i de guarir, per la qual cosa molts fidels l'anaven a veure per curar-se de mals físics i anímics i rebre consell espiritual. No va tardar a tenir deixebles que es van establir vora d'ell i vivien dedicats a la pregària. En morir els seus deixebles el van enterrar a prop d'on havia viscut com a eremita, i s'hi va construir un monestir.

D'aquell nucli inicial de cristians propers a sant Maró en va néixer l'Església maronita, que des de fa segles es troba en plena comunió amb Roma. Avui la majoria de maronites viuen al Líban, on són més d'un milió, i formen la comunitat cristiana més nombrosa d'aquest país.

Tarraconense

Clips vocacionals a Youtube

La Campanya del Dia del Seminari aposta enguany per presentar vídeos a la xarxa

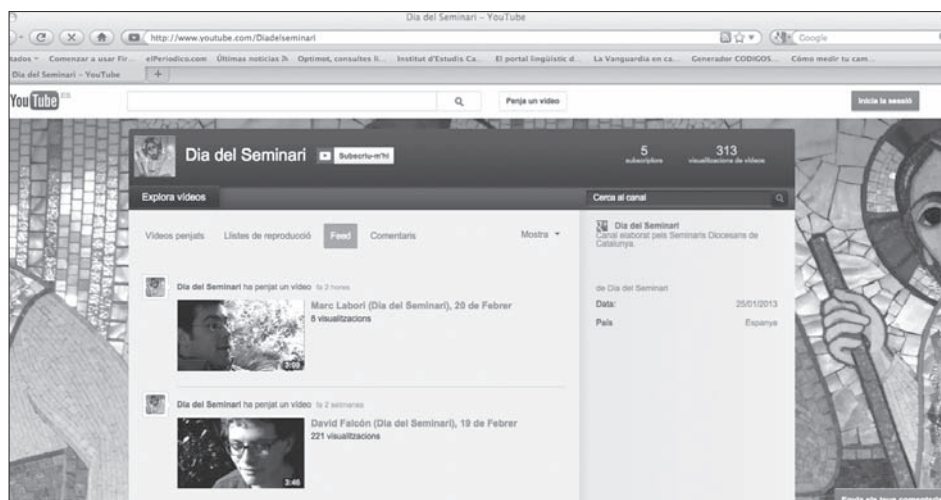
Samuel Gutiérrez
Barcelona

«Nostre Senyor sempre sorprèn i és originalíssim.» Aquesta és una de les conclusions a la qual es pot arribar després de veure els vídeos vocacionals que els Seminaris de Catalunya han començat a penjar des del 19 de febrer, i fins al 19 de març, a un canal de Youtube: www.diadelseminari.com. Formen part de la Campanya 2013 del Dia del Seminari, que enguany porta per lema: «Sé de qui m'he fiat.»

Els vídeos, que aniran apareixent diàriament a la web, són clips molt personals i corpredors, petites píndoles que en poc més de tres minuts deixen entreveure el misteri fascinant de la crida al sacerdot. «Aquests vídeos —explica Mn. Norbert Miracle, rector del Seminari Interdiocesà de Catalunya— volen ser una ajuda per a la promoció de les vocacions al ministeri presbiteral, precisament en l'Any de la Fe, en què el Papa ens ha dit que “travessar la porta de la fe suposa emprendre un camí que dura tota la vida”.»

Tot i que els vídeos tenen un primer públic objectiu jove, de persones obertes o que es puguin plantejar el discerniment vocacional, també volen arribar a altres tipus de públics. «El principal objectiu és vocacional —indica Mn. Josep M. Turull, rector del Seminari conciliar de Barcelona—, però aquests vídeos volen ser també una ocasió perquè prenguem consciència de la importància de pregar i sostenir les vocacions. És molt important generar aquest vincle! Les hem de recolzar amb la nostra pregària i la nostra economia.»

La part tècnica d'aquest projecte ha estat encarregada a l'empresa Global3DSolutions, la mateixa que treballa en la realització del Credo en 3D. L'objectiu és oferir un vídeo cada dia fins al 19 de març, festivitat de sant Josep. Presentats amb un muntatge senzill, però atractiu, aquests videoclip curts volen oferir un testimoni fresc i juvenil

«Internet és el lloc on es comuniquen els nostres joves i Déu també se serveix d'aquests nous areòpags per tocar el cor de les persones»

de persones normals que han renunciat als seus projectes personals per seguir la crida de Déu. «Són testimonis de fe de tots els bisbats de Catalunya —precisa Mn. Emili Marlés, vicerector del Seminari de Terrassa—, que reflecteixen amb gràcia l'alegria que suposa respondre a la crida.» Cada testimoni respon breument, però amb autenticitat, a algunes preguntes: quina era la teva vida abans de sentir la crida? Com ha estat la crida? Què ha significat per a la teva vida?... Responen no només seminaristes dels 10 bisbats de Catalunya, sinó també alguns preveres i fins i tot tres bisbes: el bisbe de Terrassa, Mons. Josep Àngel Saiz; l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, que

tancarà el cicle el pròxim 19 de març. «És molt interessant —afirma Gemma Bas, de Global3DSolutions— veure la gran diversitat de crides. Nostre Senyor és molt original. Per a nosaltres ha estat una experiència molt enriquidora i estem segurs que també ho serà per a les persones que els visualitzin.»

L'aposta enguany per les noves tecnologies i els nous llenguatges d'internet és una aposta també per sortir a la via pública i trencar tòpics sobre un tema que sovint s'ha barrejat amb molta fantasia. «Els tòpics són inherents a la condició humana —assegura Mn. Josep M. Turull—. I davant dels tòpics, el millor és explicar la realitat tal com és! Són persones com tantes altres...» Mn. Turull creu que la promoció de les vocacions sacerdotals ha de passar avui necessàriament per la xarxa, encara que no únicament: «És el lloc on es comuniquen els nostres joves i Déu també se serveix d'aquests nous areòpags per tocar el cor de les persones.»

Precisament els testimonis que apareixen en aquests vídeos, cada un amb el seu tarannà i la seva història, comparteixen el fet que els protagonistes obren de bat a bat les portes del seu cor. Gairebé podríem dir que fan una mena de confessió. Acompanyats per una música molt adient, aventurera

Ordenacions diaconals a Sant Vicenç dels Horts i a Barcelona

Amb motiu del Dia del Seminari, que se celebra pels volts de la festa de Sant Josep, els dies 16 i 17 de març seran ordenats de diaques tres seminaristes del Seminari conciliar de Barcelona. El dissabte 16 de març, a les 17 h a la parròquia de Sant Vicenç Màrtir de Sant Vicenç dels Horts, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, ordenarà de diaca Sandor (Sanyika) Benarik. L'endemà, el diumenge 17 de març, a les 17 h, a la basílica de la Sagrada Família, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona —o en el seu defecte, Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar—, ordenarà de diaques Eduard Puig Casas i Josep Teixidó Cuenca. Per participar en aquesta celebració caldrà recollir les invitacions al Seminari Conciliar entre l'11 i el 15 de març.

al principi, i més reflexiva després, els joves revelen la seva singular història vocacional, no només amb les paraules, sinó també amb els gestos i les mirades, que deixen entreveure l'alegria que dóna el fet de dir «Sí» al Senyor. David Falcón, Marc Labori o Aldin Martínez han estat els primers que s'han llançat a aquesta aventura vocacional. Durant tot el mes, i fins al 19 de març, seran molts més els qui comparteixin amb els internautes el tresor de la seva vida.

Missa pels catequistes a la Sagrada Família

Redacció / Barcelona

Diumenge 24 de febrer es va celebrar la missa pels catequistes i famílies a la basílica de la Sagrada Família. Minuts abans de començar l'eucaristia es va passar un vídeo de la visita de Benet XVI a Barcelona.

La missa va ser presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach, el bisbe auxiliar de Barcelona, Sebastià Taltavull, i el bisbe de Menorca, Salvador Giménez, i va ser concelebrada per 40 preveres. En l'homília, l'arquebisbe de Barcelona va agrair als pares i als avis la tasca de transmissors de la fe. A la cerimònia, organitzada per la Delegació diocesana de Catequesi, també va participar la coral infantil de la Sagrada Família.

«Us demano que intensifiquen la vostra pregària pel nostre estimat Sant Pare Be-

Ramón Ripoll

net XVI, per l'Església i pel conclave que es reunirà per elegir el nou Sant Pare», va dir el cardenal en l'homília.

De fet, la missa tenia lloc dos dies abans que el cardenal Martínez Sistach viatgés a Roma per preparar-se a participar en el conclave que ha d'escollir el successor de Benet XVI: «Quan entraré a la Capella Sixtina us portaré a tots vosaltres, estimats diocesans, en el meu cor i m'acompanyarà la vostra constant pregària els dies del conclave. Que els cardenals siguem dòcils a l'Esperit Sant per escollir el Pastor de l'Església universal que pugui portar la barca de Sant Pere amb més encert.»

El moment més emotiu de la celebració va ser quan el cardenal Martínez Sistach va realitzar la benedicció i l'enviament dels catequistes.

Girona

Memòria de Mn. Josep Maria Melció, «mossèn Mel»

Estimat a la Garrotxa per la seva acció pastoral de més de 40 anys i com a reconegut fotògraf

Víctor Gay
Olot

«En Mel, com era conegut i estimat, ara és aquí escampant el missatge de la vida davant la mort, com tantes vegades ho va fer.» Així encetava el bisbe emèrit, Mons. Carles Soler i Perdigó, la seva homilia en la missa exequial en sufragi de Mn. Josep Maria Melció i Pujol (Banyoles, 1935). Concelebraven amb el prelat 45 preveres (més del vint per cent del presbiteri diocesà) i uns 600 fidels omplien l'església parroquial de Sant Esteve d'Olot. Mn. Mel esdevindria un personatge de la comarca de la Garrotxa, on servia pastoralment d'ençà del 1970. Rector de Riudaura, la Pinya i encarregat de Sant Andreu del Coll, també fou capellà custodi del santuari de la Mare de Déu de la Salut de Sant Feliu de Pallerols, a la mateixa comarca.

La seva integració a aquella terra aspra i de mala petja fou total. Participà en tota mena d'iniciatives pastorals, cíviques, tradicionals i de defensa del territori. El tarannà humà d'una cordialitat i simpaties extremes li facilitaren tota mena de contactes i amistats, ja sigui amb personalitats del territori, o forasteres que visitaven la Garrotxa i, al mateix nivell, els feligresos de les seves parròquies de l'arxiprestat de l'Alt Fluvià, per senzills i humils que fossin els coneixia i tractava amb la mateixa cordialitat i amabilitat, pastoralment i humanament.

Un fotògraf excel·lent

El que inicialment era una afició esdevindria activitat intensa amb uns resultats impressionants, en forma del que possiblement sigui l'arxiu d'imatges d'aquella part del país més

«Les fotografies de Mn. Mel han donat peu a llibres que han esdevingut bibliografia bàsica de la comarca»

important i extens.

Les fotografies de Mn. Mel han donat peu a alguns llibres, alguns dels quals han esdevingut bibliografia bàsica de la comarca, en primer lloc tenim *Caminant per l'Alta Garrotxa*, amb més de tres edicions d'ençà de 1982, ha esdevingut un referent obligat per a qualsevol estudiós del que es defineix com el «més gran desert vegetal del Pirineu Oriental».

Aquest llibre escrit a quatre mans, les de Ramon Sala, mort el 2008, i Narcís Puigdevall, també traspasat el 1999, és present amb tota mena de citacions i consultes. Totes les imatges en blanc i negre, «com ha de ser», segons el seu autor, s'integren en una llarga llista il·lustrada amb les imatges del capellà/fotògraf, como ara *El Mont, ahir un monestir, avui un santuari*, signat per Mn. Joan Carreras i Péra, i dels mateixos tres autors, *El romànic a l'Alta Garrotxa* (1977), *La vall de Riu* (1982), *Santa Bàrbara de Pruneres* (1979)...

La figura de Mn. Mel, amb la càmera i els tres peus a la recerca de l'angle, la llum i la posició perfectes per captar una imatge d'una muntanya, una masia o un dels darrers habitants de l'Alta Garrotxa serà un record i una memòria permanent d'un prevere que fidel a la seva vocació ministerial s'integrà en el país i la seva gent.

Barcelona

S'inaugura un museu de la vida

Carmen García / Barcelona

El Centre Internacional per a la Defensa de la Vida Humana, Cidevida, ha inaugurat a Barcelona un Museu de la Vida amb l'objectiu de mostrar la realitat científica del que suposa la vida d'un fetus al ventre matern i també donar a conèixer les alternatives reals i positives que hi ha per ajudar les dones amb problemes davant la maternitat. El centre es troba a les instal·lacions de la parròquia de la Medalla Miraculosa al carrer Consell de Cent 110 – 118, de Barcelona, i està obert al públic tots els dies de l'any.

El museu, que funciona amb un grup de voluntaris, pretén atreure el major nombre de persones, sobretot joves, perquè prenguin consciència de la realitat científica sobre la qual es fonamenta la vida durant totes les etapes de la gestació i així estiguin informats de quina és la realitat de les interrupcions de l'embaràs. En paraules del seu director, Juan José Panizo, «el museu el que pretén sobretot és salvar vides, que els joves ho vegin i es conscienciïn d'aquesta realitat». «Quan

ens visiten els grups de joves d'ESO i Batxillerat, entren proavortament i en surten provida. I és que l'exposició és tan convincent que arrasa.»

Tota la mostra té caràcter científic i l'equip directiu està format i dirigit per professionals de prestigi: catedràtics, metges, advocats, artistes, etc. Entre les personalitats que avalen el contingut de l'exposició hi ha la Dra. Mónica López Barahona, membre del consell directiu de la Pontifícia Acadèmia de la Vida, i el Dr. César Nombela Cano, catedràtic de Microbiologia i acadèmic de la Reial Acadèmia de Farmàcia.

El Museu, que és el segon que s'obre a Espanya després del de Tordesillas, també compta amb una sala on es projecta un avortament per mostrar, així, «l'horror del segon holocaust», com ha estat denominat per la Dra. Isabel Viladomiu, psicòloga clínica, expresidenta de l'Associació Catalana d'Estudis Bioètics i col·laboradora de Ràdio Estel.

Miró i Ardèvol, president d'E-cristians, va voler ser present en l'acte d'inauguració i va destacar que «la inauguració d'aquest museu és un acte

de justícia i un fet d'unitat. El diable balla per tot arreu, ens fragmenta i cada un busca el seu grup. Aquest acte permet recalcar que per damunt de totes les diferències, la vida exigeix unitat d'acció i de propòsit».

De la seva banda, la Dra. Viladomiu, mare de 8 fills i àvia de 22 nets, va donar la benvinguda al Museu «a aquesta Catalunya nostra que no és gaire Provida». Per a la doctora, el segon holocaust està en marxa però els nostres ulls estan cecs: «El gran horror dels nostres dies és l'avortament i la seva acceptació.» I va continuar explicant: «Per damunt de l'eugenèsia prenatal, de la teoria utilitarista segons la qual si la vida no és sana no val la pena viure-la, del mètode consensualista pel qual els drets humans sorgeixen dels parlaments, han de prevaler les paraules de Benet XVI: "Si no respectem el dret a la vida humana, la societat no té futur."»

Cidevida (www.cidevida.org) es manté gràcies a donatius particulars i pretén obrir més museus i centres d'acollida per a dones embarassades arreu d'Espanya.

Terrassa

Segona trobada d'acollidors de promesos

Redacció / Terrassa

Dins dels actes organitzats amb motiu de la Setmana de la Família que se celebra arreu de les diòcesis catalanes, destaca la segona trobada diocesana d'acollidors de promesos presidida pel bisbe de Terrassa, Josep Àngel Saiz. Tindrà lloc el dissabte 9 de març, a les 10.30 h, a la parròquia de Sant Pere Octavià de Sant Cugat del Vallès (pl. Octavià, 11). D'altra banda, la cloenda de la IV Setmana de la Família a Terrassa es farà en dos actes: la conferència del bisbe Josep Àngel Saiz, que versarà sobre *La veritat de l'amor humà* del document *Orientacions sobre l'amor conjugal*, el diumenge 10 de març, a la Sala Capitular de la catedral, a les 18 h. I a continuació, l'eucaristia de cloenda, a la catedral, a les 20 h.

Lleida

«Va ser sempre molt feliç a Tanzània»

Gerard Soler ens acosta el testimoni del missioner Ramon Vicens

Jordi Curcó

En complir-se el segon aniversari de la mort del missioner Ramon Vicens Espías, el seu poble natal, el Pont de Montanyana (Alta Ribagorça), l'ha volgut recordar amb una escultura de ferro rovellat. Un altre fill del Pont de Montanyana, Mn. Gerard Soler, rector de Santa Maria de Gardeny de Lleida i amic de la infància d'en Ramonet, ens evoca la figura i tasca d'aquest pare blanc que va servir tota la vida l'Església missionera a Tanzània.

Qui era el P. Ramon Vicens?

El P. Ramon Vicens va néixer el 29 de maig de l'any 1944 al meu poble, el Pont de Montanyana, a l'Alta Ribagorça, al límit amb el Pallars Jussà. De jove va estar al Seminari de la Seu d'Urgell, ja que aleshores el nostre poble pertanyia a la diòcesi d'Urgell, com després va dependre de la diòcesi de Lleida i ara de Barbastre-Montsó. En aquells anys de Seminari, era habitual que passessin missioners que ens parlaven de la vocació missionera. Fou en aquest context que ell va decidir que es faria pare blanc, per anar de missioner a l'Àfrica. Així va ser com va marxar a Gap (França), al noviciat que tenien allí els pares blancs. Més tard va anar a Anglaterra per aprendre anglès i va ser enviat a Tanzània, on va passar tota la vida de missioner.

Vàreu tenir l'oportunitat de conèixer i tractar el P. Ramon Vicens. Com era?

Vaig tenir el goig de conèixer-lo i tractar-lo des de petits. Les vacances dels anys del Seminari les passàvem junts al Pont de Montanyana, i ja de missioner, de tant en tant, venia a veure la família i ens retrobàvem. Cal dir que no sempre va ser a l'Àfrica, sinó que també va passar una temporada a Espanya, ajudant en l'animació missionera de les diverses diòcesis, també va venir a la nostra diòcesi de Lleida. Jo el recordo com una persona molt senzilla, pacífica, molt treballadora. Va ser sempre molt feliç amb el treball missioner a Tanzània i el seu somni, quan estava entre nosaltres, era retornar a l'Àfrica.

Quina va ser aquesta tasca missionera i com la va realitzar?

Sempre va estar a Tanzània, en diferents diòcesis d'aquell país. El seu treball va ser crear i animar comunitats cristianes, també l'ensenyament i l'educació, creant escoles i col·legis.

Quan i on va morir el P. Ramon Vicens?

Els missioners també tenen el seu temps de formació permanent. Ell des de Tanzània va anar a Jerusalem a descansar i aprofundir en el coneixement de la vida de Jesús als Llocs Sants. Al cap de pocs dies de ser allí ja no es va trobar bé. Els metges li van dir que tornés com més aviat millor a Espanya, a Barcelona, on viuen la mare i els germans. Li van diagnosticar un càncer i

Mn. Gerard Soler, acompanyat de Mn. Martí Sandiumenge, davant del recordatori.

encara va viure dos anys més. Ell, que sempre va ser molt conscient de la gravetat de la malaltia, em deia que si aquell càncer li haguessin diagnosticat a Tanzània hauria mort al cap de poc temps. Va morir a Barcelona el 27 de maig del 2010, envoltat de l'amor de la mare i dels seus germans. Per voluntat seva va ser enterrat amb el seu pare al cementiri del Pont de Montanyana, el 30 de maig.

Dos anys després el seu poble natal ha volgut recordar-lo i homenatjar-lo. Com va sorgir aquesta iniciativa?

L'endemà de l'enterrament, jo mateix vaig presidir la missa a l'església del poble amb un grup de preveres que no van poder assistir a l'enterrament, que havia estat en diumenge. Ja en l'homilia d'aquell dia i també en la del seu primer aniversari, vaig dir que, de tots els fills i filles del Pont de Montanyana, el P. Ramon Vicens havia estat i és el més important. N'hi ha que han prosperat molt: estudis, empreses, riqueses, etc., però en Ramonet ho va deixar tot i es va lliurar amb entusiasme als més pobres, com a missioner a l'Àfrica, a Tanzània, en els diferents llocs de missió que va treballar. Venia a passar uns dies de vacances amb la seva família i amb la gent del Pont de Montanyana, però el seu cor i la seva il·lusió era sempre retornar a Tanzània.

Com es va materialitzar l'homenatge?

Al cementiri del nostre poble repo-

«Venia a passar uns dies de vacances amb la seva família i amb la gent del Pont de Montanyana, però el seu cor i la seva il·lusió era sempre retornar a Tanzània»

sen les seves despulles, però jo desitjava que el seu record fos més visible. Vaig parlar de tot plegat amb l'Ajuntament i no van posar cap dificultat en el nostre propòsit. El primer que vaig fer va ser escriure a tots els amics del P. Ramon Vicens i també als fills i veïns del Pont de Montanyana, per proposar-los que en el segon aniversari de la mort féssim tots plegats com a poble un homenatge al nostre estimat missioner. Així va ser com el dissabte 26 de maig del 2012, vam celebrar una missa, a la qual van acudir molts amics del P. Ramon i

molts fills del poble i actuals veïns, que s'hi van sumar amb entusiasme. Vam concelebrar una bon grup de mossens, entre aquests Mn. Miquel Bada i Mn. Josep Torné, vinguts de la parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina, de Barcelona, dos pares blancs i també antics rectors del poble. Després de la celebració de l'Eucaristia, vam beneir i inaugurar una escultura a la vora de la porta de l'església, feta amb ferro rovellat de vaixell, en forma de mapa d'Àfrica, amb l'efígie de P. Ramon; la data del naixement, del baptisme i defunció, a més de la dedicatòria: «Va passar fent el bé. El Pont de Montanyana el recorda amb afecte i agraïment.» Fou una jornada plena d'emocions i de lloança a Déu pel testimoniatge missioner del nostre «Ramonet».

Quin missatge ha deixat als fills del Pont de Montanyana i als cristians de casa nostra?

Que l'important a la vida és fer el bé, com Jesús, que va passar fent el bé. El bé concret als altres. La gent valora molt que un es faci ric, que sigui una persona important, que tingui poder, una bona carrera o un bon lloc a la societat. El P. Ramon Vicens podia tenir tot això, per les qualitats i els idiomes que sabia. Però ell, amb humilitat i sense orgull ni prepotència, va escollir amb goig un altre camí que va donar sentit a la seva vida: passar fent el bé. Ara predica des de la porta de l'església del seu poble a tots els que s'hi acosten.

La Sagrada Família és notícia

M. Carme
de Miguel
i RieraPortal del Roser –
El rés del Rosari

Actualment hem restaurat l'accés al portal de la fe de la façana del Naixement, que serà el claustre que envoltarà tot el temple i el resguardarà de les inclemències del temps i del soroll extern alhora que s'hi resa el Rosari en processó.

Aquest accés (el portal del Roser) està situat entre la intersecció del claustre amb la façana del Naixement i va ser l'únic que Gaudí va fer en vida. Amb aquest volia indicar com havien de ser els altres, dedicats a la Mare de Déu de Montserrat, i els de la façana de la Passió a la Mare de Déu de la Mercè i la dels Dolors.

Recordem que cada intersecció del claustre dona lloc a una porta ornamentada dedicada a una advocació diferent de la Mare de Déu, en aquest cas, la dedicada a la Mare de Déu del Roser. Tan bon punt entrem ens trobem amb una porta de fusta molt elaborada, tot i que no és l'original, ja que l'autèntica va ser cremada durant la guerra civil.

Entrem i fent un gir sobre nosaltres mateixos trobem tota una filigrana de decoració floral (roses) entre vegetal i geomètrica, voltada d'estrelles i de penjolls de rosaris fins a enllaçar amb els nervis de les voltes i amb l'arquivolta. Hi podem comptar 50 roses en total recordant les 50 denes que formen el rosari.

Al centre hi ha representada la Mare de Déu del Roser amb el nen Jesús en braços i, agenollats als seus peus, sant Domènec, a l'esquerra, i santa Caterina, a la dreta. A les parets podem trobar diverses inscripcions, entre elles *Regina rosari*.

La devoció del Sant Rosari a la Mare de Déu té el seu origen en la vida de sant Domènec de Guzman, l'any 1208. Des de llavors ha estat practicada per moltes persones, des de les més senzilles fins a les més erudites. Ha estat fomentada també per molts papes, des del dominic Pius V (1566-1572) fins a Joan Pau II, que afegí els Misteris de Llum, que són els que es resen els dijous, i Benet XVI.

També hi podem veure representades les figures dels profetes David, Salomó a l'esquerra i Isaac i Jacob, dels quals també trobem els noms en el recentment col·locat cimaci de la façana de la Passió.

A tots dos costats del claustre hi ha col·locats uns petits capitells representant la temptació de l'home i de la dona, vençuts per l'oració del rosari, ja que recordem que és també la capella de la Mare de Déu del Rosari.

Una de les claus de la tradició espiritual europea són els Misteris del Rosari. Aquests Misteris són un recorregut per la vida de Maria i de Jesús, i han estat i són encara referents espirituals per a moltes persones, com a model a seguir, com a actituds a imitar i com a companys de camí en moments de goig, llum, dolor o glòria de la seva vida. Fem i recuperem tots plegats, sobretot aquells allunyats, en aquest Any de la Fe la pregària del Credo amb el qual comença el rés del Rosari.

(*) Bibliografia consultada: Isidre Puig i Boada. *El temple de la Sagrada Família*, 1986

Club⁺amics
Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

PELEGRINATGE DIOCESÀ PRESIDIT
PEL CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH

«Celebrem la fe amb
el nou Papa»

Del dissabte 18 al dilluns 20 de maig de 2013

Per a preus i més informació 934 092 770
www.clubmes.cat

Eugenio Trías, filòsof

Josep M. Rovira Bellosó
Capellà i teòleg

Només que hi hagués algú que desconegués el filòsof amic Eugenio Trías seria bo donar-li una idea precisa del personatge amable, molt acollidor dels seus alumnes (la prova són els bons deixebles que ha deixat), cercador de la veritat, amb un tarannà, això sí, una mica burleta. Ell exercia de filòsof en la nostra societat complicada, i com Plató i Aristòtil, ajudava a pensar la societat del seu temps.

L'evolució d'Eugenio Trías ha estat notable i semblant a la de molts contemporanis seus: de família tradicionalista, va ser frontalment influït pels anomenats «mestres de la sospita»: Marx, Nietzsche i, sobretot, Freud. Després dels llibres de joventut, *La filosofía y su sombra* o *Lo bello y lo siniestro*, va desenvolupar els eixos de la seva filosofia posterior: el primer el redescobriment del que és «sagrat», i el segon l'afirmació que l'home era l'ésser que vivia en el «límit».

La virada decisiva al tema del «sagrat» apareix amb *La Edad del Espíritu* (1994). Sobre aquest punt deixo parlar Eugenio Trías: «A la manifestació del sagrat l'anomeno símbol» (*Pensar la religión*, 1997, pàg. 152). Símbols del sagrat són la paraula, les mediacions, la riquesa espiritual que hem rebut de més enllà de nosaltres mateixos. Diu, més, encara: «La filosofia, si vol superar el nihilisme... s'ha d'obrir a un diàleg amb el llegat cultural i cultural de la religió» (p. 166).

Explicaré ara, molt planerament, què significava per a Eugenio l'afirmació que l'home és l'ésser del límit. El límit és, en primer lloc, la *frontera* que separa i uneix dues realitats, a vegades contradictòries: el cos i l'esperit; l'amor i la violència; *lo bello y lo siniestro*; etc. El límit ens invita a passar per la frontera, «sense aturar-nos mai», però no pas com qui fuig temerós sinó com el qui assumeix la condició humana amb tota la seva realitat interior i exterior, com qui passa amb dignitat ètica arran de l'abisme.

El límit és també *limitació*: és la servitud del que no es pot pas evitar. Els darrers dies, a l'hospital, em va colpir moltíssim veure que l'Eugenio no podia parlar: només parlava amb la mirada. Quin límit per a una persona com ell, plena d'idees i de projectes, com ho havia escrit en un diari feia molts pocs dies!

Finalment, el límit és *projecció*: és la invitació a anar més enllà: *plus ultra*. Més enllà de la nostra vida en el temps i en l'espai, hi ha l'eternitat: allò que no hem vist mai cara a cara. Allò que Maragall, ben estudiat per l'Eugenio, sabia que només podem veure amb la «major naixença» que ens regala l'Amor acollidor, el que està més enllà de tot límit: Déu que ens atreu a Ell i als altres.

«Els darrers dies, a l'hospital, em va colpir moltíssim veure que l'Eugenio no podia parlar: només parlava amb la mirada»

radioestel.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Actualitat Cultura Blogs Ràdio en directe a la carta

Oriol Junqueras parla de la situació econòmica

El líder d'ERC va impartir una conferència al Fòrum Social Pere Tarrés

Joan Piñol
Barcelona

El líder d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Oriol Junqueras, va intervenir al Fòrum Social Pere Tarrés per explicar la posició del seu partit en diferents àmbits que afecten les entitats socials. El cap de l'oposició al Parlament de Catalunya va plantejar davant dels dos-cents assistents a la conferència que la situació crítica que viu el tercer sector és, en bona mesura, deguda a la ineficiència de l'Estat espanyol. El públic que l'escoltava el 8 de febrer representava diferents entitats, organismes i associacions que treballen en diferents sectors socials. Així doncs, van seguir amb especial interès les reflexions de Junqueras.

Primer de tot, el republicà va reconèixer que li agradaria «trobar un motiu d'esperança enmig de la difícil situació econòmica del país», però que intentaria explicar el panorama tal com és sense amagar la complicada realitat. Partint d'aquesta advertència, va desgranar una per una les principals dades macroeconòmiques d'Espanya: l'altíssim dèficit, la baixada dels ingressos i el creixement del deute. Basant-se en aquestes xifres, Junqueras va afirmar que la sortida financera de l'Estat espanyol «és molt complicada». Tanmateix, no va desapropiar l'ocasió per denunciar el que ell considera despeses supèrflues. En especial, es va centrar en les polítiques de Defensa. «El Parlament Europeu va votar fa dues setmanes que l'Estat espanyol havia de reduir el pressupost en Defensa», va denunciar. Tal com han denunciat històricament els republicans, Junqueras va explicar com el pressupost militar d'Espanya va ascendir a més de 6.000 milions d'euros l'any 2012 mentre que la Generalitat va destinar 8.000 milions d'euros al Departament de Salut.

Les entitats del tercer sector estan afectades no només per les retallades sinó, sobretot, per la manca de liquiditat de les administracions públiques. Com a conseqüència, moltes d'elles reben els pagaments tard i incomplets, cosa que dificulta les seves pròpies finances. Davant d'aquest greu problema, Junqueras va voler advertir que les entitats eren víctimes del que ell va anomenar «una cascada de la responsabilitat». Segons el líder d'ERC, els incompliments de l'Estat espanyol amb la Generalitat dificulten enormement els pagaments. «Aquests incompliments són una violació flagrant del principi de justícia», va clamar. En aquest sentit, va recordar que si el govern de Madrid pagués el que deu «no hi hauria retallades en la sanitat pública, per exemple». Així mateix, va voler donar una nota d'optimisme

«Les entitats del tercer sector estan afectades no només per les retallades sinó, sobretot, per la manca de liquiditat de les administracions públiques»

perquè, va dir, «els camins per arreglar la situació existeixen i són possibles i només falta voluntat política per part de l'Estat».

Un altre element que va abordar va ser l'augment dels impostos que la Generalitat ha dut a terme. «Som

conscients que hi ha un punt d'injustícia en la doble tributació a Catalunya —va reconèixer—, però intentem aprofitar les eines que tenim per solucionar injustícies més grans.» En aquesta línia, va denunciar els recents recursos del Govern espanyol al Tribunal Constitucional, que han bloquejat alguns impostos que la Generalitat havia introduït, com ara el de dipòsits bancaris. Visiblement enfurismat, Junqueras va afirmar que «el Govern espanyol no només ens pren el que ja ens prenia, sinó que ara també ens pren les eines».

Després d'aquesta explicació llarga i densa dels diferents problemes econòmics del conjunt d'Espanya, Junqueras va voler posar una nota pràctica i concreta. Per fer-ho va explicar com actua ell com a alcalde de Sant Vicenç dels Horts, una ciutat de 28.000 habitants del Baix Llobregat. Va explicar la difícil situació social del seu municipi, on hi ha molt fracàs escolar i un atur elevat. Tanmateix, Junqueras va dir que des de l'Ajuntament han reforçat les

polítiques d'Ensenyament i les actuacions socials. Va reconèixer que amb la situació econòmica actual és molt difícil dur a terme polítiques socials, però que hi ha alternatives que ells a escala local han implementat.

Junqueras va insistir que l'única opció per a Catalunya és tenir un estat propi. «Les eines que necessitem per progressar les guanyarem votant», va dir. Igualment, va voler calmar algunes reticències que el públic va expressar tot afirmant que la independència és «un projecte de país». Junqueras va posar uns exemples concrets: «Tant se val si ets del Madrid o del Barça, si parles català o castellà, si has nascut a Catalunya, a Andalusia o al Congo, allò que més convé per al país és la independència.» Així, el panorama que va dibuixar de cara a la independència era clarament inclusiu i va alertar contra el purisme. «No cal sentir-se molt català per voler la independència.»

Arran de diverses preguntes dels assistents, va restar importància a alguns dels obstacles que es plantegen en el camí vers l'estat propi: «És un projecte que genera incerteses, però sempre seran més certes que la realitat de viure en un estat que ens vol asfixiar.» Per finalitzar la reflexió va acabar dient: «L'alternativa és allargar l'agonia.»

Junqueras va sorprendre el públic des de l'inici de la seva conferència. Es va aixecar de la taula presidencial i va impartir la xerrada a peu dret, amb el micròfon a la mà. Lluïnt el seu posat de professor universitari, va desgranar una per una les idees del seu discurs farcint-lo d'exemples i d'anècdotes històriques. El discurs va ser llarg, però també directe i interpel·lador. La pluja de xifres que va disparar va fer que molts assistents traguessin paper i bolígraf i les apuntessin. Fugint de l'estil més partidista, Junqueras va optar més aviat per una lliçó que basculava entre la història i la pedagogia. Per acabar, va fer còmplices tots els presents de la tasca profètica que ell mateix s'ha imposat: «El vostre compromís i el vostre esforç és ineludible i imprescindible per explicar el que vol Catalunya.»

Viatge al bressol del cristianisme

Redacció / Barcelona

El 12 de febrer va tenir lloc a la Llibreria Claret la presentació del llibre *En Tarso ya no suenan las campanas*, del periodista i escriptor Arturo San Agustín i publicat per Ediciones Khaf. Es tracta d'un llibre de cròniques on Arturo San Agustín recull les seves impressions d'un itinerari efectuat per diferents llocs paulins (Tarragona, Istanbul i Roma), acompanyat per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol. Un viatge apassionant al bressol del cristianisme.

Notables exemples empresarials que combinen la inserció laboral, l'humanisme cristià i l'ecologisme

Miquel Àngel Codina

VERDALLAR, una iniciativa que ajuda persones en risc d'exclusió social

Verdallar és una empresa d'inserció laboral creada a mitjans de l'any 2012 amb la finalitat cabdal de contribuir a la inserció laboral de persones en risc d'exclusió social. També té la missió de fomentar la sostenibilitat del medi ambient i millorar la salut de la població a través d'un menjar saludable. «Exportem aquests objectius als nostres proveïdors, fent les comandes a productors catalans de proximitat que treballen amb propòsits anàlegs als nostres», comenta Edgar Gil, coordinador de Verdallar.

«Distribuïm cistelles de productes ecològics certificats. Les cistelles, fonamentalment de fruita i verdura, es distribueixen a domicili cada dimarts i dijous a la tarda a tota la ciutat de Barcelona i rodalia. Són productes de primera qualitat garantida. Els preus són molt competitius i assequibles», explica Gil. I afegeix que «el transport de les cistelles es fa majoritàriament per mitjans no contaminants, com ara el tricicle elèctric».

Verdallar es va posar en marxa gràcies a l'impuls de la Fundació Benallar, que aporta el 100% del capital. Nascuda l'octubre del 2002, es tracta d'una fundació privada que té com a objectiu promoure, canalitzar i facilitar la convivència en igualtat, en tots els àmbits, entre les persones immigrades i la societat d'acollida. Segons informa Edgar Gil, «la Fundació Benallar dona acollida a persones amb recursos molt limitats».

«L'ideari cristià —assegura Edgar Gil— amara tota l'activitat de Verdallar. És present en tot moment. Verdallar és un braç de la Fundació Benallar que, a la vegada, està integrada en l'estructura orgànica de l'Associació Cintra, de la qual depèn. L'Associació Cintra està formada per trenta-nou congregacions religioses que es van unir l'any 1996 per promoure la justícia social entre els sectors més marginats de la societat.»

El voluntariat és una peça imprescindible per al bon funcionament de Verdallar. «La seva tasca de formació i suport continuat a les persones en risc d'exclusió social contractades és impagable», constata el coordinador. Així mateix, Gil manifesta que «reeixir una nova tasca en un món tan competitiu mai no és fàcil. Però fer-ho sense cap experiència prèvia, amb molt pocs mitjans econòmics i en temps de crisi ho fa encara un pèl més difícil. Donar a conèixer la nostra tasca a la societat, barcelonina en particular, és imprescindible per arribar al nostre objectiu d'assolir el nivell mínim de clients (al voltant de cinc-cents) necessari per arribar al punt d'equilibri».

VERDALLAR, S.L.
Tel. 932 688 015 i 638 237 718
contacta@verdallar.com
www.verdallar.com

L'HORTA DE SANTA CLARA, un projecte que dona suport a les persones amb discapacitat

L'Horta de Santa Clara és un projecte de producció hortícola i social que impulsa conjuntament la Fundació Acollida i Esperança i la Cooperativa Tarpuna. Produïx verdures i hortalisses ecològiques als terrenys del monestir de Santa Clara de Fortià (Alt Empordà), amb total respecte pel medi ambient i el territori i amb l'objectiu de generar i consolidar cinc llocs de treball per a persones amb discapacitat. «Aquest projecte d'inserció laboral de persones amb especials dificultats d'inclusió social té com a propòsit fomentar la incorporació al mercat laboral d'aquest col·lectiu. S'ha pogut posar en marxa gràcies a la generosa donació del monestir per part de les germanes clarisses», explica P. Josep Costa i Planagumà, o.f.m., president i fundador de la Fundació Acollida i Esperança.

La Fundació Acollida i Esperança, creada l'any 1993, ofereix atenció i acompanyament en centres d'acollida i pisos de suport a persones en situació d'exclusió social, moltes d'elles afectades per la malaltia de la sida, amb problemes de salut mental o que han passat alguna etapa de la seva vida amb problemes d'addicció. El P. Costa comenta que «actualment, en aquest context de crisi, des del punt de vista estratègic hem d'optar per desenvolupar projectes econòmicament sostenibles (sense comptar amb subvencions) que generin ocupació i que permetin tancar els processos d'acompanyament dels usuaris, tot donant les eines perquè es puguin guanyar la vida per ells mateixos i recomençar, sempre que sigui possible, una vida autònoma i independent».

La Fundació té uns 110 voluntaris repartits pels centres d'acollida i pisos d'inserció, que col·laboren en l'atenció a les persones que hi viuen en coordinació amb els equips de professionals. Pel que fa al projecte de l'Horta de Santa

Clara encara no tenen voluntaris. Es du a terme gràcies als professionals de la Cooperativa Tarpuna, que aporten l'experiència tècnica en agricultura ecològica, i la Fundació Acollida i Esperança, especialitzada en l'acció social.

«Nosaltres som —assenyala el P. Josep Costa— una fundació canònica, dins de l'arquebisbat de Barcelona, promoguda per una petita comunitat de base. El nostre ideari es basa en el convenciment que tot allò que és cristià és profundament humà. Intentem posar el nostre granet de sorra per promoure una societat més justa i solidària. La nostra manera de ser Església és optar per estar a prop de persones que han patit i pateixen exclusió social, tot acompanyant-les en el seu camí i donant-los instruments per millorar la seva vida. És la nostra forma concreta de seguir Jesús i ho fem amb un bon grup de professionals i voluntaris que comparteixen els nostres valors, més enllà de la seva opció religiosa.»

«El gest altruista i solidari de la Comunitat Clarissa del monestir de Santa Clara amb els més necessitats és font d'esperança i un testimoni de confiança i compromís. En aquests temps, on tantes situacions ens poden portar al pessimisme i l'escepticisme, cal fer visible també aquestes altres realitats de l'Esperit», subratlla el P. Costa. Així mateix, reconeix que les germanes clarisses, «a més d'aportar les terres on fem els cultius, ens ajuden i aconsellen des de la seva experiència».

**FUNDACIÓ ACOLLIDA
I ESPERANÇA**
Tel. 934 970 127
fundacio@acollida.org
www.acollida.org

Oferir uns serveis bàsics als sense sostre

Presentació de la guia elaborada per la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona

Miquel Àngel Codina
Barcelona

La Comunitat de Sant'Egidio va presentar el dimecres 13 de febrer a la Casa de Sant Llàtzer la novena edició de la guia *On menjar, dormir, rentar-se*, corresponent a l'any 2013, adreçada a les persones que dormen al carrer. «Aquesta guia s'elabora gràcies a l'experiència i a la tasca voluntària de les persones de la Comunitat de Sant'Egidio, que treballen amb els sense sostre de Barcelona des del 1989 amb una xarxa de més d'un centenar de voluntaris», va explicar Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona.

«Hem detectat —va constatar Castro— un augment de la "solidaritat espontània" per part de ciutadans, entitats i associacions, que palesa una sensibilitat molt gran envers aquelles persones que més pateixen davant de la situació crítica socioeconòmica actual.» L'exhaustiva informació que recull aquesta guia (en català i en castellà) s'estructura en 208 pàgines, 737 entrades i 14 seccions. Enguany s'han imprès dos mil exemplars que seran distribuïts pel carrer a persones necessitades i institucions i serveis públics que s'ocupen dels sense sostre. Àngel Miret, gerent de l'àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona, va expressar el somni que algun dia Barcelona «no tingui neces-

Agustí Codinach

Raquel Sancho, Jaume Castro i Àngel Miret a la taula presidencial.

«Més de la meitat de les entitats que surten a la guia són d'inspiració cristiana o parròquies»

sitat d'editar una guia com aquesta». I va afegir: «Això voldria dir que el col·lectiu de persones afectades per la pobresa i l'exclusió social ja no existiria, i que tot aniria molt millor.» Miret va revelar que «el que més dol als sense sostre és que la gent no els veu, els tracten com si fossin invisibles». També va informar que enguany l'anomenada «operació fred» s'aplicarà quan les temperatures baixin per sota dels cinc graus. L'objectiu és oferir als sense sostre allotjament i alimentació fins que la previsió meteorològica anunciï la recuperació de temperatures. Fins ara l'operatiu només s'aplicava si els termòmetres estaven sota zero.

Ajut i acollida

Per la seva banda, Raquel Sancho, membre de la Comunitat de Sant'Egi-

dio, va definir la guia com «una brúixola per tenir a la butxaca i conèixer on es pot trobar ajut i acollida». «Més de la meitat de les entitats que surten a la guia —va ressaltar— són d'inspiració cristiana o parròquies.» Sancho considera que «la Comunitat de Sant'Egidio és, per a molts, la família que no tenen: aquella que és al seu costat, que els orienta... En el període hivernal la nostra presència s'intensifica. Cerquem, en petits grups de voluntaris, les persones amb més dificultat

de defensar-se del fred i els oferim sopar, beguda calenta, mantes i sacs de dormir».

«És la història de moltes amistats amb els pobres pels carrers de la nostra ciutat. Comencem aturant-nos per intercanviar amb ells dues paraules a la vorera, un petit ajut, un entrepà, una beguda calenta... I d'aquí s'inicien itineraris sorprenents per alliberar de la necessitat persones colpides per la duresa de la vida que tornen a trobar una relació personal en l'amistat a la recerca d'un futur millor», posa de manifest Raquel Sancho.

Així mateix, va voler destacar el fort increment en el nombre d'àpats: es donen 2.110 àpats calents al dia a tot Barcelona, 560 més que l'any 2012. Això no obstant, va reconèixer que «el dormir és encara el servei més deficitari».

DISSABTE DIA 16 DE MARÇ DE 2013

Excursió al santuari de l'Ajuda, al santuari del Far i santuari de Rocaprevère

8.30h Sortida de Barcelona, Comtes de Bell-lloc (al costat de l'estació de Sants, a tocar *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel).

Esmorzar en ruta

Arribada i visita al santuari de l'Ajuda.

Visita a Rupit.

Visita al santuari del Far. Dinar de germanor al mateix santuari.

Retorn per Bracons, santuari de Rocaprevère, a Torelló.

19.00h Retorn a Barcelona.

Per a més informació truqueu al 934 092 770

Club⁺amics

Lloança franciscana a la natura

Redacció / Barcelona

S'acaba d'editar el DVD *La bellesa en el Càntic de les Criatures*. Monestir de Pedralbes. Aquest treball és obra de sor Isaura, una religiosa del monestir de Santa Maria de Pedralbes. Partint de la seva espiritualitat franciscana, l'objectiu essencial de l'autora ha estat plasmar a través d'un llenguatge actual, com és la fotografia, el missatge que projecta un dels poemes més cèlebres de sant Francesc, el *Càntic de les Criatures*. És un missatge que s'adreça a totes les persones, independentment de les seves conviccions i creences religioses, el fil conductor del qual és la natura. Sor Isaura retrata de manera creativa, mitjançant una càmera fotogràfica, les gotes de pluja que cauen sobre els vidres de les cel·les o els diferents jocs de volums que conformen l'arquitectura del monestir.

Les visites al Museu de Montserrat augmenten un 10%

Arriben fins als 157.415 visitants, la xifra més alta dels darrers deu anys

Redacció

Montserrat

El Museu de Montserrat (MDM) va augmentar el nombre de visitants durant l'any 2012: es va arribar fins als 157.415, cosa que representa un 10,31% més que l'any anterior. Del global de visitants al santuari el 2012, que va ser de 2.193.142 persones, el MDM rep el 7,18% del total, la xifra més alta dels darrers deu anys. Principalment, ha aquest increment de visitants s'ha produït arran del creixement del turisme rus a Montserrat, un públic molt avesat a consumir producte cultural i que valora molt les grans obres que s'exposen al museu del monestir.

Des de la direcció del MDM s'està fent un esforç important per la dinamització de les exposicions temporals, la qual cosa està ajudant al fet que el museu sigui molt més present, sobretot entre el públic català, per a qui encara continua sent un gran desconegut. Cal destacar, per exemple, la gran acollida que va tenir l'exposició *Donacions*, que va mostrar les obres més significatives que van entrar a Montserrat en la darrera dècada, o *Lamentacions*, de Javier Pérez. Igualment, el MDM ha fet una aposta clara per ser present a les xarxes socials i realitza periòdicament cursos, que també ajuden a la seva promoció exterior.

El Museu de Montserrat està preparant una exposició del grafista Jordi Fornas, amb el títol *Jordi Fornas, pintor*, que es podrà veure a l'Espai d'art Pere Pruna del 4 de març al 9 de juny, i que estarà comissariada per Silvia Muñoz d'Imbert.

Jordi Fornas Martínez va ser el grafista de capçalera de la revista *Serra d'Or* durant molts anys. Conegut sobretot com a dissenyador, forma part del grup capdavanter d'artistes i

Imatge de la mostra «Lamentacions», de Javier Pérez.

intel·lectuals que van contribuir decisivament a modernitzar la cultura catalana dels anys seixanta, en el seu cas des d'una estètica pop. Aquesta exposició antològica vol ser un homenatge pòstum i estarà centrada exclusivament en la seva producció pictòrica i escultòrica, molt més desconeguda.

Fornas preferia ser considerat essencialment com a pintor. Ocult darrere del gran èxit que havia tingut com a dissenyador, forma part d'una generació d'artistes —molts d'ells sorgits dels Salons d'Octubre, entre els anys 1948 i 1957— que no estan prou presents en les col·leccions públiques de les institucions catalanes, ni en el nostre imaginari. Per tal de retre un merescut homenatge a Jordi Fornas, el MDM presentarà un breu recorregut per les

obres més emblemàtiques de l'artista, un itinerari que s'inicia a partir de la seva estada a Eivissa i que repassa l'etapa de Palautordera, així com també les etapes en els estudis de Sants, Sarrià i Ciutat Vella de Barcelona.

Abstracció lírica

Paral·lelament a l'exposició de Jordi Fornas, la Sala Pere Daura acollirà, a partir del 15 de març, i també fins al 9 de juny, la mostra *Universos paral·lels*, de Waltraud Maczassek, que tindrà com a comissari el crític d'art Josep Corredor-Matheos.

Waltraud Maczassek és una artista alemanya, establerta de fa anys a Barcelona i arrelada al Penedès, que s'inspira en la natura per reflectir

paisatges interiors. El seu treball, fonamentalment pictòric, se situa en el corrent de l'abstracció lírica. La natura i, més concretament l'origen de la vida, és el fonament de l'exposició que presenta a Montserrat.

Maczassek, amb els seus quadres, reinterpreta cèl·lules i molècules i s'interroga sobre les formes vitals més primigènies, alhora que no oblidat els paisatges que li són propis en el país que l'ha acollida, tant terrestres (especialment protagonitzats per la vinya i el vi) com marins. Cerca, en aquest sentit, la comunió de l'home amb la natura, perquè habitualment es tracta de paisatges viscuts, respirats i trepitjats, que al mateix temps s'esvaeixen de qualsevol definició de temps i espai, i adquireixen tints fantasmagòrics.

Gent de casa

Francesc Robuster i Sala, entre bandolers i intrigues

Al bisbe Robuster li va tocar viure una època convulsa, en els moments més àlgids de les bandositats a Catalunya. Un temps en què era del tot impossible, a qualsevol nivell de la societat, viure al marge d'un o altre bàndol enfrontat: nyerros i cadells, solers i centelles, reproduïen les lluites d'altres güelfs i gibel·lins o els shakespearis Capuletto i Montesco que inspiraren *Romeu i Julieta*.

Tingut per reusenc —de Reus era la seva mare, Montserrat Robuster, pubilla del mas Robuster—, Mn. Amadeu Amenós demostrà documentalment que Francesc Robuster i Sala havia nascut a Igualada el setembre del 1544. La seva família residia en aquesta població perquè el seu pare, Antoni Sala, n'era l'apotecari. Per capitulacions

matrimonials, va prevaldre en els fills el cognom matern sobre el patern en raó de ser la mare pubilla d'un important patrimoni.

Criat, això sí, a Reus, on el tenen per reusenc il·lustre, estudià a Tarragona, on va ser ordenat sacerdot. Ben jove, el 1578, és nomenat ardiaca de Santa Maria del Mar i jutge de la cúria barcelonina.

El 1589 obté la seu episcopal d'Elna-Perpinyà, quan aquelles terres bullien entre enfrontaments de bandolers, i el 1598, des de Roma, el consagren bisbe de Vic, on es trasllada i on adquireix un gran protagonisme com a cap considerat del bàndol dels cadells, enfrontats amb els nyerros, que defenaven el veguer contra els interessos de l'Església.

Joan Pallarès-Personat

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

La influència del bisbe Robuster fou tan gran que els seus enemics l'anomenaven *El Cadell Gros* i, per extensió, als cadells també se'ls arribà a anomenar *robusters*. Tot això succeïa en un ambient enrarit i contaminat. Per acabar-ho d'adobar, a Osona el clergat era majoritàriament partidari dels nyerros, que en aquells moments eren encapçalats per Carles de Cruïlles i Vilademany, que manava el llegendari Perot Rocaguinarda, implacable enemic del bisbe Robuster.

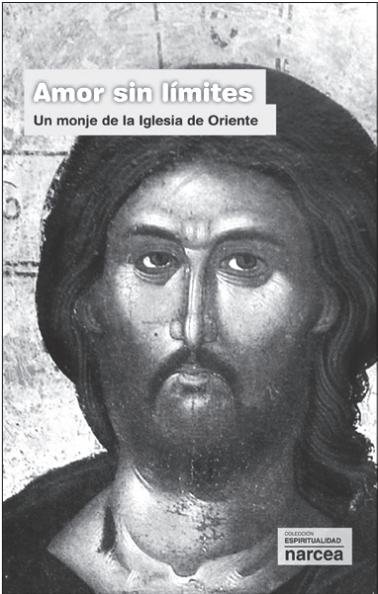
Convocà sínodes a Vic el 1598, recent nomenat, o a Manresa el 1602, any que assistí al Concili de Tarragona, on instaren la canonització de santa Teresa de Jesús i d'un predecessor seu a la seu de Vic, també vinculat a Reus, sant Bernat Calbó. Pel que fa

a les canonitzacions, ell amb el bisbe de Barcelona van iniciar el procés que conduí a la beatificació d'Ignasi de Loiola.

Va morir a Vic nou anys després d'haver-hi arribat, el 27 d'abril del 1607. Fou enterrat a la catedral osonenca, tot i que les seves despulles acabarien sent traslladades a Reus, al convent del Carme que ell mateix havia ajudat a fundar.

• Per saber-ne més: Mossèn Amadeu Amenós, *Igualada, pàtria indiscutible de l'Il·lm. i Rdm. bisbe Francesc Robuster i Sala, a Miscel·lània Aquilantensi*, 1 (Igualada 1949).

Llibres

Un amor indescrptible

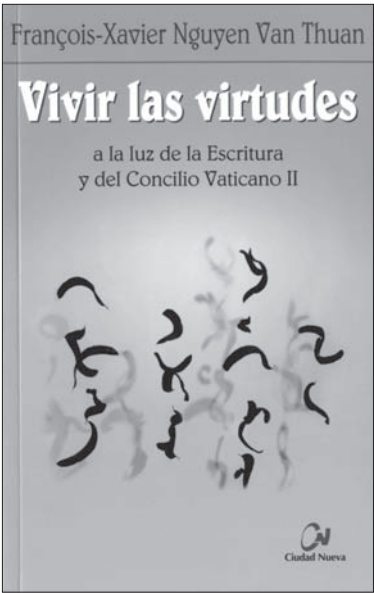
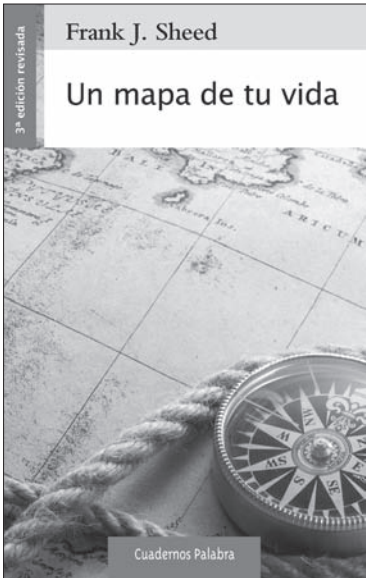
Un monjo de l'Església de l'Orient és el pseudònim sota el qual s'amagava Lev Gillet (1893-1980). Home de gran cultura científica i literària, era autor de diferents obres en les quals recull la rica espiritualitat de l'Orient. A través de les pàgines d'aquest llibre, vol fer-nos entendre que l'amor de Déu és un amor sense límits. Per això, fa parlar Déu Pare que, en un estil directe, explica al lector les característiques del seu amor immens.

Un monjo de l'Església de l'Orient, Amor sin límites. Editorial Narcea, Col·lecció Espiritualidad, 2012, 124 pàg.

Camí vers Déu

El lector trobarà aquí una exposició clara i amena del camí de l'home vers Déu, amb exemples vius i propers, que ofereix una panoràmica atractiva de la fe cristiana. Segons l'escriptor Frank J. Sheed, «els mapes no demostren res, simplement ho mostren», diu l'autor. I afegeix: «Un mapa ha de ser acceptat o rebutjat segons la confiança que el cartògraf mereix. En el nostre cas, afortunadament, el cartògraf és Déu.»

Frank J. Sheed, Un mapa de tu vida. Ediciones Palabra, Col·lecció Cuadernos Palabra, 2012, 176 pàg.

Pensaments savis

El 1975, François-Xavier Nguyen Van Thuan, acabat de nomenar arquebisbe coadjutor de Saigon, va ser arrestat i va passar tretze anys a la presó. Aquest llibre, que va ser elaborat en dues fases, consta d'uns pensaments breus escrits a la presó i d'unes reflexions que l'autor va concebre anys més tard, ja en llibertat, quan va poder consultar els textos bíblics i del Concili Vaticà II als quals es referia mentre escrivia aforismes.

François-Xavier Nguyen Van Thuan, Vivir las virtudes. Editorial Ciudad Nueva, Col·lecció Meditaciones, 2012, 144 pàg.

Humanitzar el món

Les diferents cartes que constitueixen l'espina dorsal d'aquest llibre esdevenen cartes que les persones que pateixen exclusió social ens adrecen a cadascun de nosaltres, allà on som i vivim. Aquesta obra, que explica històries de dolor i de patiment, té com a missió despertar-nos per sensibilitzar-nos, animar-nos per continuar en la lluita i acompanyar-nos en la travessa necessària en la qual mirem d'humanitzar el nostre món.

Rosa María Belda i José Carlos Bermejo, Cartas desde los márgenes. Editorial PPC, 2012, 192 pàg.

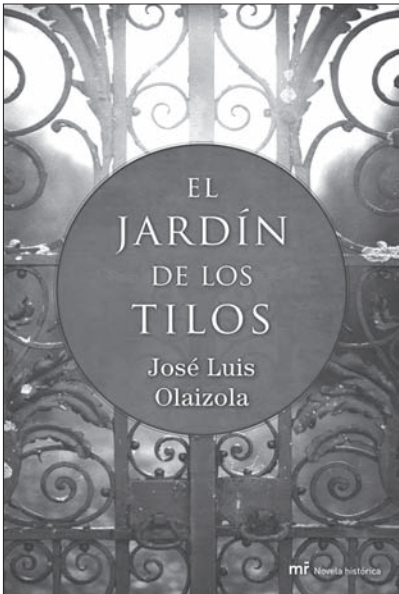

Cultura

Tasca infatigable

Defensora de les pobres noies que arribaven a Bilbao a finals del segle XIX cercant un futur millor, Rafaela Ybarra les ajudarà perquè no caiguin en la marginació. Juntament amb el seu marit, José de Vilallonga, president dels Altos Hornos, invertirà molts dels beneficis de l'empresa en obres benèfiques. Gràcies a aquesta novel·la, coneixerem una dona que va ser beatificada per Joan Pau II com a reconeixement de la seva tasca infatigable.

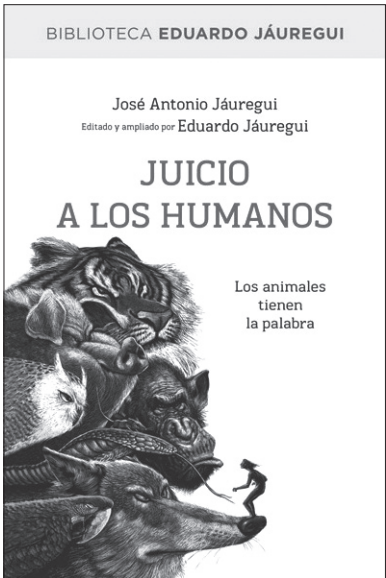
José Luis Olaizola, El jardín de los tilos. Ediciones Martínez Roca, Col·lecció MR Novela Histórica, 2013, 192 pàg.

Una faula brillant

L'obra pòstuma del cèlebre antropòleg José Antonio Jáuregui és una faula divertida i commovedora sobre la relació de l'ésser humà amb els diferents animals del planeta. Va ser concebuda arran de l'amistat i projectes conjunts amb l'inoblidable naturalista Félix Rodríguez de la Fuente. Quan Jáuregui va morir el maig del 2005, amb prou feines havia finalitzat el primer esborrany complet. El seu fill Eduardo ha editat i ampliat aquest manuscrit.

José Antonio Jáuregui i Eduardo Jáuregui, Juicio a los humanos. RBA Libros, Biblioteca Eduardo Jáuregui, 2013, 210 pàg.

Històries d'un barri

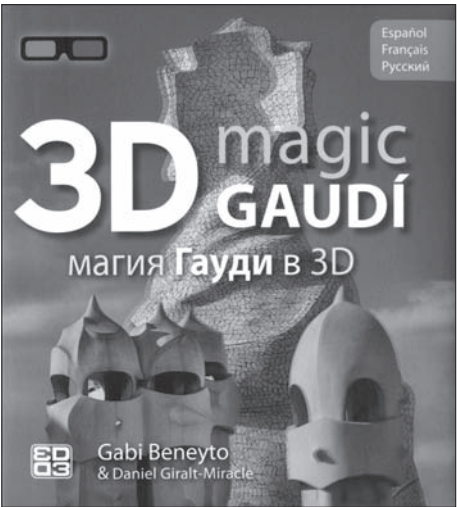
L'escriptor, historiador i periodista Joan Pallarès descriu en aquesta obra el passat i el present del barri barceloní de la Sagrera a través dels seus carrers i places. Les seves pàgines ens condueixen fins «als racons més secrets del barri» i ens expliquen algunes «anècdotes que ja formen part de la història de la Sagrera», totes elles plenes de «personatges singulars». L'autor considera que el seu llibre «d'aquí a uns quaranta anys serà una perla literària».

Joan Pallarès-Personat, El quilòmetre sagrat. Editorial Dux, Col·lecció Dux Elm, 2012, 174 pàg.

Gaudí en 3D

Per primer cop, la magna arquitectura d'Antoni Gaudí és fotografiada en tres dimensions. Es tracta d'una experiència diferent que ens permet descobrir la dimensió dels seus espais, la morfologia, el misteri de la seva llum i, en definitiva, la fascinació de tota la seva obra. Els textos d'aquest llibre, escrits pel crític i historiador d'art Daniel Giralt-Miracle, estan escrits en tres llengües: espanyol, francès i rus. El volum inclou unes ulleres 3D.

Gabi Beneyto i Daniel Giralt-Miracle, 3D Magic Gaudí. Edetresde-Triangle Postals, 2012, 288 pàg.

Crítica literària

Vida i pensament d'un gran intel·lectual

Ferran Blasi
Birbe
Capellà i escriptor

El contingut d'aquest llibre és el resultat d'una recerca exhaustiva sobre la vida i el pensament d'un intel·lectual: Manuel García Morente (1886-1942), que va ser catedràtic d'Ètica a la Facultat de Filosofia de la Universitat Llavors anomenada Central, de Madrid, i que va tenir una participació molt significativa en els ambients intel·lectuals des dels quals s'influa activament en l'educació i en tota la vida social i política en el context de l'Espanya de les acaballes del segle XIX i del primer terç del XX. Era l'ambient en què es covava la situació que va donar lloc a la guerra que va esclatar el 1936.

En el llibre queda ben definida la personalitat d'aquest pensador i pedagog, nascut a Jaén, de família benestant, que va poder ampliar estudis, no solament a Madrid, sinó també a França i Alemanya i que va exercir la docència en una Universitat, la de Madrid.

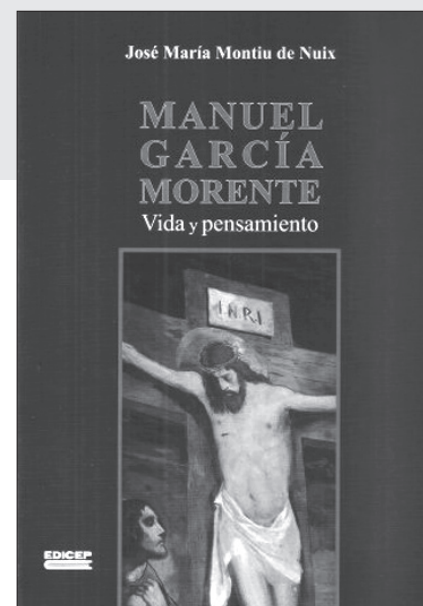
Dins de la descripció d'aquella circumstància, Montiu repassa l'ambient universitari de l'època, amb l'abandonament de la filosofia que ha estat la tradicional i la irrupció de les diverses formes dels sistemes racionalistes i de l'idealisme, a partir sobretot de Kant i dels filòsofs de l'anomenat Segle de les Llums, i d'alguns que influïren més concretament als territoris ibèrics. Pensem

JOSÉ MARÍA MONTIU DE NUIX
Manuel García Morente, vida y pensamiento
Pròleg del bisbe Jaume Traser
Edicep, 2010, 419 pàg.

ara en els qui introduïren el krausisme, que va influir decisivament en Francisco Giner de los Ríos i en la Institución Libre de Enseñanza. Va ser un veritable planter de catedràtics i de futurs alts càrrecs de l'administració pública, i que treballaren per la promoció dels qui s'havien de dedicar a l'ensenyança en tots els seus nivells, en una direcció, més que laica, laïcista, i sovint anticlerical.

Manuel García Morente (1886-1942) havia nascut a Jaén, quan va esclatar la guerra era catedràtic d'Ètica i Psicologia a la Universitat de Madrid, i havent sofert també en la seva família el flagell de la guerra del 36, es va exiliar voluntàriament a França. A París, l'any 1937, experimentà una transformació espiritual que va culminar, mentre rebia l'impacte del que s'ha anomenat el «fet extraordinari». Fou una nit a la casa on s'allotjava, i mentre sentia, a la ràdio, música, en bona part religiosa, d'autors francesos: César Franck (final d'una simfonia), Ravel (*la Pavane pour une*

enfant défunte) i Berlioz (*l'Enfance de Jésus*), va experimentar com una sensació d'una particular presència de Déu. Un dels serveis que presta el llibre de Montiu és precisament la reproducció de la narració en què García Morente descriu i analitza aquell moment, i les circumstàncies que l'acompanyaven, i que redactà, el setembre de 1940, a petició de qui fou rector del seminari de Madrid, José María García Lahiguera, després bisbe ben conegut, i ara en procés de canonització. Poc després, acompanyat d'algunes persones de la família que havien passat a França, va fer una *tournee* de classes i conferències per l'Amèrica Llatina, en diverses universitats de l'Argentina, amb profunditat, brillantor i èxit. Com que era vidu, i les seves filles ja eren grans, va realitzar el desig concebut d'esdevenir sacerdot. No li resultà pas fàcil adaptar-se a la vida clerical. La vida de Morente va constituir un gran testimoni, de primer amb la seva honradesa natural, i

després amb el seu reencontre amb la fe de la infància, i el pas des d'un Déu dels filòsofs, llunyà, a un Déu personal, ben pròxim, el dels Evangelis.

Ben cert que l'avinentsa de l'Any de la Fe dona nova actualitat a aquest llibre.

Crítica cinematogràfica

Una lliçó d'honradesa seriosa

Josan Montull
Salesià

josan.montull@salesians.cat

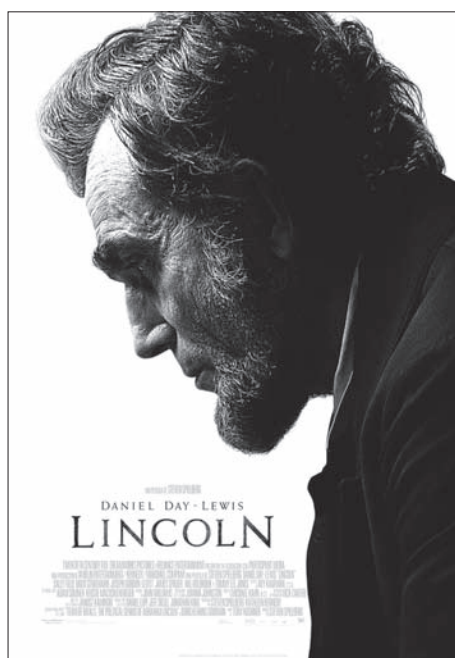
LINCOLN**DIRECTOR:** Steven Spielberg.**INTÈRPRETS:** Daniel Day-Lewis, Tommy Lee Jones, Sally Field, Joseph Gordon-Levitt, David Strathairn, Tim Blake Nelson, James Spader.**MÚSICA:** John Williams.**GÈNERE:** Biopic, drama històric.

150 minuts.

EUA, 2012.

Hi ha un punt de partida previ al visionat de qualsevol film de Spielberg: la consciència que —veiem el que veiem— presenciem l'obra d'un director genial que no està supeditat a cap gènere concret però que en tots hi deixa obres importants.

Des de l'aventura pura i dura (la quadrilogia d'Indiana Jones), fins al gènere bèl·lic (*Salvar al soldado Ryan*, *L'imperi del sol*, *La llista de Schindler*), el melodrama (*El color púrpura*), el drama intimista (*A.I.*), la ciència-ficció (*Encontres en la tercera fase*), *La guerra dels mons*, passant pel cinema infantil (*E.T.*), el terror (*Tiburón*), o els dibuixos animats (*Les aventures de Tintín*, *el secret de l'Unicorni*)... sigui quin sigui el gènere que toqui, l'espectador sap per

endavant que el cinema de Spielberg val la pena.

Aquest és el cas de *Lincoln*, una pel·lícula molt diferent de la darrera filmografia d'aquest gran director. Lluny de ser un film espectacular i grandiloqüent, la pel·lícula és un *biopic* sobre els darrers quatre mesos de vida d'Abraham Lincoln, setzè president

dels Estats Units.

La nació està dividida de manera sagrant per una guerra civil interminable. El president emprèn una sèrie d'activitats, tan frenètiques com sagaces, per unir el país, posar fi a la guerra i abolir definitivament l'esclavitud.

A *Lincoln* se li posa tot en contra: els coreligionaris de partit, els grups de l'oposició, l'esposa depressiva i fins i tot el fill gran, que se sent abandonat pel seu pare i que vol anar a la guerra. Però, enmig d'una fragilitat física creixent i amb una lluita sense dencans, el president aconsegueix que la tretzena esmena tiri endavant, s'aboleixi l'esclavitud i es deixi a les generacions futures un món més lliure i humà.

Com he dit, la pel·lícula fuig d'escenes grandiloqüents i músiques comovedores per centrar-se en la figura del president i en tota la lluita moral que el persegueix al llarg del dilatat metratge. Per això en cada pla creix el protagonista Daniel Day-Lewis, que fa el que possiblement és el fins ara el paper de la seva vida. La seva actuació és extraordinària, esglaiadora. Tots els registres de l'interpret estan al servei de la creació inigualable d'un personatge un xic estrambòtic, però ferm en les seves conviccions i honrat fins al moll de l'os, un personatge que envella i que pateix però amb una vocació de servei polític digna d'encomi.

Són excel·lents els secundaris, l'ambientació i la fotografia de Janusz Kaminski que retrata l'ànima del personatge amb les seves llums i les seves ombres.

Som davant d'una pel·lícula d'actors. Qui vulgui trobar en *Lincoln* un film històric amb acció i efectes espectaculars, no sortirà gens satisfet. La pel·lícula és una obra històrica, sí, però fonamentalment és el retrat humaníssim d'un home que va fer història.

Hi ha alguna cosa al film que em sembla especialment significativa: l'apel·lació a la fe en Déu com a referent d'humanisme i llibertat. L'abolició de l'esclavitud se'ns mostra com una conseqüència clara de la fe en Déu creador, que ha creat les persones seriosament i mai en sèrie. L'acceptació de l'altre és connatural a la fe. Maltractar els negres és, així es diu al film, insultar Déu. Els personatges que defensen l'abolició de l'esclavitud es recolzen en la seva fe per justificar els seus actes polítics.

Aquesta és una bella lliçó en un temps en el qual fa la sensació que política i honestat són senzillament incompatibles.

Obra madura i seriosa, que requereix calma per veure-la, *Lincoln* s'erigeix com un film estupend que ens torna a donar testimoni d'un director excepcional i d'un actor fora de sèrie.

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

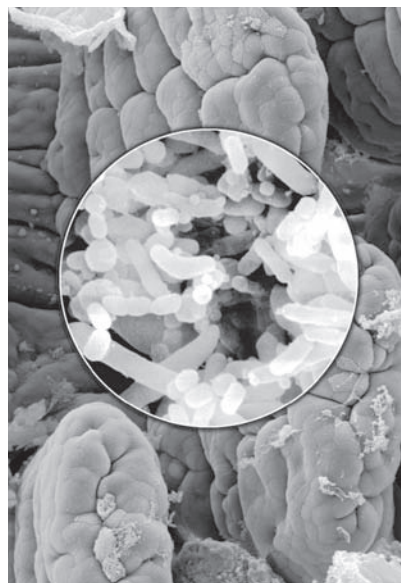
Sabeu què és el metagenoma humà?

És una expressió que s'ha inventat per assignar el genoma d'allò que viu dins del nostre organisme sense ser pròpiament part del nostre cos. Hi ha qui prefereix dir-ne el nostre segon genoma. I què és això que té vida dintre nostre sense constituir els nostres òrgans? Molt senzill: el conjunt de tots els microbis que conviuen simbiòticament amb nosaltres. Simbiòticament vol dir que no ens són un simple paràsits sinó que contribueixen a fer que sigui com convé la nostra vida. Pobres de nosaltres si no els tinguéssim! Són molts? Moltíssims! Mireu: el nombre de cèl·lules d'un cos humà es calcula que es troba comprès entre 10 i 50 bilions (no podem precisar més) però el de microbis que hostatgem (el 95% són dels diminuts bacteris) passa, segons sembla, dels 100 bilions, entre el doble i deu vegades més! I recordeu que un bilió és un milió de milions.

Durant els últims vint anys han estat objecte d'estudi en molts laboratoris i

s'ha pogut veure la gran quantitat d'espècies diferents que tenim de bacteris en el nostre interior. S'han agrupat en vuit classes, cada una amb gran varietat de gèneres i espècies. I ha costat molt identificar aquesta diversitat perquè més de la meitat no són cultivables fora del cos humà i s'han hagut d'estudiar amb mètodes molt sofisticats. Estudiar, doncs, el genoma d'aquesta multitud de microbis diferents ja podeu imaginar que és una feina immensa. Sabem que l'organisme humà té un genoma que conté uns 30.000 gens com a màxim, mentre que s'ha vist que el nombre de gens que tindran els nostres bacteris sobrepassa els 600.000. I podeu imaginar com és de difícil identificar-los.

Em direu: i té molta importància estudiar el genoma d'aquests éssers tan petits? Certament serà de gran utilitat perquè tenen també importància en el funcionament de l'organisme humà. Fixant-nos només en els que tenim al

Imatge dels bacteroides thetaiotaomicon, residents a l'intestí humà, vistos amb un microscopi electrònic.

nostre intestí us diré que hi fan tres funcions principals: facilitar el metabolisme, protegir i alimentar. La seva funció metabolitzadora la fan afavorint la recuperació de l'energia, facilitant l'absorció del ferro i el calci. La funció protectora consisteix a prevenir la infecció intestinal impedit la proliferació d'espècies patògenes. I la nutritiva o tròfica l'exerceixen contribuint al manteniment de l'epiteli intestinal. Cal notar que, a més dels bacteris, hi ha encara un 5% de microbis d'altres classes, com protozous i virus, i el seu estudi també és interessant. Tot s'ha de tenir en compte. I la pregunta obligada és aquesta: aquests microbis són iguals en tots els individus humans? La resposta és negativa: potser només arriben a la meitat dels 600.000 els gens que són comuns a tothom, perquè s'ha vist que hi ha diferències notables de persona a persona en molts d'aquests gens. Fins ara en els 600.000 s'hi han pogut identificar unes 20.000 funcions biològiques, de les quals només 6.000 es troben comunes a tots els individus humans estudiats. La cosa es troba encara en els inicis. Falta molt per poder tenir una idea cabal d'aquest metagenoma. I no cal que parlem dels enigmes que hi ha per resoldre. Desitgem, però, que els investigadors tinguin sort...

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

9. La paleontologia també ens diu alguna cosa del procés de la biogènesi

La teoria de l'origen de la vida sobre la terra desenvolupada a partir d'uns primers vivents microscòpics, que hi aparegueren en un cert moment i que haurien evolucionat després fins als pluricel·lulars actuals, no es podria pas mantenir si la paleontologia s'hi mostrés en contra. Però el fet és que efectivament els fòssils mostren que la successió dels vivents està d'acord amb aquesta teoria, cosa que la fa ben versemblant, encara que no es tingui el coneixement detallat del procés que portà a fer aparèixer el primer ésser viu. Com deia el zoòleg francès Pierre Paul Grassé, «l'única i veritable ciència de l'evolució és la paleontologia». Podem dir, doncs, pel que fa a l'origen dels vivents, que si la teoria diu que els primers éssers amb vida van ser procariotes senzills i només fòssils de vivents d'aquesta mena són en els que trobem en les roques fossilíferes més antigues, la idea que la vida s'inicià amb vivents d'aquest gènere, resta pràcticament confirmada. I el que ens diu la paleontologia és això:

Els primers rastres de vida són a certes roques de l'eó Arcaic

El planeta Terra es començà a formar a una temperatura molt alta fa uns 4.600 milions d'anys i en trigà uns 100 milions per convertir-se en la massa sòlida que és ara. S'anomena període Hada (que vol dir infernal, Hades és infern) el lapse d'aquests primers 100 milions d'anys. La història geològica es divideix en tres grans eons: Arcaic (o Arqueà) des del l'origen fins a fa uns 2.500 milions d'anys, Proterozoic a continuació fins ara en fa uns 540 o 570 milions, i Fanerozoic (que comprèn els sistemes Paleozoic, Mesozoic i Cenozoic) des d'aleshores fins ara. Fixem-nos en la gran durada dels dos primers eons: 2.000 milions d'anys l'Arcaic

i gairebé uns altres tants el Proterozoic, mentre que només 540-570 milions en resten per al Fanerozoic.

Quan comencem a tenir constància de vida a la terra? Les roques més antigues ben datades (gràcies a la radioactivitat) tenen 3.800 milions d'anys. Són dipòsits de minerals de ferro, amb vetes ferroses que contenen també carboni i fosfat càlcic, que es troben a Isua (Groenlàndia). En aquestes formacions ja hi ha qui hi ha vist alguna cosa d'origen orgànic, però certament no s'ha pogut demostrar. Més encara, tot el que s'ha vist de l'eó Arcaic és problemàtic en ordre a indicar restes segures de vivents. S'han analitzat 43 formacions d'aquesta època i en 30 d'elles s'han vist rastres microscòpics que certs autors afirmen que es poden considerar ja fòssils de microbis, però no es pot afirmar encara amb certesa total.

El que sí que podem dir és que a partir de fa 3.500 milions d'anys apareixen estructures d'«estromatòlits». Reben aquest nom unes estructures carbonatades sedimentàries finament laminades, molt sovint amb quars microcristal·lí, que també es troben en època més recent i fins a l'actualitat. Són fruit de l'activitat de «cianofícies» (que són éssers unicel·lulars procariotes amb capacitat de fotosíntesi). No s'hi ha trobat cap microfòssil, o resta de vivent, però com que sabem que són cianofícies les que construeixen aquestes estructures, no hi ha motius per dubtar que vagin ser també vivents d'aquesta mena els causants dels estromatòlits. Per això es diu, i sense dubtes, que les primeres manifestacions de vida que ens proporciona la paleontologia són de procariotes de fa 3.500 milions d'anys. Els més interessants i clars s'han trobat a l'Àfrica del Sud, a Swazilàndia, i a l'oest d'Austràlia, a Warraona (article de William Schopf, a *Science* 1993).

Fòssils de l'eó Proterozoic

A partir de fa 2.500 milions d'anys ja tenim més informacions. No tan sols es fan més abundosos els estromatòlits sinó que al llarg de l'eó s'arriben a classificar 2.800 tipus de microfòssils. N'ha fet un resum molt ben fet el professor Francis Lethier, en *Evolution de la biosphère et événements géologiques* (Amsterdam 1998), que en fa cinc grans grups:

1. Els Coccoides. Posa aquest nom als que tenen molta semblança als *Coccus*, que són un gènere de bacteris actuals. Són petitíssims, un 60% tenen un diàmetre entre 0,5 i 5 microns. Hi ha autors que, com hem dit, creuen que ja es veuen en certes roques de l'Arcaic. Però és al proterozoic que es comencen a veure amb certesa. Se'n troben fins a fa 800 milions d'anys. Curiosament no n'apareixen de posteriors. S'han classificat en tres grups: formes aïllades, formes filamentosos i formes arraimades. Tothom considera que són les formes més antigues de vida fossilitzada i que amb seguretat gairebé total provenen de cèl·lules procariotes molt simples.
2. Els Esferoides. Són les formacions que ja es veuen amb una membrana ben definida, a més d'una taca negra que no sembla pas el nucli, sinó que més probablement es tracta d'un porus, perquè no es creu que ja fossin eucariotes (amb nucli cel·lular definit). Ja se'n troben a l'inici del Proterozoic i potser abans (n'hi ha alguns que s'han datat de fa 3.000 milions d'anys) i desapareixen, com els coccoides, ara en fa 800 milions. Podrien ser avantpassats dels eucariotes? Podria ser. Ho avalen uns esferoides de Gutfliint (Canadà) que semblen mostrar una divisió que suggereix una mitosi.

3. Es estromatòlits. Ja hem dit que apareixen a l'Arcaic. El seu aspecte estratiforme, amb la fina laminació que presenta, permet veure-hi el creixement diari i també l'estacionari. Es fan cada vegada més abundants, però a partir de fa 600 milions d'anys comencen a declinar. Per què serà? La presència de vivents pluricel·lulars els perjudicaria. Però no s'han extingit pas del tot i, recordem-ho, van ser cianofícies els vivents que més van contribuir a la formació de l'oxigen de la nostra atmosfera.
4. Les formes estrellades. Són cèl·lules amb expansions radials amb mides que van de 5 a 200 microns. Abunden al jaciment de Guntflint però en pocs llocs més. No s'hi ha trobat interpretació segura. Podrien provenir d'enquistament de coccoides o esferoides o ser un grup polifacètic. No ho sabem.
5. Les cèl·lules eucariotes. Les primeres formacions fòssils que presenten un nucli clar no apareixen fins fa 1.500 milions d'anys, o sigui a mitjans ja del Proterozoic. Les més antigues són les de Dolomia d'Amèlia (Austràlia) són com espores disposades en tetrades que podrien provenir de dues divisions successives. De mides entre 10 i 100 microns, les més abundants són de 60 microns. Aquestes cèl·lules acabaren agrupant-se per crear vivents pluricel·lulars cap al final del Proterozoic, i en tenim constància en les petites empremtes medusoides d'uns 650 milions d'anys que es troben al nord-est del Canadà i en la fauna d'Ediacara, Austràlia, que se situa entre els 620 i 550 milions abans d'ara i són uns 1.500 espècimens, pertanyents a una trentena de gèneres de celenterats, anèl·lids i artròpodes, alguns ben diferents dels que segueixen posteriorment.

Veiem, doncs, que la paleontologia confirma que la primera manifestació vital va ser en cèl·lules procariotes i que sembla que es trigà uns 2.000 milions d'anys per arribar a cèl·lules eucariotes. És un fet del qual no es pot dubtar raonablement.

Des del carrer

ÀNGEL DE ARRIBA, AUTOR DEL LLIBRE «ATUR I FE»

«Si la gent és capaç d'obrir el cor, possiblement trobarà la fe»

Rosa María Jané Chueca

Espanya ratlla els sis milions d'aturats, dels quals més de 646.000 a Catalunya, segons les últimes dades. Darrere de cada xifra s'amaga una persona, una família, un drama. Àngel de Arriba és comercial, tenia la seva empresa i no s'imaginava que ell formaria part d'aquest col·lectiu. Ara és un aturat més, però sap que aquesta crisi és també una oportunitat. Després de mesos de reflexió, sorgeix ara un llibre escrit des de l'experiència, que vol ajudar altres persones que es trobin en la mateixa situació.

Per què parlar de l'atur des de la fe?

Des del primer moment tenia molt clar que «atur i fe» devia ser el títol del llibre perquè n'estava ben tip, i ho continuo estant, de sentir parlar de crisi, de bancs, de prima de risc... i en cap moment parlar de fe. Possiblement, si hi haguessin uns valors, una fe... la situació actual no seria la mateixa. Si tenim fe, el problema continua existint, però s'afronta d'una manera ben diferent. La meua gran satisfacció, en aquests moments, és poder comunicar, poder ajudar que la gent vegi que en situacions complicades es pot viure d'una altra manera des de la fe. Gràcies a aquest llibre puc comunicar la meua fe. És fantàstic! Si jo ara m'he de dedicar a anar a les escoles, a les parròquies, als instituts... perquè la meua experiència personal i el meu testimoni de fe serveixin... si aquesta és la feina que Déu em té as-

signada... doncs encantadíssim de la vida! Dins del problema de l'atur, em considero una persona feliç.

Com viu la fe des de la seva situació d'aturat?

Ara visc una fe molt més forta. La fe es viu d'una manera molt més intensa. Intento transmetre que hi ha llum al final del túnel, encara que el problema existeixi i sigui ben real. Cal mirar endavant, recuperar valors com l'ajuda, l'amor, la família...

I si no té fe...?

Cal obrir el cor. Jo parlo molt de la importància del guiatge espiritual, de parlar amb un capellà. Si la gent és capaç d'obrir el cor, dins de la seva problemàtica, possiblement trobarà la fe.

L'Esperit Sant hi està predisposat...

Quina acollida té el llibre?

La gent l'està rebent molt bé. Com que és una experiència personal, el meu testimoni té molta força. No és una història inventada. Són uns sentiments que he viscut. És un llibre per a aturats i no aturats. Jo el 2008 no m'imaginava que hauria de tancar l'empresa i que estaria a l'atur. Era inconcebible. Per això el meu objectiu és ajudar els aturats i les seves famílies. He volgut explicar els meus sentiments i que, alhora, servís d'experiència per a la reflexió del lector.

És possible viure esperançat i alegre aquesta situació?

La meua gran satisfacció és el fet de ser capaç, en unes circumstàncies molt determinades, molt especials i dures, d'haver escrit un llibre des d'una experiència molt personal, des de l'atur, però alhora des de l'esperança.

Fins i tot ha creat un blog!

Al blog aturife.blogspot.com.es vaig posant tots els esdeveniments i pensaments que arran del llibre van sorgint. La intenció és que sigui una porta de diàleg per a aquelles persones que, aturades o no, vulguin expressar els seus sentiments de fe. Quan fas les coses amb fe i il·lusió... surten! Si Déu m'ha posat en aquest camí i considero que puc ajudar algú que es troba en les mateixes condicions que jo a veure aquesta llum, doncs endavant!

Pensant-ho millor

Carme Borbonès
Presidenta Càritas Catalunya
caritascatalunya@tarraconense.cat

Treballar per un ordre just

Càritas és la presència ineludible de l'Església en la societat que vol ser testimoni de Déu en el servei de la caritat (*diakonia*) als germans que sofreixen. Persones mancades de moltes coses, però principalment afectades per noves i velles pobreses que ens envolten i es fan presents d'un extrem a l'altre del planeta.

El cristià ha de sortir al món, ha de participar en la vida pública i ha d'explicar que, en una dimensió interior, gaudeix de l'Amor de Déu i és per això que com a manifestació exterior vol compartir aquest amor de Déu amb els altres, amor que el mou a actuar en la vida pública, a lluitar i a donar testimoni davant del dolor i de la injustícia. El nou Papa ha de liderar i ha d'aixecar la veu en favor dels pobres, «d'ells és el regne del cel», enviant-nos a treballar en favor d'un ordre just. Vivim en un món global afectat per la cobdícia, l'avarícia, la fam, l'atur, el treball precari, la pèrdua de valors, etc., gènesi d'entorns en els quals el desenvolupament econòmic i social solament beneficia una minoria i alhora nega, a gran part de la humanitat, l'oportunitat d'un desenvolupament integral. Aquesta realitat conculca la dignitat de les persones i les aboca, injustament, «als marges» de la societat. S'ha d'entendre Càritas com a opció de servei, el més preuat de l'Església, que té com a objectiu implicar-se activament en la construcció d'un nou model econòmic i social, al servei de l'ésser humà, tot promovent la justícia —inspirada en l'Amor de Déu—, amb un ampli ventall d'accions adequades a cada circumstància particular, alhora que universal. El cardenal Oscar R. Madariaga, president de Caritas Internationalis, en dirigir-se als voluntaris de Càritas de les diòcesis de Catalunya (Jornada celebrada el 20 d'octubre del 2012), ens parlava de la necessitat de consolidar el «ministre de la caritat» per expressar el sentit d'identitat cristiana i de pertinença eclesial, amb la mateixa responsabilitat de «ministre» que l'acció del catequista o d'un missioner laical, indicant que les activitats desenvolupades per Càritas han de ser considerades com una «càtedra permanent» de la Teologia Pastoral. Tot això necessita una institucionalització organitzada i avaluada pel nostre primer Pastor, evitant que totes aquestes reflexions es quedin en paraules.

Rauxa

El camí del nou Papa

El Papa que surti del conclave haurà de menar el ramat de l'Església davant d'alguns reptes d'envergadura que Benet XVI ja va començar a afrontar. Com és ben sabut un dels desafiaments més patents és la pèrdua de fidels i vocacions: als països rics, i més en concret a l'Europa occidental, aquest fenomen es deu al procés de secularització; als països pobres, sobretot a Amèrica Llatina, la causa és la fuga de milers de catòlics cap a grups pentecostals, atrets pel tarannà cridaner i el discurs fàcil dels telepredicadors.

Però el nou Pontífex encara haurà de tenir més en compte la comunió interna de l'Església, sense la qual és impossible qualsevol plantejament, inclosos els esmentats. La diversitat del catolicisme, evident en la pluralitat de moviments, organitzacions i sensibilitats, és una riquesa. Cal preservar-la per no caure en la uniformitat monolítica, i alhora és important evitar el risc dels particularismes, l'avantsala de la desunió i la dispersió. El futur Papa necessitarà la nostra pregària fidel i sincera en aquest camí de comunió.

Eduard Brufau

